

**Ajuntament
de Barcelona**

OFICINA MUNICIPAL DE DADES

DEPARTAMENT D'ANÀLISI

ESTAT DE LA CIUTAT 2021

21 de gener de 2022

INDEX

Introducció	3
Resum executiu	4
1. SALUT I DEMOGRAFIA.....	8
2. POBLACIÓ.....	11
3. ACTIVITAT ECONÒMICA	18
Activitat productiva	18
Activitat empresarial	19
Confiança del consumidor	22
Consum privat	23
Obertura i projecció exterior	26
Ciutat digital	29
4. MERCAT DE TREBALL	30
5. DRETS SOCIALS	41
6. EDUCACIÓ	45
7. HABITATGE.....	51
Mercat residencial i accés a l’habitatge	51
Compravendes d’habitatges	53
Mercat de lloguer	56
L’habitatge com a problema social	58
El cost d’accés a l’habitatge a Barcelona	59
8. QUALITAT AMBIENTAL.....	62
Qualitat de l’aire	62
Zones verdes	63
Platges	63
Gestió de residus i espais verds	64
Consum d’aigua i enllumenat públic	66
9. MOBILITAT	68
10. CULTURA.....	75
11. ESPORTS.....	79
12. SEGURETAT CIUTADANA.....	82

Introducció

Sens dubte l'any 2020 serà recordat per l'impacte que la irrupció de la pandèmia de la COVID-19 va suposar en termes sanitaris però també pels canvis que van suposar les restriccions a l'activitat econòmica, social i de mobilitat, alguns dels quals perduren i poden consolidar-se en el futur.

La pandèmia no ha remés durant el 2021 però el desplegament de la vacunació i els avanços mèdics han fet possible que s'anés recuperant l'activitat econòmica i social malgrat que durant part de l'any han estat vigent algunes restriccions que han afectat especialment alguns sectors econòmics.

L'any 2021 ha finalitzat en plena nova onada de la variant òmicron, que ha fet créixer notablement el nombre de contagis i la introducció de noves restriccions la darrera part de l'any, generant nova incertesa sobre l'impacte en la salut de les persones i en l'economia. Tanmateix, l'evolució durant aquest mes de gener de 2022 apunten a una contenció de l'onada.

Aquest document recull l'evolució de les dades de salut, població, activitat econòmica, mercat de treball, mobilitat, qualitat ambiental i la resta d'aspectes de la vida quotidiana de les persones. Els indicadors aquí recollits assenyalen la recuperació de l'activitat econòmica i especialment del mercat de treball durant el 2021 així com de l'activitat cultural i esportiva de la ciutat.

Resum executiu

Barcelona va viscut noves onades de pandèmia al llarg de 2021, acumulant **305.500 persones contagiades des del seu inici**. Malgrat que aquesta darrera onada està sent molt intensa en nombre de persones contagiades, l'excés de mortalitat ha estat inferior en relació al 2020, fortament afectat per l'impacte de la primera onada. La incidència, en termes de taxes per cada 100.000 habitants, continua tenint un impacte més gran en barris amb un nivell socioeconòmic més baix.

L'augment de la mortalitat associada a la pandèmia de COVID-19 al llarg de l'any 2020 juntament amb un notable retrocés del nombre de naixements, ha incidit en l'evolució de la població de la ciutat al llarg de l'any. **La població de Barcelona** a començament de 2021 era d'1.660.314 persones, que suposa una disminució del 0,4% respecte a la dada de l'any anterior, trencant un quinquenni de creixement moderat, tot i que és la segona xifra més elevada des de 1990. L'excepcionalitat de la situació sanitària ha repercutit en els fluxos migratoris, el nombre de persones de nacionalitat estrangera residents a Barcelona ha augmentat més moderadament que el quadrienni anterior i el pes de la població estrangera sobre el total s'ha incrementat només 0,7 punts, representant un 22,4% de la població total. L'estructura per edats de la població empadronada manté els trets característics dels darrers anys, si bé la dada de principis de 2021 revela una disminució del pes d'infants i joves, mentre que el pes de la població de 65 anys i més es manté estable, encara que perden efectius en termes absoluts.

L'**activitat econòmica** de la ciutat s'ha anat recuperant durant el 2021. El PIB ha assolit taxes de creixement positives a partir del segon trimestre de l'any, la percepció dels empresaris sobre la marxa dels negocis ha anat millorant al llarg del 2021 i la situació en el tercer trimestre de l'any era la millor des de l'esclat de l'emergència sanitària. L'índex de confiança del consumidor al juny de 2021 va repuntar situant-se per sobre del valor pre-pandèmia de desembre de 2019 i va mantenir-se estable al desembre de 2021. El consum als comerços de la ciutat recupera els nivells previs a la pandèmia a partir del quart trimestre de l'any. El turisme també ha tornat a la ciutat però quedant el nombre de turistes allotjats als hotels de la ciutat al voltant de dos terços per sota del nivell d'abans de la pandèmia, amb una caiguda important dels visitants internacionals. Paral·lelament a l'evolució del turisme, l'aeroport ha tancat l'any amb una xifra d'usuaris al voltant d'un terç per sota de la de 2019 mentre que el trànsit de creuers ha estat un 85% menor al registre d'abans de la pandèmia. L'ús de la tecnologia continua molt present en tots els àmbits de la societat. La majoria de la població té connexió a Internet i els dispositius mòbils van substituint cada vegada més als fixes. Continuen però havent desigualtats a nivell territorial pel que fa a les llars amb connexió a internet i nombre d'ordinadors per llar.

La progressiva reactivació de l'economia s'ha anat traslladant al **mercat laboral** al llarg de 2021, un any en que s'ha recuperat amb escreix l'ocupació perduda en el 2020. El nombre d'afiliats a la seguretat social a final d'any ha estat un +2,1% superior a la de l'any anterior però encara un -1,1% inferior al 2019. Al 2021, el nombre de persones que al llarg de l'any s'han vist afectades per nous ERTO s'ha reduït en més del 90% en relació amb el mateix període del 2020. L'atur s'ha reduït des del pic de febrer de 2021 i en gairebé 30.500 persones en el darrer any (-32,5%), compensant amb escreix l'alça anual que a final de 2020 registrava la desocupació. En relació amb el desembre de 2019, la reducció ha estat del 8,2%.

El nombre de persones ateses als **Centres de Serveis Socials** ha superat les 97.500 al llarg de l'any 2021, la xifra més alta de tota la sèrie històrica. Altres serveis bàsics, com l'atenció

domiciliària o el servei de teleassistència, s'han hagut d'adaptar a la situació viscuda i han comptat amb recursos addicionals per protegir als col·lectius més necessitats. Serveis més específics, com l'atenció de persones nouvingudes, han mostrat cert retrocés per la incidència de les restriccions de mobilitat vigents al llarg de l'any. La crisi econòmica i social generada per la pandèmia ha empitjorat la situació de les persones més vulnerables i en concret la de les dones que, tal com mostren els resultats del **Baròmetre sobre la feminització de la pobresa a Barcelona**, han estat un dels col·lectius més perjudicats durant aquest dos darrers anys.

Quant a l'**educació**, durant el curs 2020-21 i l'actual 2021-22, es va garantir la presencialitat en els ensenyaments de règim general. El curs 2020-21 va comptar amb prop de 255.000 alumnes, amb una disminució del 2,4% respecte al curs l'anterior. El descens relatiu més important es va donar entre l'alumnat d'educació infantil (-4,6%) i d'educació primària (-2,1%), a conseqüència dels menors efectius de població en aquestes franges d'edat. Les dades provisionals d'inici de curs 2021-22, apunten a la continuïtat en la pèrdua d'alumnat d'infantil i primària, si bé de manera més moderada que el curs anterior, però aquesta tendència s'amplia a la resta d'etapes educatives excepte en Batxillerat on l'alumnat es manté més estable. La xarxa d'Escoles Bressol Municipals ha comptat amb més de 8.550 places el curs 2021-22, amb una cobertura del 65% de la demanda (37% al curs 2010-11). La taxa d'estudis universitaris entre la població de Barcelona continua creixent i s'ha enfilat fins al 34%, amb un diferencial de prop de tres punts a favor de les dones.

L'**habitatge** segueix sent considerat el segon problema més greu de la ciutat, segons l'Enquesta de Serveis Municipals de 2021. Una preocupació que es reflecteix en el nombre de noves sol·licituds i renovacions al Registre de Sol·licitants d'Habitatge de Protecció Oficial de Barcelona que al novembre de 2021 es situava en màxims, amb més de 26.500 unitats de convivència demandants. L'increment acumulat dels preus en la darrera etapa expansiva del mercat immobiliari residencial ha provocat desajustos entre l'oferta i la capacitat de la demanda, tant al segment de compravenda com al de lloguer, que representa quatre de cada cinc contractes d'accés a l'habitatge a la ciutat. Però mentre que els indicadors d'accessibilitat a la propietat no han empitjorat significativament gràcies a l'efecte compensatori de les condicions financeres, amb els tipus d'interès en mínims històrics, l'esforç d'accés al lloguer va registrar una trajectòria a l'alça fins al 2020. Tanmateix, les dades el tercer trimestre de 2021 mostren com en termes interanuals els preus dels lloguers van a la baixa a la ciutat per sisè trimestre consecutiu, coincidint amb el primer any de vigència de la llei de regulació de rendes a Catalunya. Els valors mensuals mitjans de gener a setembre s'han situat en els 914 euros, uns 62 euros menys que en el mateix període de 2020 (-6,4%). Es tracta d'un nivell també inferior a les mitjanes anuals de 2018 i 2019, però encara més d'un 30% per sobre dels nivells de 2013. Els més de 42.900 nous contractes de lloguer signats en els primers tres trimestres de 2021 representen un increment de més del 50% en relació amb el mateix període de 2020. També la situació al segment de compravenda ha canviat radicalment en 2021, amb un volum de compravendes que especialment en el tercer trimestre s'ha disparat a l'alça. Les 10.399 operacions registrades de gener a setembre suposen gairebé un 40% més que en el mateix període de 2020 i pràcticament igualen el nivell de pre-pandèmia (-0,1%). Les dades al segment de segona mà, el que predomina a la ciutat, segueixen mostrant en general una tendència a l'estabilització dels preus que amaga notables disparitats territorials.

La forta reducció de la mobilitat per les restriccions de la pandèmia va implicar una millora de la **qualitat de l'aire** sense precedents en el 2020. Al llarg de la major part de 2021 la contaminació per NO₂ s'ha mantingut en nivells relativament reduïts, clarament inferiors als d'abans de la crisi

sanitària però al darrer trimestre de l'any les mitjanes mensuals de NO₂ han empitjorat a les estacions de trànsit situant-se a l'entorn del valor límit anual però encara per sota dels elevats registres d'abans de la pandèmia.

La generació de **residus sòlids urbans** ha incrementat durant el 2021 després de la disminució de prop del 10% al 2020. Entre gener i novembre, l'increment en relació amb el mateix període de 2020 ha estat de l'1,3%, més intens en la recollida selectiva (+2,6%). El pes de la recollida selectiva es manté relativament estancat i en el 2021 representa el 40% del total, molt per sota de l'objectiu del 55% per 2025 que marca la Directiva del Consell Europeu. En canvi, en l'àmbit del porta a porta, que en el 2021 s'ha començat a implantar al barri de Sant Andreu, la recollida selectiva es situa al voltant del 80%. La valoració ciutadana de la gestió municipal de les zones verdes, de la recollida d'escombraries i de la neteja dels carrers ha millorat en relació al 2020.

La pandèmia ha tingut un fort impacte en la **mobilitat** i la recuperació ha estat desigual en el diversos mitjans de transport. El transport públic col·lectiu ha anat recuperant en el 2021 bona part de la demanda perduda amb l'esclat de la crisi sanitària i el nombre de viatges a la xarxa de l'ATM en els primers deu mesos de l'any supera en un 23,1% el del mateix període de 2020, tot i que és gairebé un 35% inferior al de gener a octubre de 2019. La intensitat mitjana diària de trànsit va tocar fons a l'abril de 2020 i es va anar recuperant des de llavors. La posada en marxa del règim sancionador a la ZBE (setembre de 2020) i les restriccions a la mobilitat imposades per frenar les successives onades de la pandèmia van fer que a final de 2020 el volum de trànsit fos un -17,4% inferior al de 2019. El 2021 en canvi ha tancat amb un increment de la circulació en relació amb el desembre de 2020 tant a la ciutat (+4,7%) com a les rondes (+4,2%). Però mentre que el trànsit a les rondes ja supera el nivell de final de 2019 (+4,1%), a dins de la ciutat es manté encara per sota del d'abans de la pandèmia (-13,5%). Els quilòmetres d'infraestructura ciclista arriben als 240 quilòmetres de xarxa a dia d'avui i els viatges en bicicla de gener a novembre de 2021 mostren una intensa recuperació, amb 13,7 milions de desplaçaments.

En l'àmbit de **la cultura**, les restriccions de mobilitat i d'aforament han continuat presents al llarg de 2021, però els esforços dels diferents equipaments per continuar oferint activitats a la ciutadania han permès recuperar visitants i usuaris. D'aquesta manera, els museus i centres d'exposició de titularitat municipal han rebut més de dos milions de visitants, amb una clara recuperació respecte als menys d'un milió que van rebre l'any anterior. Igualment, els equipaments culturals de proximitat han recuperat usuaris, amb més de 3,6 milions de visites presencials a les Biblioteques en el període gener-novembre, i un total de 140.000 inscripcions als Centres Cívics de la ciutat

El sector dels **esports** ha patit també l'excepcional situació durant bona part del 2021, però la recuperació de l'activitat ha estat notable a partir de l'estiu. La xarxa d'equipaments esportius municipals ha recuperat usuaris i al novembre de 2021 el nombre d'abonats ja superava els 148.000. També s'han pogut reprendre els esdeveniments esportius més emblemàtics de la ciutat en format tradicional, com la Edreams Mitja Marató, la Zurich-Marató o les més populars Cursa de la Mercè i Cursa de Bombers, entre altres, totes mantenint les mesures sanitàries presents en cada moment i amb controls d'aforament.

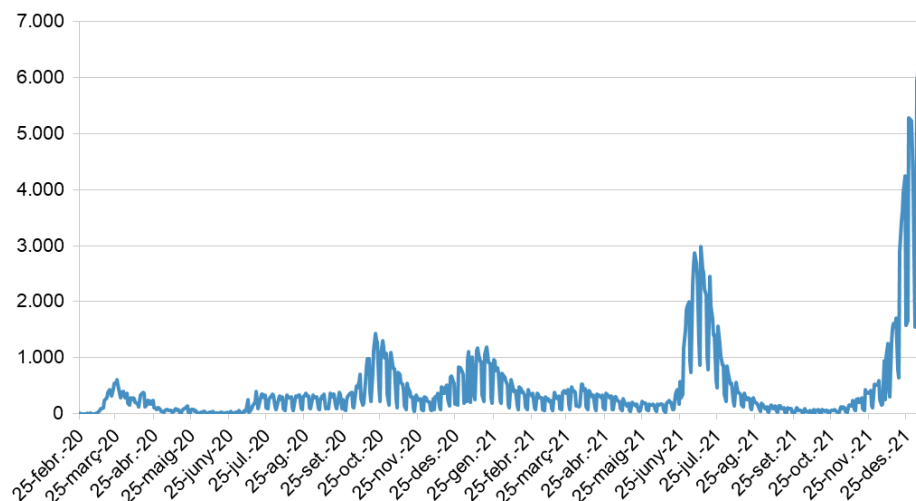
La **inseguretat ciutadana** continua sent el problema més greu de la ciutat per al 14,5% dels entrevistats amb una disminució respecte el 17,7% del 2020 segons l'Enquesta de Serveis Municipals de 2021. Pel que fa a la percepció de la seguretat de la ciutat i el barri on es viu, la valoració millora respecte l'any passat, i es manté la percepció de seguretat al barri per sobre de

la del conjunt de la ciutat. L'activitat delictiva a la ciutat ha augmentat durant el 2021 i els fets il·lícits coneguts han estat un 10% superiors al de l'any 2020, però encara més d'un terç per sota del nivell d'abans de la pandèmia

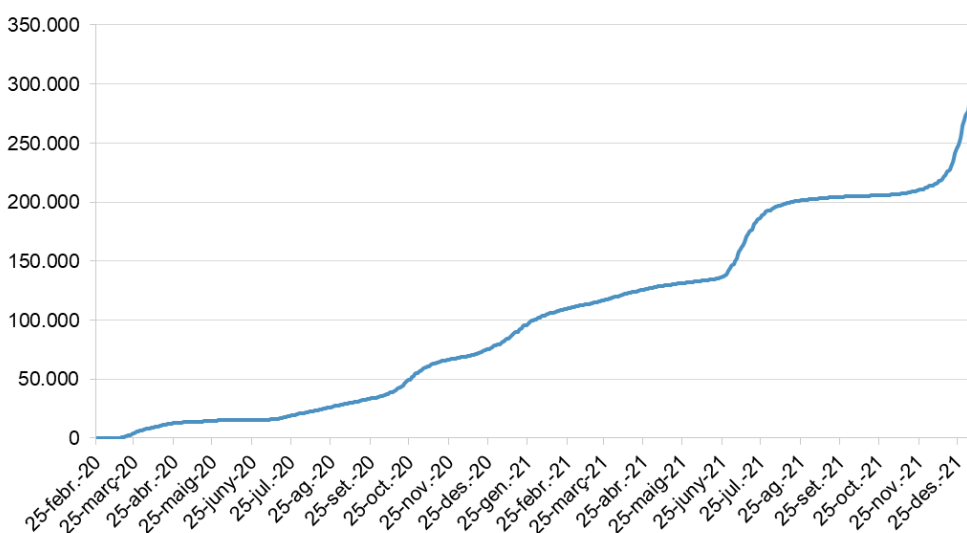
1. SALUT I DEMOGRAFIA

L'any 2021 ha continuat sent un any marcat per les diverses onades de la pandèmia. La sisena onada, en la qual encara estem immersos, està sent la més intensa a nivell de contagis de manera que fins el 10 de gener de 2022 el nombre de casos acumulats de COVID-19 amb diagnòstic confirmat supera les 305.500 persones.

Gràfic 1: Casos de COVID-19 a Barcelona (diari)

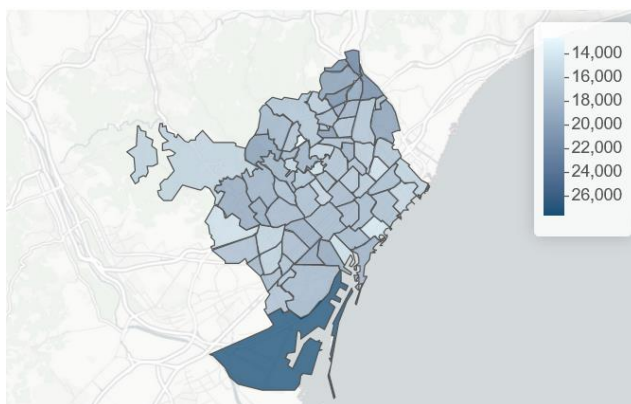
Gràfic 2: Casos de COVID-19 a Barcelona (acumulat)

El 53% dels casos diagnosticats han estat dones front un 47% de casos entre els homes. Per edats, els més afectats estan sent la població de 15-34 anys (el 34% del total) i els de 35-64 anys (43%), mentre que la població més gran de 75 anys representa el 6,7% dels casos, el grup d'edat més afectat els primers mesos de la irrupció de la pandèmia.

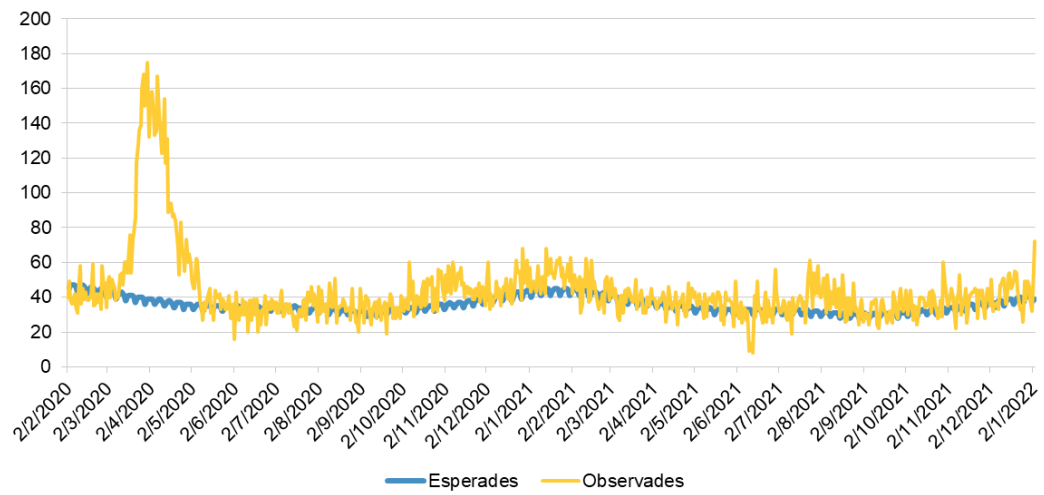
La incidència mesurada en taxes per 100.000 habitants, ha estat més alta en barris amb un nivell socioeconòmic baix, destacant la incidència acumulada de la Marina del Prat Vermell, Vallbona, Trinitat Vella, Roquetes, Ciutat Meridiana, Turó de la Peira, Bon Pastor, Torre Baró, Sant Genís dels Agudells, Trinitat Nova i el Raval, amb taxes superiors als 20.000 casos per cada 100.000 habitants.

Mapa d'incidència per barris (taxes per 100.000 habitants)

Malgrat l'increment de casos l'impacte en termes de mortalitat ha estat inferior a la de l'any 2020 especialment virulent durant la primera onada. Del contrast entre les defuncions observades (defuncions a la ciutat segons data de defunció) i les defuncions esperades (derivades d'un model que es basa en la mitjana de defuncions de la darrera dècada), l'excés de defuncions acumulat des de febrer de 2020 ha estat de poc més de 5.700 persones de les quals 4.500 són del l'any 2000 i la resta, poc més de 1.500 de 2021.

Gràfic 3: Defuncions a Barcelona (estimació)

2. POBLACIÓ

L'augment de la mortalitat associada a la pandèmia de COVID-19 al llarg de l'any 2020 juntament amb un notable retrocés del nombre de naixements, ha incidit en l'evolució de la població de la ciutat al llarg de l'any. Segons la lectura del padró municipal d'habitants d'1 de gener de 2021, la població de Barcelona era d'1.660.314, que suposa una disminució del 0,4% respecte a la dada de l'any anterior, trencant un quinquenni de creixement moderat, tot i que la xifra encara és la segona més elevada des de 1990. El retrocés de la població va ser generalitzat en tots els territoris, excepte en el cas de Ciutat Vella, únic districte on la població va augmentar.

Taula 1: Població total resident a Barcelona: explotació del padró continu a data 1 de gener

	2000	2004	2008	2012	2016	2017	2018	2019	2020	2021	% Var 21/00	% Var 21/20
Població	1.512.971	1.586.604	1.628.090	1.619.839	1.610.427	1.625.137	1.628.936	1.650.358	1.666.530	1.660.314	9,7%	-0,4%
Incr. anual		0,20%	2,6%	0,2%	0,1%	0,9%	0,2%	1,3%	1,0%	-0,4%		

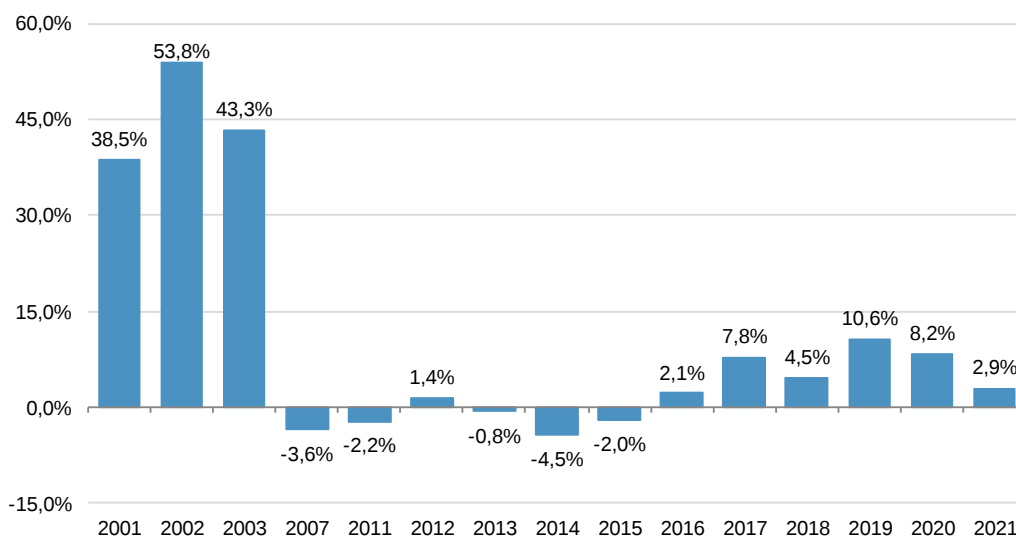
Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants. Departament d'Estadística. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

L'excepcionalitat de la situació sanitària també ha repercutit en els fluxos migratoris de la ciutat. El nombre de persones de nacionalitat estrangera residents a Barcelona ha augmentat de manera més moderada que el quadrienni anterior i el pes de la població estrangera sobre el total s'ha incrementat només 0,7 punts, representant un 22,4% de la població total.

Taula 2: Població estrangera resident a Barcelona: explotació del padró continu a data 1 de gener

	2000	2004	2008	2012	2016	2017	2018	2019	2020	2021	% Var 21/00	% Var 21/20
Població	53.428	202.489	280.817	282.178	267.790	288.675	301.626	333.516	360.970	371.527	595,4%	2,9%
% s/total	3,5%	12,8%	17,3%	17,4%	16,6%	17,8%	18,5%	20,2%	21,7%	22,4%		

Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants. Departament d'Estadística. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona.

Gràfic 4: Evolució de la població estrangera resident a Barcelona

Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener de cada any.
Departament d'Estadística. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona.

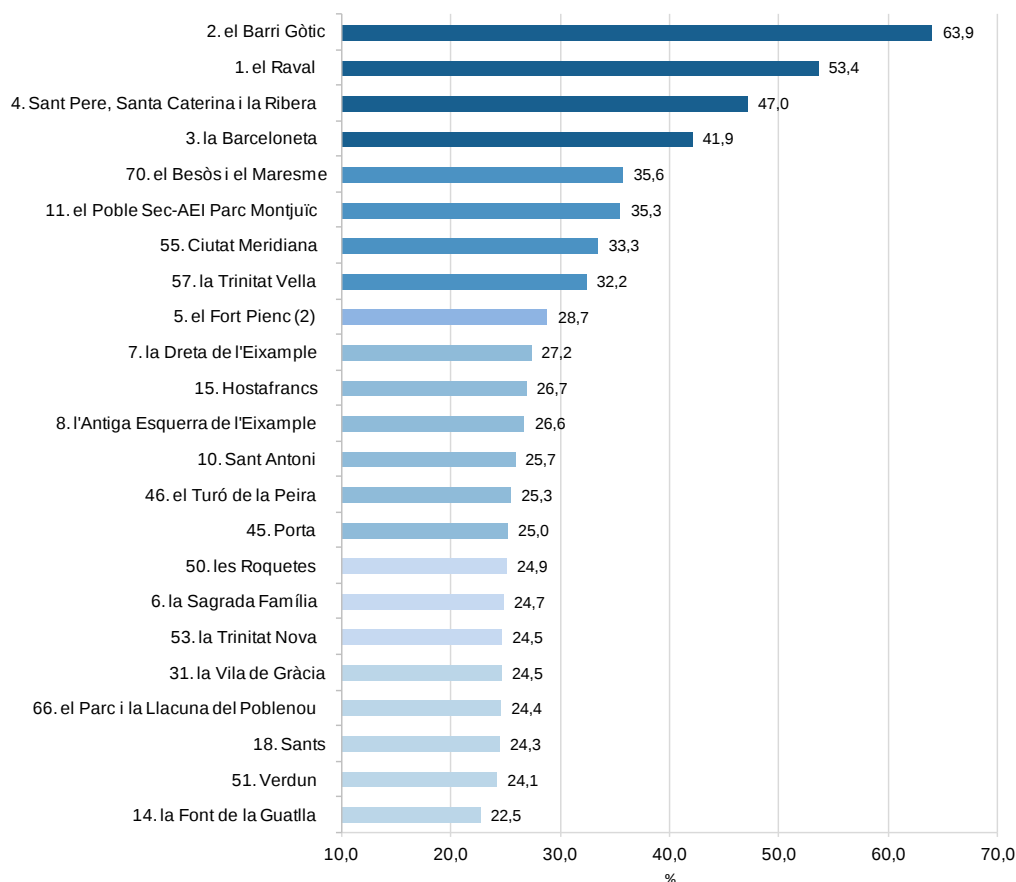
La població estrangera ha augmentat a tots els districtes, encara que amb diferents proporcions, des del 0,8% de les Corts fins al 3,8% de Gràcia. Al voltant del 60% de la població estrangera resident a la ciutat es concentra als districtes de Ciutat Vella, Eixample, Sants-Montjuïc i Sant Martí. Excepte aquest últim cas, el pes de la població estrangera sobre el total en aquests districtes és superior a la mitjana de la ciutat, destacant Ciutat Vella amb un 52,6%.

Taula 3: Població estrangera residents per districtes. 1 de gener 2021

	2021	%s/total estrangers	%s/total població	%Var. 21/20
Ciutat Vella	57.734	16,0%	52,6%	3,4%
Eixample	68.272	18,9%	25,3%	3,5%
Sants-Montjuïc	45.638	12,6%	24,4%	2,2%
Les Corts	12.077	3,3%	14,8%	0,8%
Sarrià-Sant Gervasi	21.732	6,0%	14,6%	1,3%
Gràcia	25.345	7,0%	20,6%	3,8%
Horta-Guinardó	29.993	8,3%	17,2%	3,5%
Nou Barris	36.226	10,0%	20,9%	2,5%
Sant Andreu	23.627	6,5%	15,6%	2,2%
Sant Martí	50.883	14,1%	21,1%	3,3%

Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener
Departament d'Estadística. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona.

Gràfic 5: Barris amb pes d'estrangers s/població superior a la mitjana de Barcelona

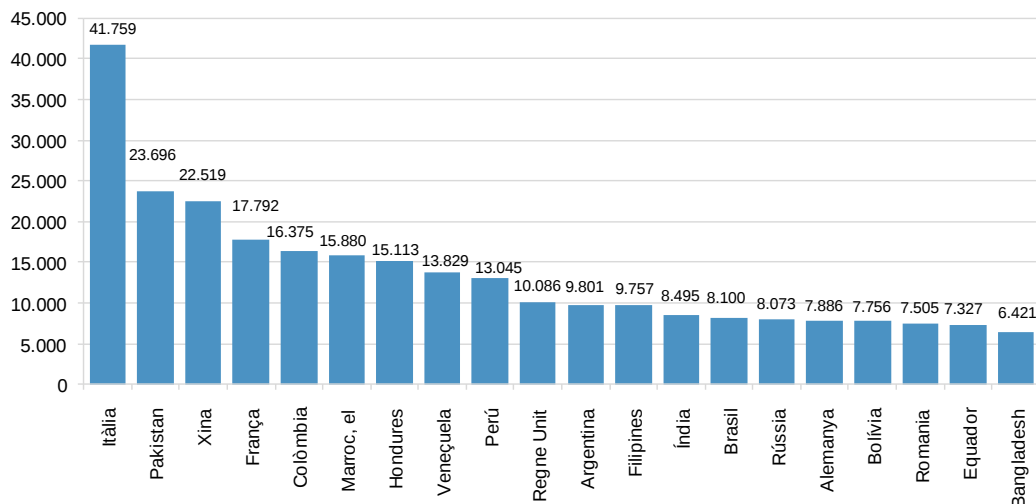
Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener.
Departament d'Estadística. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona.

Els quatre barris de Ciutat Vella segueixen al capdavant pel que fa a la concentració de població estrangera. El Barri Gòtic i el Raval que ja l'any 2000 mostraven percentatges al voltant del 20%, superen actualment el 60% i el 50%, respectivament. A banda dels barris de Ciutat Vella, per sobre del 30% del total de la població es troben també els del Besòs i el Maresme, el Poble Sec, Ciutat Meridiana i Trinitat Vella.

La composició de la població estrangera és força diversa a la ciutat. Les nacionalitats més representades són els residents d'Itàlia¹, Pakistan i la Xina, així com de França, Colòmbia, el Marroc i Hondures. Els països llatinoamericans que tradicionalment han aportat un contingent més gran de població estrangera, com Equador, Bolívia, Perú i la República Dominicana, han anat perdent pes, ja que una part de les persones d'aquests països han pogut adquirir la nacionalitat espanyola. No obstant això, països com Colòmbia, Hondures o Veneçuela, han augmentat la seva representació durant els últims anys.

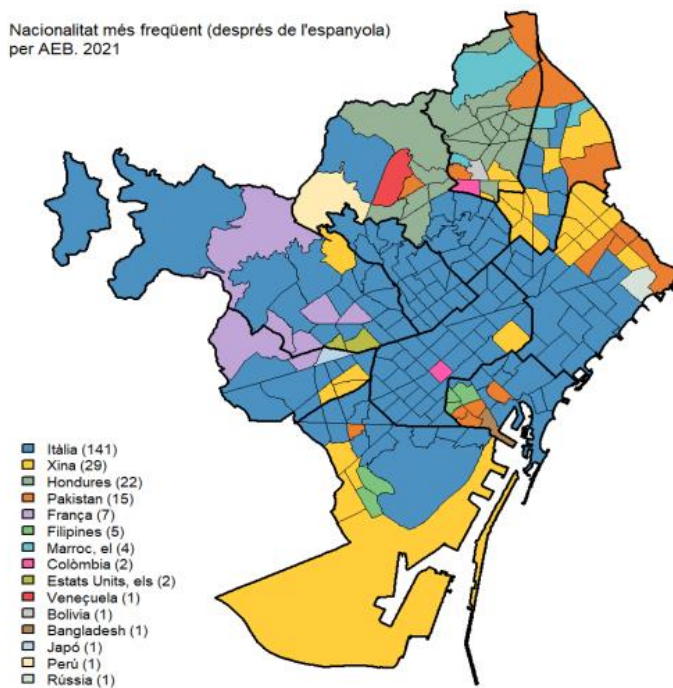
¹ Inclou una part no especificada de població d'origen argentí i nacionalitat italiana.

**Gràfic 6: Persones empadronades de nacionalitat estrangera (països amb més representació)
1 de gener de 2021**

Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener.
Departament d'Estadística. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona.

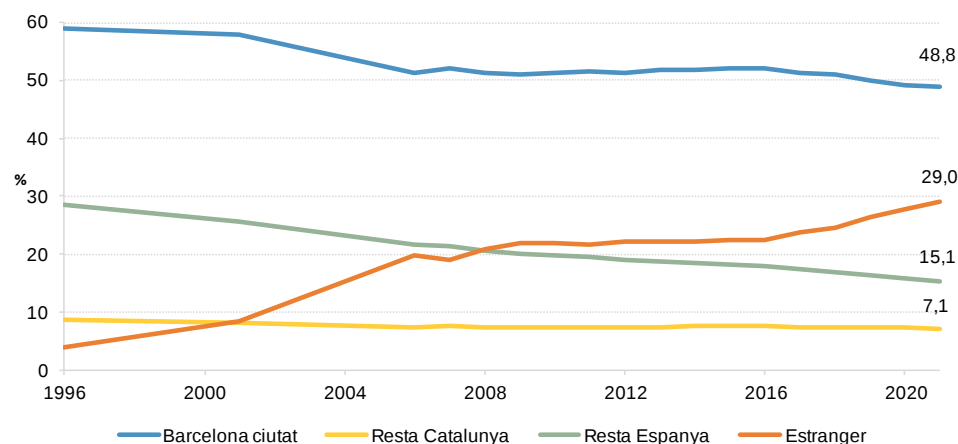
Mapa: Nacionalitat més freqüent després de l'espanyola per Àrees Estadístiques Bàsiques. 2021

Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener
Departament d'Estadística. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

El fenomen migratori dels últims anys incideix en el nombre de residents no nascuts a la ciutat, que segueix a l'alça el 2021 i, per segon any consecutiu, el nombre de residents empadronats no nascuts a la ciutat (51,2%) és superior al dels nascuts en ella (48,8%).

Gràfic 7: Lloc de naixement de la població empadronada a Barcelona (en %), 1991-2021

Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener.
Departament d'Estadística. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona.

L'estructura per edats de la població empadronada a la ciutat manté els trets característics dels darrers anys, si bé la dada de principis de 2021 revela una disminució del pes d'infants i joves, associada a un menor nombre de naixements al llarg de 2020, mentre que el pes de la població de 65 anys i més es manté estable, encara que perden efectius en termes absoluts per la mortalitat més gran que ha comportat la pandèmia. Aquest fet també ha provocat que s'aturi la trajectòria creixent del nombre de persones centenàries residents a la ciutat (864 persones, una més que fa un any) que en el darrer quinquenni havia crescut més d'un 23%. Malgrat això, l'índex d'envelliment augmenta dos punts i mig a la ciutat, encara que el de sobreenvelliment es manté més estable.

Taula 4: Estructura de la població per edats. 1 de gener de 2021

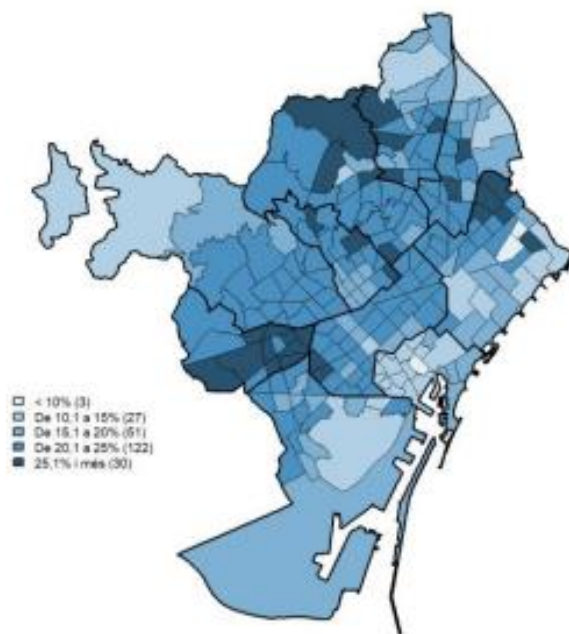
	2000	%s/total	2020	%s/total	2021	%s/total	%21/20
0-14	175.541	11,6%	204.741	12,3%	199.898	12,0%	-2,4%
15-24	176.140	11,6%	156.838	9,4%	156.214	9,4%	-0,4%
25-64	829.625	54,8%	952.652	57,2%	954.587	57,5%	0,2%
65 i més	331.665	21,9%	352.299	21,1%	349.615	21,1%	-0,8%
Índex d'envelliment	176,0		161,0		163,5		2,5
Índex de sobreenvelliment	46,2		53,4		53,5		0,1

Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener.
Departament d'Estadística. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona.

L'esperança de vida en néixer de l'any 2018, última dada disponible, va augmentar lleugerament fins als 84,4 anys (81,3 anys en els homes i 87 anys en les dones), xifres similars a les de Catalunya (81,2 i 86,7 anys, respectivament) i Espanya (81,1 i 86,7 anys).

Els percentatges més elevats de població de 65 anys i més es concentren als barris dels districtes de Les Corts, d'Horta-Guinardó (la Vall d'Hebron i Montbau) i Nou Barris (la Guineueta i Canyelles). Al districte de Sant Martí, els barris de Sant Martí de Provençals i la Verneda i la Pau, també superen el 25% de població de 65 anys i més.

Mapa: Població més gran de 65 anys per Àrees Estadístiques Bàsiques. 2021

Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener.
Departament d'Estadística. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona.

L'evolució dels domicilis de la ciutat segons el nombre de persones que hi viuen, mostra també un canvi estructural durant les últimes dècades. S'ha duplicat el nombre de domicilis unipersonals, que representen al voltant del 31% del total, i també s'incrementen notablement els domicilis amb dues persones. L'ocupació mitjana dels domicilis de la ciutat se situa en 2,5 persones i a un de cada quatre domicilis hi viuen infants i adolescents. Quant a la convivència dels menors de 18 anys amb adults, un 2,9% dels domicilis estan habitats per menors acompanyats d'un sol adult i, d'aquests, en el 2,4% de les llars l'adult és una dona i en el 0,5% restant és un home.

L'augment de domicilis unipersonals és un fet lligat a l'increment del nombre de persones grans que viuen soles. A Barcelona, més d'una quarta part de la població amb edat superior als 65 anys viu sola. Ciutat Vella té l'índex de solitud més alt de la ciutat, prop del 32%, mentre que Les Corts té el més baix, 23,3%.

Taula 5: Envel·liment i solitud de la gent gran 2000-2021

	BCN	Ciutat Vella	Exemple	Sants- Montjuïc	Les Corts	Sarrià- S.Gervasi	Gràcia	Horta- Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí
2000											
Esperança de vida en néixer	79,1	75,7	80,6	78,8	79,9	80,9	79,9	79,4	78,8	80,2	79,1
Dones	82,6	81,4	83,5	82,5	82,8	82,8	82,5	82,8	82,1	83,8	82,8
Homes	75,3	70,4	77,1	74,9	76,8	78,5	76,6	75,8	75,4	76,3	75,2
Índex d'envel·liment	176,0	231,3	211,7	171,1	141,2	142,8	207,7	174,9	183,8	152,2	155,4
Índex de sobreenvelliment	46,2	50,4	51,7	44,7	45,1	49,6	50,7	42,6	39,3	43,5	43,2
Índex de solitud + 65 anys	23,8	32,0	26,4	25,2	20,7	22,5	26,2	20,8	20,4	21,7	21,6
Índex de solitud + 75 anys	30,6	39,1	32,6	33,4	26,3	28,6	32,1	27,2	28,3	28,0	28,2
2021											
Esperança de vida en néixer*	84,4	82,3	84,8	84,0	86,0	85,4	84,8	83,8	83,8	85,2	84,7
Dones	87,0	85,7	87,1	86,8	87,6	87,6	87,4	86,7	87,3	87,7	87,2
Homes	81,3	79,0	82,0	80,9	84,0	82,7	81,6	80,5	80,1	82,2	81,9
Índex d'envel·liment	163,5	115,2	200,0	166,3	200,8	134,0	172,4	178,3	158,4	155,9	149,5
Índex de sobreenvelliment	53,5	51,7	53,3	51,8	52,1	55,4	53,5	56,0	56,8	50,5	52,0
Índex de solitud + 65 anys	26,0	31,9	27,6	25,8	23,3	25,3	28,3	24,8	26,4	24,4	24,5
Índex de solitud + 75 anys	31,5	37,3	33,1	32,1	28,2	29,6	33,9	30,0	31,9	31,1	30,4

Índex d'envel·liment = (Població de 65 i més anys / població de 0-15 anys) x 100

Índex de sobreenvelliment = (Població de 75 i més anys / població de 65 i més anys) x 100

Índex de solitud 65 i més anys = (Població de 65 i més anys que viu sola / població total de 65 i més anys) x 100

Índex de solitud 75 i més anys = (Població de 75 i més anys que viu sola / població total de 75 i més anys) x 100

* Última dada disponible 2018

Font: Dep. Estadística. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona. Agència de Salut Pública de Barcelona.

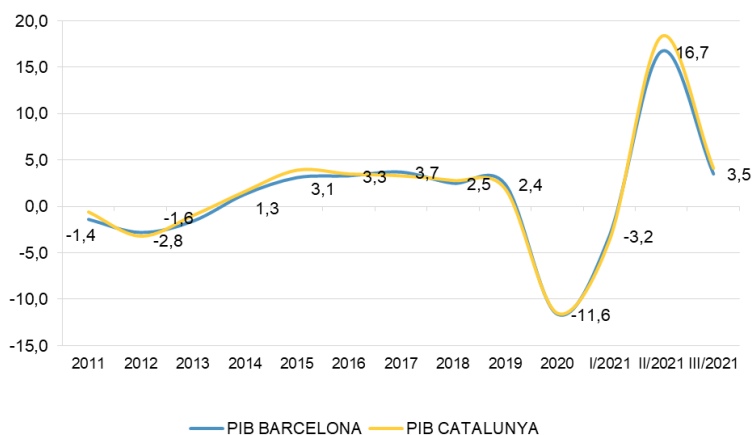
3. ACTIVITAT ECONÒMICA

Després del fort impacte econòmic a conseqüència de la pandèmia i les restriccions imposades durant el 2020, la ciutat ha viscut una recuperació de l'activitat econòmica al llarg de 2021. La major part dels indicadors econòmics així ho reflecteixen: creixement del PIB, el clima empresarial, la confiança del consumidor o el consum privat. Tanmateix, la irrupció de la nova variant òmicron ha introduït una nova dosi d'incertesa que podria afectar el ritme de recuperació d'alguns sectors.

Activitat productiva

Tot i que durant l'any 2021 l'economia es va veure afectada per la situació epidemiològica i algunes restriccions, l'activitat econòmica ha mostrat una tendència positiva al llarg de l'any. El **PIB de Barcelona** va recuperar taxes de creixement positives a partir del segon trimestre de l'any, amb un efecte rebot important en relació al segon trimestre de 2020 (el més afectat pel tancament de l'activitat no essencial). El PIB del tercer trimestre ha crescut un +3,5% en termes interanuals, registrant una recuperació menys intensa que la de la primera part de l'any.

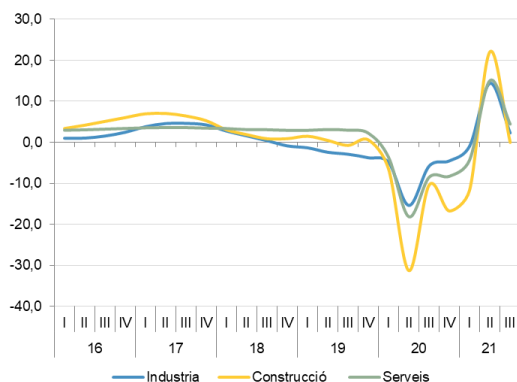
Gràfic 8: PIB. Taxes de variació interanual real (%)

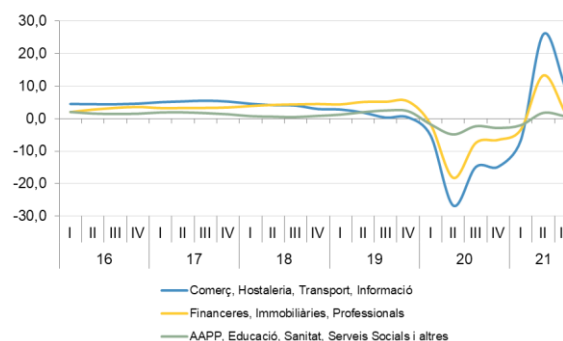
Font: Departament d'Anàlisi. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona i Idescat

Les activitats que més van caure durant el 2020 han estat les que han registrat les taxes de rebot més elevades a partir del segon trimestre: construcció i les branques de comerç, hostaleria i transport, informació i comunicacions. Durant el tercer trimestre, la construcció modera el ritme de creixement mentre que els serveis és el sector que més incrementa en termes interanuals (4,4%).

Gràfic 9: % variació del VAB per sectors

Gràfic 10: % variació del VAB del sector serveis

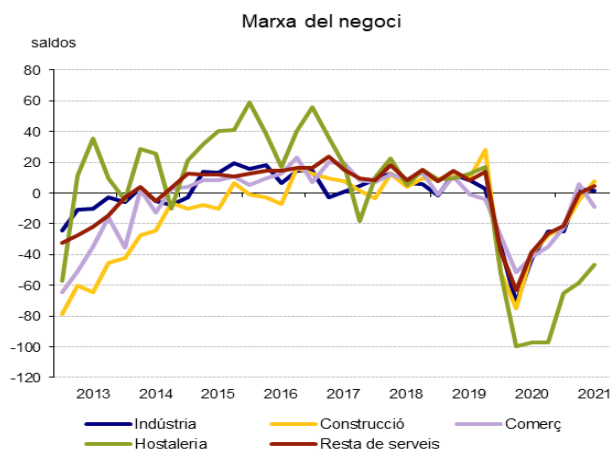
L'aturada econòmica del 2020 va suposar una disminució de la **Renda Disponible de les Llars (RDL) de Barcelona**. Les primeres aproximacions provisionals de l'Oficina Municipal de Dades apunten a una caiguda del -6,5% respecte del 2019. Aquesta reducció, va ser més moderada que la reducció de la Renda Primària² (-8,8%) gràcies a l'efecte compensatori de les Prestacions Socials (Ertos i altres ajudes), que van augmentar a una taxa del 14,5%. La Remuneració d'Assalariats i les Rendes Mixtes van registrar en el 2020 taxes interanuals negatives del -5,4% i -14,9% respectivament. Segons les estimacions provisionals dels tres primers trimestres de 2021, la RDL de Barcelona presenta un augment nominal d'un 1,1% en mitjana de taxes interanuals. Tanmateix, l'increment del cost de la vida que reflecteix l'IPC a partir del segon trimestre del 2021, ha comportat que les llars de Barcelona hagin reduït la seva capacitat adquisitiva en valors a l'entorn del -1%.

Activitat empresarial

La irrupció de la pandèmia i les mesures introduïdes per frenar-la han provocat un escenari de gran incertesa tant pel món empresarial com per la ciutadania en general. Des de la vesant empresarial, els resultats de l'**Enquesta de Clima Empresarial** van registrar cotes mínimes en el 2020, amb un saldo desfavorable mai abans registrat a sectors com l'hostaleria, un dels més perjudicats.

² La Renda Primària és la renda prèvia a l'actuació del sector públic a través de prestacions socials, impostos i cotitzacions.

Gràfic 11: Clima Empresarial a l'AMB. Diferència entre % de resposta 'alça' i 'baixa'

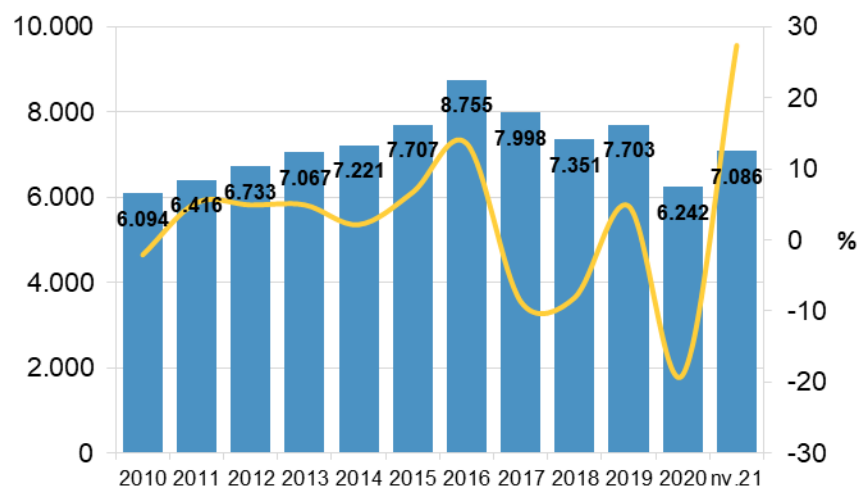

Tanmateix, la percepció dels empresaris sobre la marxa dels negocis ha anat millorant notablement al llarg del 2021 i la situació en el tercer trimestre de l'any era la millor des de l'esclat de l'emergència sanitària, amb un saldo global encara lleugerament negatiu (-2,9) però unes perspectives de cara al quart trimestre moderadament positives (+1,2). Tot i així, els resultats mostren diferències considerables a nivell sectorial, sent la construcció el que obté en el trimestre d'estiu el saldo positiu més elevat (8) seguit de la indústria (1,5), mentre que en sentit contrari, els resultats eren més desfavorables al comerç (-8,9) i especialment a l'hostaleria, on la percepció dels negocis presentava encara un saldo molt negatiu (-46).

El **nombre de societats mercantils creades** va patir una significativa reducció durant el 2020, registrant la xifra més reduïda en una dècada i un descens de l'ordre del 19% en relació amb el 2019, superior al del conjunt de Catalunya (-17,2%) i Espanya (-15,8%).

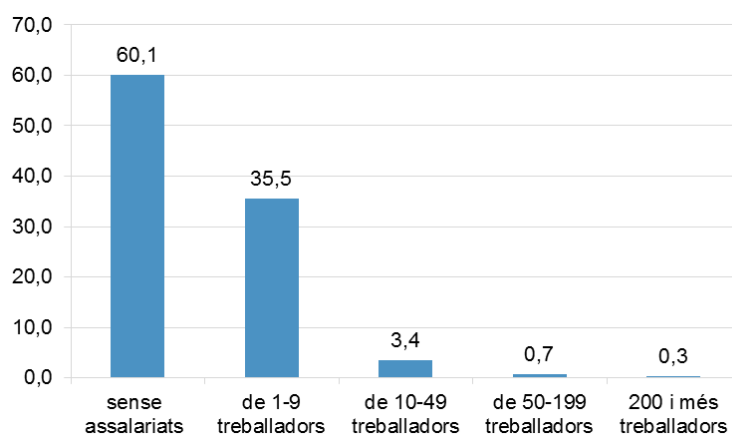
Tanmateix, el dinamisme empresarial s'ha anat recuperant en el 2021 i les xifres dels primers onze mesos són molt més favorables, amb un total de 7.086 noves societats amb domicili social a la capital i un increment del 27,4% en relació amb el mateix període de 2020. Són dades que ens situen de nou en nivells de pre pandèmia, ja que són molt similars a les del mateix període de 2019 (+0,1%), mentre que al conjunt de Catalunya i Espanya ja es superen els registres de dos anys enrere, en un 5,4% i 6,8% respectivament.

Gràfic 12: Societats Mercantils construïdes

Segons el darrer cens del Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE al gener de 2021 hi havia **183.286 empreses actives a la ciutat**, un -1,4% que al gener de 2020, amb un teixit empresarial majoritàriament d'empreses petites i mitjanes.

Gràfic 13: dimensió de les empreses de Barcelona. Any 2021

Segons la nova estadística experimental de **conjuntura demogràfica d'empreses de l'INE**, el percentatge d'empreses de Barcelona que tenia algun treballador en ERTO a final del segon trimestre de 2021 (4,8%) es va reduir notablement en relació amb el trimestre anterior i se situa en nivells similars amb els de Catalunya (4,6%) i del conjunt de l'Estat (4,4%).

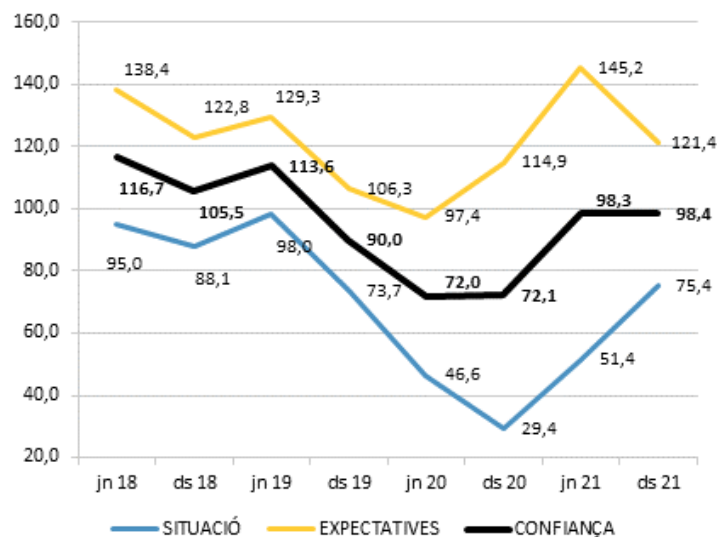
Confiança del consumidor

L'índex de confiança del consumidor de Barcelona (ICC) és un indicador avançat que reflecteix la confiança de la població en la conjuntura econòmica de la ciutat, de les llars i del mercat de treball.

Amb la relativa tornada a la normalitat i l'eliminació de bona part de les restriccions imposades al llarg de 2020, l'ICC de juny de 2021 va repuntar fins als 98,3 punts, situant-se, fins i tot, per sobre del valor pre pandèmia de desembre de 2019. El valor de l'ICC de juny va ser resultat d'un important augment de les expectatives (145,2), el valor més alt de la sèrie, mentre que el valor de la situació actual (51,4) encara es va mantenir baix, més de vint-i-dos punts per sota de la dada de desembre de 2019.

Al desembre, l'indicador es va mantenir estable, situant-se en 98,4 punts, valor pràcticament idèntic al de juny, però amb una evolució diferent fruit d'un important augment del valor de la situació actual (75,4), que ha estat contrarestat per una disminució proporcional de les expectatives (121,4), que continuen, però, per sobre dels nivells dels dos darrers anys.

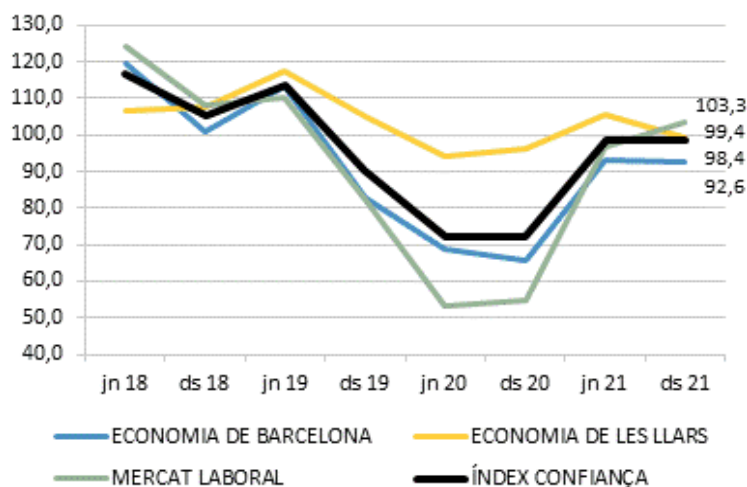
Gràfic 14: Índex de Confiança del Consumidor. Barcelona 2018-2021

Font: Departament d'Anàlisi. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

La dinàmica dels tres components de l'ICC de desembre també ha estat diferent de la de juny, amb un notable augment de l'índex del mercat de treball que supera els cent punts, gairebé el doble que el valor de desembre de 2020, mentre que l'índex de l'economia de la ciutat es manté (92,6) i el corresponent a l'economia de les llars cau sis punts (99,4).

Gràfic 15: Índex de Confiança del Consumidor. Per components. Barcelona 2018-2021

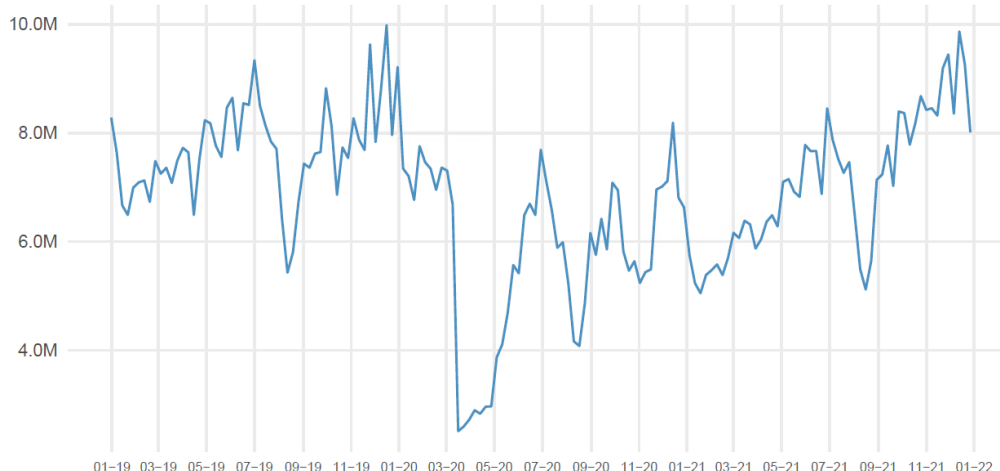
Font: Departament d'Anàlisi. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

Consum privat

La despesa realitzada als comerços de la ciutat durant el 2021 ha estat un **+21% superior a la de 2020**, un any on els comerços de la ciutat van estat fortament afectats per la declaració del primer estat d'alarma a meitat de març i les restriccions introduïdes al darrer trimestre de l'any que van fer caure el consum en un 24% en relació al 2019.

Malgrat la recuperació al llarg del 2021, la despesa ha estat un -8% per sota de la del nivell de 2019 i ha estat irregular tant pel que fa als sectors econòmics, més o menys afectats per restriccions a l'activitat, com a nivell territorial.

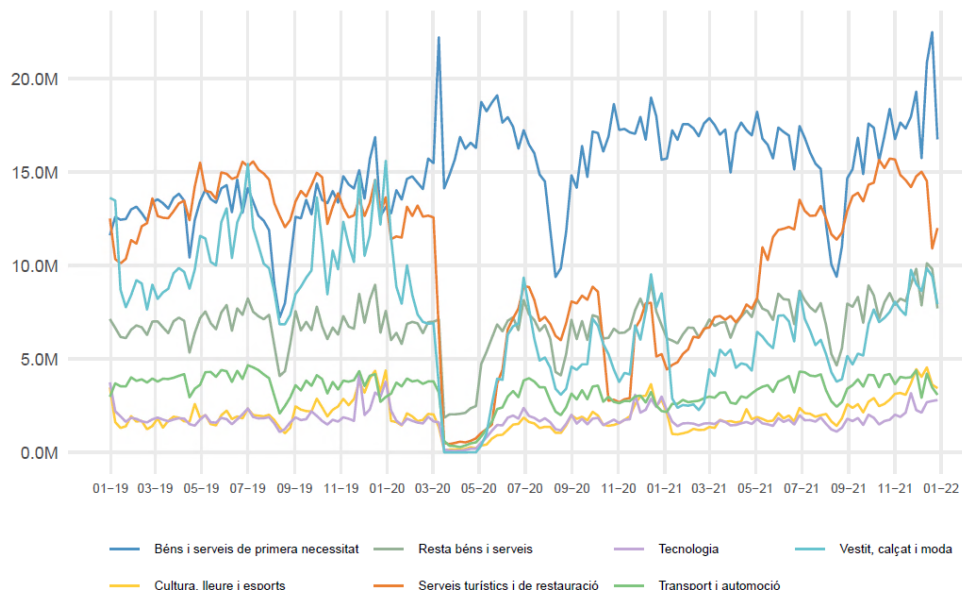
Gràfic 16: Valor mitjà de les transaccions (€) a Barcelona. Dades setmanals.

La despesa en consum del 2021 ha estat positiva en relació amb el 2020 en tots els sectors, sent els creixements més importants els registrats al sector de la **cultura, lleure i esports i al de serveis turístics**. Tanmateix, la despesa a la majoria dels sectors ha estat inferior a la del 2019. Només els béns i serveis de primera necessitat (alimentació i salut) i el de cultura, lleure i esports han registrat un increment positiu en relació al nivell de pre pandèmia (+26,8% i +2,4% respectivament).

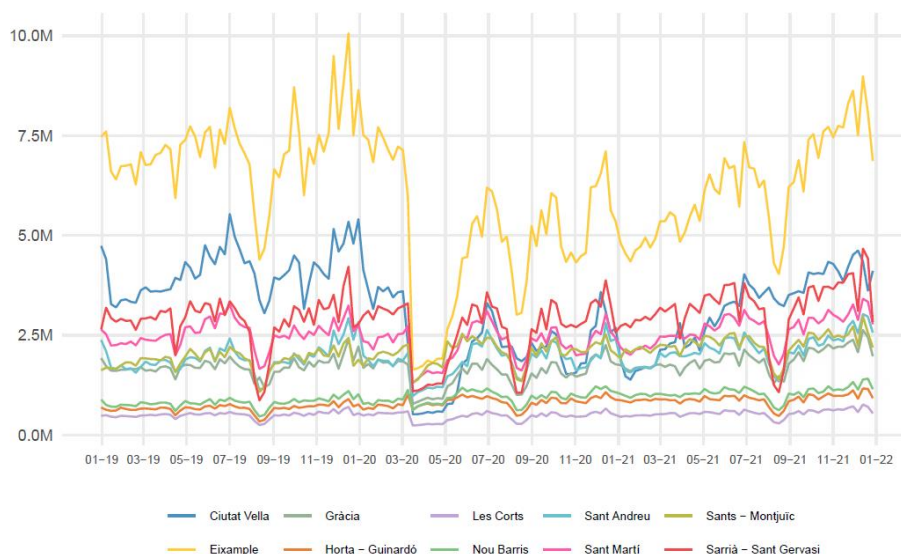
La despesa en serveis i turístics i restauració ha estat un -19% inferior a de 2019; la de serveis de transports -10%; la de tecnologia un -7,7% i la de vestit, calçat i moda un -43,6%, un dels sectors que més va patir les restriccions l'any 2020 i que no aconsegueix taxes positives prou elevades durant el 2021 per mantenir el nivell de despesa previ a la pandèmia.

Gràfic 17: Valor mitjà de les transaccions (€) per Grans Sectors. Dades setmanals.

Durant el 2021 la despesa als comerços de tots els districtes de la ciutat ha crescut en relació amb l'any 2020, destacant els increments de Ciutat Vella (+29,7%); Sarrià Sant-Gervasi (+24,6%); Sant Martí (+24,4%); Gràcia (+22,7%) i l'Eixample (+22%). Tanmateix, no tots aconsegueixen recuperar els nivells de 2019. A Ciutat Vella la despesa en consum ha estat un -27% inferior al nivell de pre pandèmia, a l'Eixample un -22,6%, a les Corts un -2,8% i a Sant Martí un -1%.

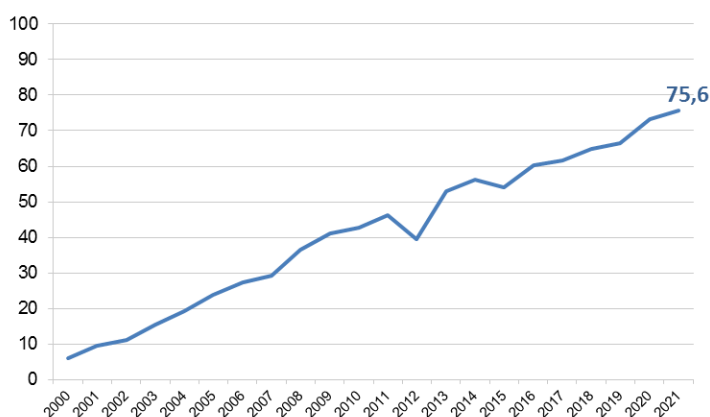
Gràfic 18: Valor mitjà de les transaccions (€) per districtes. Dades setmanals.

Compra per internet i sistema de pagament

Les compres per internet han continuat incrementant durant el 2021. Segons l'Òmnibus Municipal de juliol de 2021, el creixement de la compra per internet ha pujat en 2,3 punts, més moderadament que al 2020 (6,7 punts), però cal tenir present que les restriccions a la mobilitat i la situació sanitària que van caracteritzar el 2020 van suposar un impuls a aquesta fórmula de compra. Aquest any, el 75,6% de la població de 16 i més anys va comprar alguna vegada per internet durant el 2021 de manera que es consolida la compra per internet com una pràctica habitual entre la població.

Gràfic 19: % de població de 16 i més anys que ha comprat per internet

Als productes d'informàtica, telefonia, fotografia i electrònica la compra exclusivament online ha pujat 2 punts aquest any i 8,2 punt des de 2019, sent la tipologia de producte que juntament amb cultura tenen els percentatges de compra online més alts. La compra en botiga física continua sent majoritària pel que fa a productes frescos i productes quotidians (neteja, higiene, etc).

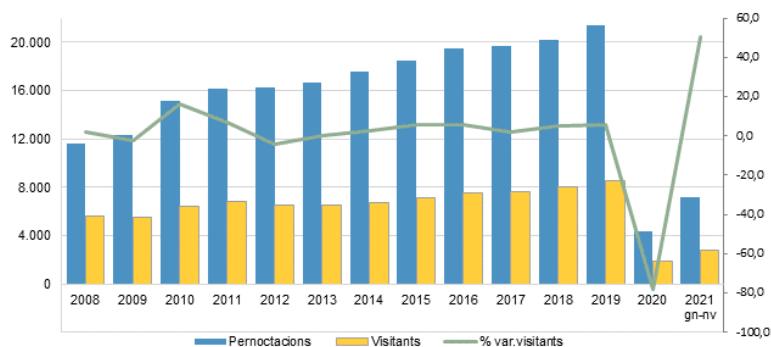
Els perfils de compra preferida online superior al 40% es concentra en dos tipus de productes: els d'oci i cultura i els d'informàtica, telefonia i electrònica.

Pel que fa al sistema de pagament, l'ús de la targeta de crèdit/dèbit ha estat el sistema preferit per realitzar els pagaments en tots els tipus d'articles i el pagament amb el mòbil/app es manté entorn al 10%, mentre l'efectiu veu reduït el seu ús en els productes on més s'utilitzava, com per exemple el producte fresc. El pagament en efectiu va del 32% en producte fresc al 15% en productes d'electrònica i informàtica i segueix sent més habitual entre els persones de més de 65 anys.

Obertura i projecció exterior

Durant l'última dècada, Barcelona ha esdevingut una de les principals destinacions de turisme urbà a Europa i focus d'atracció de visitants per motiu de negocis. La ciutat ha vist com any darrere any s'incrementaven tant el nombre de turistes com el de pernoctacions hoteleres. Però després de sis anys de xifres rècord, la pandèmia de la COVID-19 ha castigat de manera molt severa el sector. L'any 2020 els turistes allotjats als hotels de la ciutat van presentar el pitjor registre dels trenta darrers anys, amb poc més d'1,8 milions de passatgers, i malgrat la progressiva recuperació a partir de l'estiu de 2021, la dada acumulada del període gener-novembre se situa en 2,8 milions de visitants, al voltant de dos terços per sota del nivell d'abans de la pandèmia.

Gràfic 20: Visitants i pernoctacions

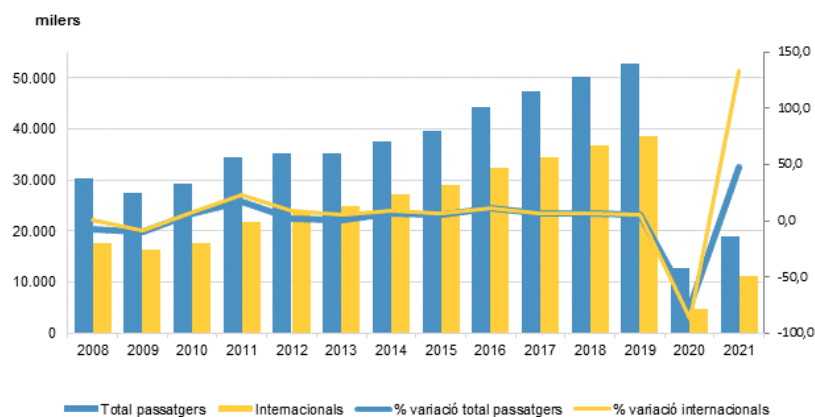
Font: INE

A més, les restriccions de mobilitat en l'àmbit internacional han continuat incidint en la composició del turisme de la ciutat al llarg de 2021. Durant l'última dècada els visitants internacionals de fora de la UE van anar a l'alça fins a assolir una quota de més del 50% del mercat, però durant el 2020 i la primera meitat del 2021 van perdre pes a favor del turisme procedent de l'estat espanyol, tot i que la recuperació a partir de l'estiu situa el percentatge d'aquell segment en un 27% a finals de novembre, només cinc punts per sota del pes del sector domèstic. Com a mostra només cal dir que els visitants dels Estats Units que abans de la pandèmia lideraven el rànquing per nacionalitat amb prop d'un milió de turistes, han quedat per sota dels 165.000 fins al novembre de 2021, i els procedents del sud-est asiàtic (Japó, Xina i Corea del Sud), més de quatre-cents mil el 2019, han sumat poc més de 17.000 visitants.

També l'oferta hotelera s'ha vist greument perjudicada per la forta caiguda de l'activitat turística en aquests dos darrers anys, tot i que al llarg del 2021, a mesura que l'activitat turística retornava a la ciutat, els establiments han tornat a obrir portes i a finals de novembre la ciutat comptava amb més de tres-cents hotels operatius i 58.000 places, al voltant del 75% del total.

Paral·lelament a la caiguda del turisme, l'**aeroport** de la ciutat també ha patit les mesures restrictives de mobilitat aplicades durant bona part de l'any i només a partir de l'estiu s'ha donat una evolució més favorable del nombre de passatgers. Així, el 2021 ha tancat per sota dels 19 milions d'usuaris, xifra que suposa un increment significatiu respecte a la de l'any anterior, però que encara se situa al voltant d'un terç dels més de 52 milions del 2019. Els passatgers del sector domèstic van ser els principals usuaris de l'aeroport durant la primera meitat d'any, no obstant això a partir de l'estiu el tràfic internacional ha anat guanyant el terreny perdut i s'ha situat en un 60% del total. El nombre de moviments d'aeronaus ha estat de més de 163.000, aproximadament la meitat que la corresponent al nivell d'abans de la pandèmia. Palma de Mallorca, i Madrid, amb més d'un milió de passatgers, van ser les rutes nacionals més transitades, mentre que a escala europea van ser Amsterdam i París-Orly, amb més de 600.000 usuaris, i el principal país de llarg radi els Estats Units, amb prop de 224.000.

Gràfic 21: Passatgers a l'aeroport

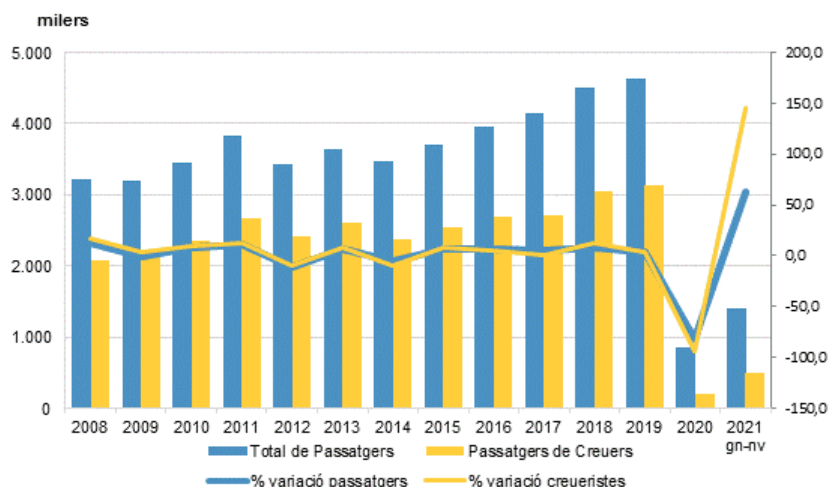

Font: Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea (AENA)

La pandèmia també ha passat factura al sector dels **creuers**, que durant el 2020 només van estar operatius fins a la declaració de l'estat d'alarma del 13 de març del 2020 i no van reprendre l'activitat fins al juny de 2021. Des d'aquesta data fins al novembre, un total de 488.000 creueristes han passat pel Port de la ciutat, més del doble que el 2020, però un 85% menys que el 2019, quan es va assolir el record de 3,1 milions que va consolidar Barcelona com a primer port creuerístic europeu i quart del món.

Els ferris de línies regulars, sí que han pogut operar durant tot l'any 2021, transportant més de 900.000 usuaris, aproximadament un terç menys del passatge del 2019 però un 45% superior al de l'any anterior, gràcies, principalment, a les connexions amb Balears.

Gràfic 22: Passatgers al port

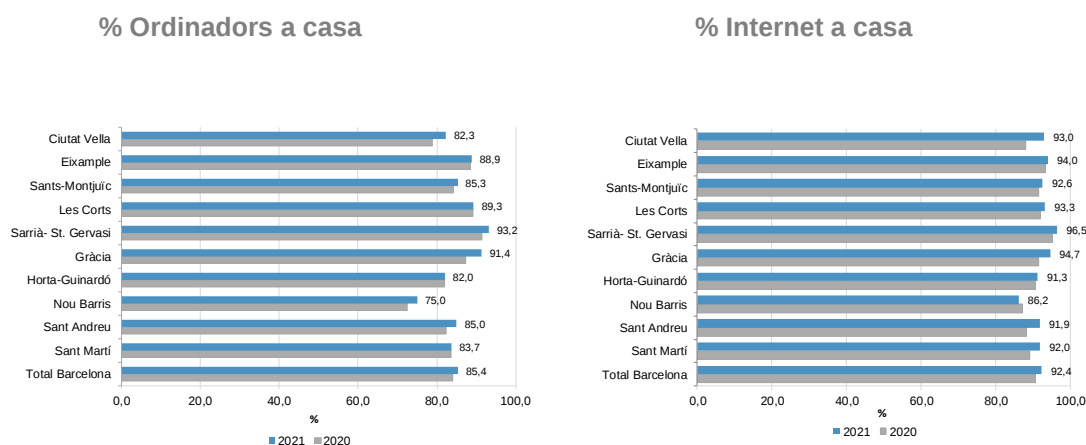

Ciutat digital

L'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) són molt presents en tots els àmbits de la societat barcelonina, i formen part essencial de les vides de la gran majoria de les persones. D'acord amb la darrera Enquesta de Serveis Municipals de 2021, el 99% de les ciutadanes i ciutadans majors de 18 anys tenen telèfon mòbil i el 93% fa ús d'internet a través del mòbil. El 72% de les llars tenen línia fixa, un percentatge que ha caigut 10 punts des de 2019, mentre que és creixent el percentatge de llars que tenen connexió a internet (89%), ordinadors (82%) i tauletes (63%). Igualment tendeix a incrementar el nombre d'ordinadors per llars (1,6).

Les desigualtats per districtes són encara importants, mentre que a Sarrià-Sant Gervasi el 96,5% tenen connexió a internet, aquest percentatge es queda en el 86,2% al districte de Nou Barris, una diferència que ha incrementat respecte de l'any anterior. Pel que fa als ordinadors, la mitjana oscil·la entre els 1,9 a Sarrià-Sant Gervasi i els 1,2 a Nou Barris.

Gràfic 23: Disponibilitat d'ordinadors i Internet a les llars de Barcelona (2021)

Font: Enquesta de Serveis Municipals. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

4. MERCAT DE TREBALL

La pandèmia va tenir en el 2020 un fort impacte negatiu sobre el mercat de treball. La crisi del coronavirus va posar punt i final de manera abrupta a un llarg període de recuperació i expansió de l'ocupació a Barcelona que s'havia anat produint des de finals de 2013, així que començava a quedar enrere l'anterior crisi financera. El 2020 tancava amb xifres d'atur comparables a les de cinc anys enrere, desfent-se bona part del camí avançat d'ençà la darrera recessió. A l'Òmnibus Municipal de la primavera de 2021, al voltant d'una quarta part de les persones enquestades (24,7%) reconeixien haver-se vist afectades per un o més ERTO –una petita part dels quals acabaria en acomiadament- arran de la crisi sanitària i un 9,3% deien haver patit directament l'acomiadament.

Tanmateix, la creixent immunització de la població i l'adaptació de les restriccions a la situació epidemiològica expliquen la progressiva reactivació de l'economia que s'ha anat traslladant al mercat laboral al llarg de 2021, un any en que s'ha recuperat amb escreix l'ocupació perduda en el 2020. Són molt bones xifres, tot i que cal no oblidar que encara hi ha moltes persones amb dificultats per accedir al món laboral i resten pendents de resoldre problemes estructurals com l'elevada taxa de temporalitat en l'ocupació, amb conseqüències negatives persistents sobre els ingressos i la desigualtat de la població.

Les dades de **població activa** del tercer trimestre de 2021 (EPA) han estat menys favorables a la ciutat que a la resta del país, probablement pel major impacte de la cinquena onada de contagis en plena temporada turística, que va afectar negativament l'arribada d'un turisme estranger que en els darrers anys ha tingut molt pes a la capital. La població activa en el trimestre estiuenc s'ha situat en les 805.900 persones a Barcelona, un 3% per sota dels valors de finals de 2019, mentre que al conjunt de Catalunya ja es superaven lleugerament els registres de pre pandèmia (+0,6%). En el darrer any, les xifres han anat a la baixa a la capital per la disminució de la població aturada, més intensa segons l'EPA en el cas del col·lectiu masculí.

Taula 6: Taxes d'activitat, ocupació i atur. 3r. trimestre 2021

	Taxa d'activitat	Taxa d'ocupació	Taxa d'atur
Barcelona	78,4%	70,4%	10,2%
Dones	78,6%	70,5%	10,3%
Homes	78,1%	70,3%	10,0%
Catalunya	78,4%	69,8%	10,9%
Espanya	75,8%	64,7%	14,6%

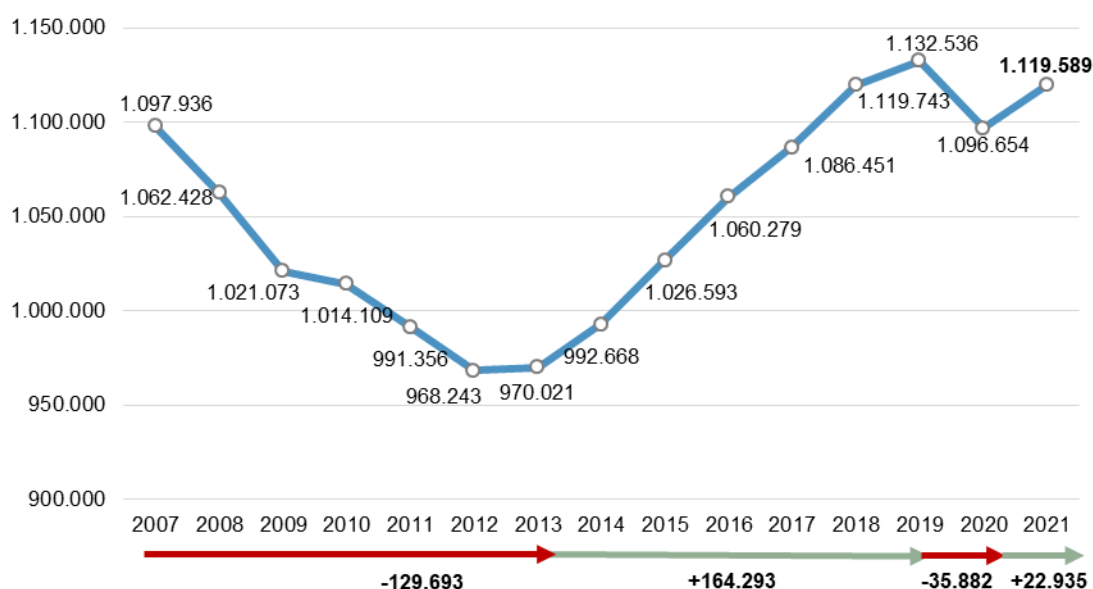
Font: Enquesta de Població Activa (EPA). INE. Taxes específiques (16 - 64 anys).

Les taxes d'atur s'orientaven a la baixa en el tercer trimestre de 2021, però encara superaven els valors previs a la pandèmia, en major mesura a la capital que a la resta del país. A més, cal tenir en compte que la taxa d'atur (EPA) està en certa mesura esbiaixada a la baixa, ja que d'acord amb la metodologia d'Eurostat, a les persones afectades per un ERTD se'ls considera ocupats.

L'evolució dels darrers trimestres ha permès que les taxes d'activitat, d'ocupació i d'atur d'ambdós sexes hagin tendit a convergir a Barcelona més que a la resta d'àmbits, on no presenten encara el nivell d'equiparació entre dones i homes que seria desitjable. Per altra banda, la taxa d'activitat de la capital s'ha igualat a la del conjunt de Catalunya, escurçant-se també les distàncies entre ambdós àmbits en les taxes d'ocupació i d'atur i sent aquesta última lleugerament inferior a Barcelona i significativament més elevada al conjunt de l'Estat.

La crisi del coronavirus va impactar sobre l'ocupació de forma molt important, capgirant una trajectòria de millora iniciada a finals de 2013 que en el 2019 va marcar els màxims de la dècada. El desembre de 2020 va tancar amb una caiguda anual de prop de 36.000 **afiliacions a la seguretat social**, desfent bona part de la senda alcista dels dos anys anteriors. Però malgrat les successives onades de contagis, en el 2021 l'evolució ha estat molt positiva, accelerant-se la recuperació de l'ocupació especialment durant la tardor. Després de marcar un nou màxim en el mes de novembre, l'impacte de la sisena onada i la reintroducció de restriccions al desembre han deixat la xifra d'afiliacions a final d'any en prop d'1.120.000, gairebé 23.000 més que l'any anterior (+2,1%), però prop de 13.000 menys que en el 2019 (-1,1%).

Gràfic 24: Treballadors afiliats a la seguretat social (desembre de cada any)

Font: Institut Nacional de la Seguretat Social (INSS)

Es tracta de nivells d'ocupació similars als de tres anys enrere, a final de 2018. En relació amb la situació de febrer de 2020, prèvia a l'esclat de la COVID-19, el 2021 ha tancat amb una pèrdua de més de 23.700 afiliacions. De la mateixa manera que la destrucció de llocs de treball en el 2020 va ser més intensa en termes relatius a Barcelona (-3,2%) que a Catalunya (-2,2%) o Espanya (-1,9%), la marcada terciarització de l'economia de la ciutat i l'elevat pes de les activitats que més han patit les restriccions ha fet que la recuperació hagi anat avançant en el 2021 més lentament que a la resta d'àmbits, on l'increment de l'ocupació ha superat el 4%.

Amb dades del 3r. trimestre de 2021, a banda del sector de l'Aigua, sanejament i residus –on les afiliacions es van doblar en el 2020– el més dinàmic en la recuperació està sent el d'Informació i comunicacions, amb un increment dels llocs de treball de més del 12% en relació amb el 2019, seguit de l'Administració Pública (+10,4%). En sentit contrari, l'hostaleria acumula una pèrdua d'ocupació de prop del 18% en els darrers dos anys i a les activitats artístiques i la indústria manufacturera el retrocés de les afiliacions s'ha situat a l'entorn del 7%.

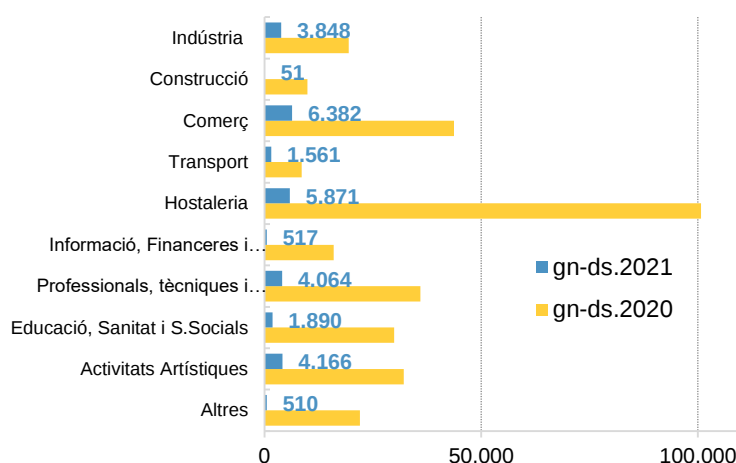
La pèrdua d'ocupació derivada de la crisi de la COVID-19 hauria estat molt superior de no ser per les mesures extraordinàries implementades per blindar temporalment la destrucció de teixit productiu i llocs de treball. La vigència de figures com els **Expedients de Regulació Temporal d'Ocupació (ERTO)** o les prestacions especials a autònoms per cessament d'activitat s'ha hagut d'anar prorrogant davant de les successives onades de la pandèmia, que han afectat especialment als sectors econòmics més dependents de la interacció social. Els ERTO han permès a les persones afectades percebre la prestació d'atur i mantenir la vinculació amb l'empresa i l'afiliació a la Seguretat Social. Les noves modalitats, que promouen la formació de les persones treballadores, s'estendran en principi fins a final de febrer de 2022.

Només en el 2020 van estar en ERTO un total de 314.672 treballadors a Barcelona (30,1% del total de Catalunya), majoritàriament amb suspensió de contracte (265.594 persones) i en menor mesura amb reducció de jornada (més de 49.000). A més, 3.564 persones van patir l'extinció del contracte. En total el 2020 es van registrar 36.147 expedients de regulació d'ocupació d'empreses amb domicili social a la ciutat, més del 75% abans de l'estiu. Per sectors, el major nombre de persones afectades es va concentrar a l'hostaleria (31,6%) –més de 100.000– i el comerç (13,7%). A l'abril de 2020, el moment en que el nombre de persones en ERTO va arribar al seu màxim, el seu pes sobre el total d'afiliats a la demarcació de Barcelona va superar el 21%.

Tanmateix, amb la recuperació de l'activitat, el recurs als ERTO s'ha anat reduint progressivament. Les 19.173 persones que seguien afectades a la demarcació de Barcelona a final de desembre de 2021 (9.973 dones i 9.200 homes) representaven el 0,7% de les afiliacions a la Seguretat Social. A la ciutat, les dades de gener a desembre de 2021 indiquen que el nombre de persones que al llarg de l'any s'han vist afectades per nous ERTO –un total de 22.825– s'ha reduït en més del 90% en relació amb el 2020 i set de cada deu persones es van concentrar en el primer bimestre de l'any, marcat pel pic de la tercera onada de contagis. Des de llavors, amb la reactivació de l'economia, la xifra ha anat considerablement a la baixa. En canvi, en el 2021 s'ha incrementat el nombre de persones que ha patit directament l'extinció de contracte, un total de 6.035 a la ciutat. El comerç ha estat el sector amb més afectació

d'ERTO/ERO a la ciutat en el 2021 i juntament amb altres sectors perjudicats per les restriccions com l'hostaleria i les activitats artístiques concentren el 56,9% de les persones afectades, mentre que un 14,1% correspon a les activitats professionals i administratives i un 13,3% a la indústria.

Gràfic 25: Persones afectades per ERTO/ERO a Barcelona per sectors entre 2020 i 2021

L'evolució de l'**atur registrat** es va veure sacsejada a final del primer trimestre de 2020 per l'emergència sanitària d'abast global, capgirant una senda de millora sostinguda des de març de 2013 fins al juny de 2019, quan es va situar per sota de les 66.000 persones, el nivell més baix des del setembre de 2008, a l'inici de l'anterior crisi. Però en un context menys expansiu de l'economia, la millora de l'atur anava perdent impuls i a l'inici del 2020 el nombre de persones aturades ja s'orientava lleument a l'alça. Quan esclata la pandèmia, les taxes de creixement de l'atur es disparen fins arribar a superar el 40%, com no es veia des de finals de 2009, en plena Gran Recessió. Un repunt de la desocupació tan fort i sobtat que el 2020 tancava amb xifres d'atur comparables a les de cinc anys enrere.

L'atur registrat va seguir empitjorant fins al febrer de 2021, marcant el pic en plena tercera onada de contagis, amb prop de 97.500 persones desocupades a la ciutat –sense incloure els treballadors afectats per ERTO- el nombre més elevat des de març de 2015. Però malgrat la magnitud del ritme d'augment –superior al de Catalunya i Espanya-, gràcies al manteniment de mesures de política econòmica extraordinàries com els ERTO s'ha pogut contenir la destrucció d'ocupació i no s'han superat els nivells d'atur observats en la darrera crisi econòmica, quan els ajustos a les necessitats del mercat de treball es van realitzar de manera generalitzada per la via dels acomiadaments.

Gràfic 26: Atur registrat

Més de vint mesos després de l'esclat de la pandèmia i malgrat les incerteses que encara l'envolten, la recuperació de l'activitat econòmica ha anat adquirint una certa solidesa que s'ha traslladat al mercat laboral en forma de contundent millora de l'atur registrat. Barcelona ha tancat el 2021 amb un total de 63.383 persones a l'atur, la xifra més baixa des del juliol de 2008 i unes 8.000 persones menys que al febrer de 2020, abans de l'esclat de la pandèmia. Són dades molt positives tenint en compte el nou embat de la sisena onada de contagis. En els deu mesos consecutius de descensos des del pic de febrer de 2021 l'atur s'ha reduït en més de 34.000 persones i en prop de 30.500 persones en el darrer any (-32,5%), compensant amb escreix l'alça anual que en aquell moment registrava la desocupació. En relació amb el desembre de 2019, la reducció ha estat del 8,2%, amb prop de 5.700 persones menys.

La millora de l'atur en el 2021 es posa de manifest amb la reducció generalitzada del nombre de desocupats a tots els **sectors econòmics**, sent als serveis on es registra el descens interanual més accentuat (-33,2%), superior al de la indústria (-26%) o la construcció (-27,1%). Amb la recuperació de la mobilitat i la reactivació de l'activitat turística, algunes de les activitats terciàries que més van patir en els mesos de confinament més estricte són les que ara presenten un comportament més positiu. L'hostaleria i restauració i les activitats artístiques i d'entreteniment registren els descensos interanuals més intensos, superiors al 40% en ambdós casos.

L'evolució de l'**atur per sexes** seguia mostrant en el 2021 un perfil majoritàriament femení, amb 34.938 dones desocupades a final de desembre (55,1% del total) i 28.445 homes. El col·lectiu masculí va registrar en el 2020 un repunt de l'atur més intens que posteriorment s'ha anat corregint, tancant el 2021 amb un ritme de descens (-35,8%) més elevat que el del col·lectiu femení (-29,5%).

Per altra banda, l'augment de la desocupació derivat de la crisi sanitària va impactar amb especial virulència en els col·lectius més vulnerables, com els joves i **la població estrangera**, que són els que ara presenten les millores més significatives. El desembre de 2021 ha tancat amb un descens de l'atur del 46,4% entre les persones de nacionalitat estrangera.

En el cas dels **menors de 30 anys**, l'ascens de l'atur en el 2020 (+53,8%) va ser més pronunciat que el de la resta de grups d'edat pel fet que no es renovaven molts contractes temporals, en els que la participació dels joves ha estat tradicionalment més intensa. En el 2021 la millora de les xifres d'atur ha afavorit totes les franges d'edat, però els menors de 30 anys han estat els més beneficiats, amb un descens anual del 54,5% que els permet assolir un mínim històric, en baixar per primer cop de la xifra de 6.800 persones i contrarestar l'evolució registrada durant els mesos més durs de la pandèmia. El pes del col·lectiu sobre el total de l'atur registrat (10,7%) s'ha reduït en més de 5 punts percentuals en el darrer any.

També el col·lectiu d'entre 30 i 49 anys (27.290 persones a l'atur) ha experimentat una millora superior a la mitjana durant el 2021 (-39%). En canvi, l'evolució no ha estat tant favorable en el tram de 50 i més anys, que en el 2021 s'ha convertit en el grup d'edat més nombrós a l'atur (29.320 persones), amb un descens interanual més contingut (-14,3%) que ha fet augmentar el seu pes relatiu fins al 46,3% del total, gairebé 10 punts percentuals més que a final de 2020.

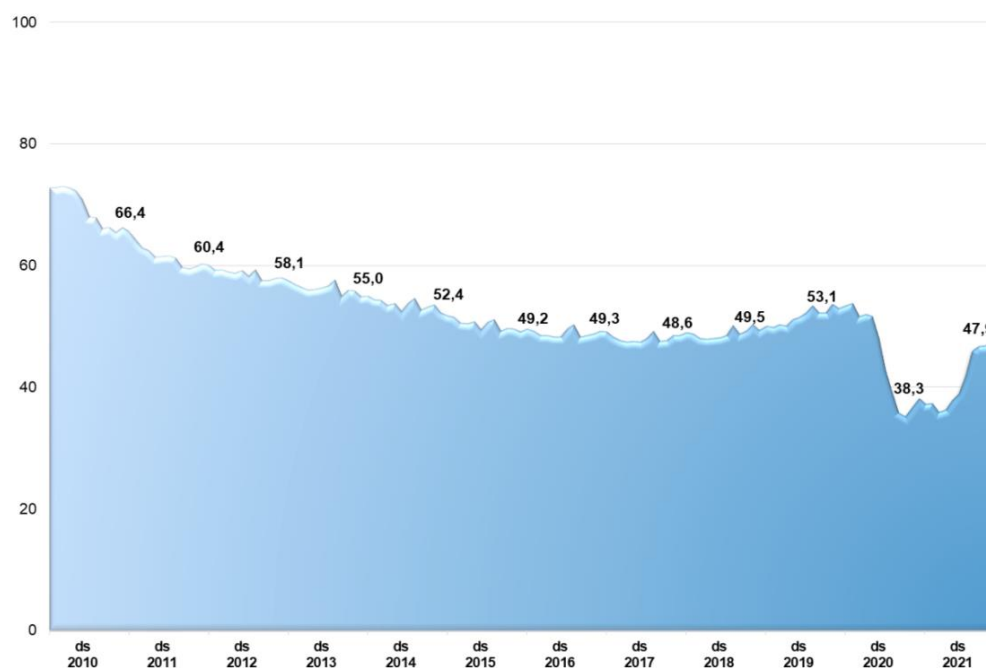
Pel que fa al **nivell formatiu**, una variable determinant al mercat de treball, la millora de l'atur del darrer any s'ha fet extensiva a les persones de tots els nivells d'estudis però ha estat lleugerament superior entre el col·lectiu que compta amb titulació universitària (-35%), que representa el 15,7% de l'atur registrat.

La irrupció de la crisi sanitària va escapar la trajectòria de descens de l'**atur de llarga durada** que es venia registrant a la ciutat de forma sostinguda des del 2014. El 2020 tancava amb 37.465 persones que portaven més de 12 mesos a l'atur i la xifra va seguir a l'alça fins a superar les 57.100 persones al maig de 2021. En els darrers mesos el col·lectiu ha experimentat una significativa millora, aplegant 34.428 persones a final d'any, un 8,1% menys que al desembre de 2020, però unes 10.000 persones més que a final de 2019. El seu pes relatiu supera la meitat de l'atur registrat (54,3%). El perfil el formen majoritàriament dones (58,4%) i persones de més de 50 anys (59,9%). Més de la meitat del col·lectiu (59%) porta dos anys o més a l'atur. En aquest cas les dones representen el 60,4% i les persones de més de 50 anys superen el 70%.

El **grau de cobertura de les prestacions d'atur** es va mantenir relativament estabilitzat durant els primers mesos de pandèmia, abans de caure durant la segona meitat de 2020 per sota del 40%. El segment de població sense ocupació anterior que buscava feina i que durant el període

de confinament domiciliari no havia pogut incorporar-se a les llistes d'atur probablement va accelerar el descens de la ràtio, com també els problemes de gestió als que va haver de fer front el SEPE davant l'allau de persones en ERTO.

Gràfic 27: Evolució de la taxa de cobertura de l'atur a Barcelona (%). 2009-2021

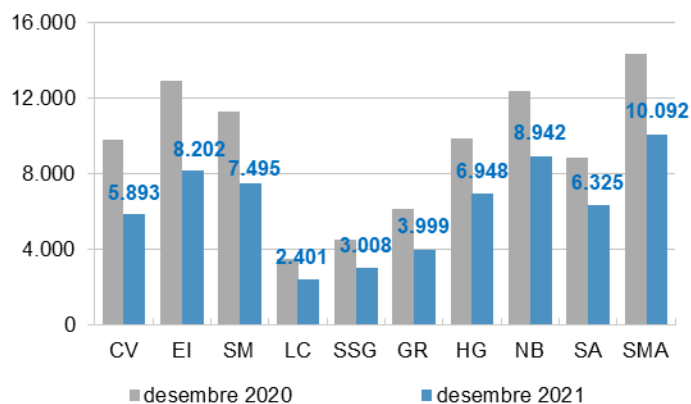
Font: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Generalitat de Catalunya.
Elaboració del Departament d'Anàlisi. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona.

Al llarg de 2021, de forma paral·lela a la millora de les xifres d'atur, el grau de cobertura s'ha anat recuperant sensiblement, tancant l'any gairebé 10 punts percentuals per sobre del nivell de desembre de 2020. La davallada dels aturats registrats sense ocupació anterior, superior a la mitjana (-34,1%), podria amagar un abandó temporal del mercat laboral i explicar novament en part l'augment de la taxa de cobertura. Aquest col·lectiu que representa una mica més del 5% de l'atur registrat ha estat un dels més perjudicats per la crisi. Ja sigui per manca de cotitzacions o, en els casos d'atur de més llarga durada, per haver esgotat el període dels ajuts, el fet és que les prestacions a final de 2021 seguien sense arribar a més de la meitat de les persones a l'atur.

Les dades d'atur han seguit una evolució molt favorable al llarg de 2021 a tots els districtes, amb una millora generalitzada des del pic del febrer passat. En termes interanuals, l'evolució ha afavorit especialment a Ciutat Vella, que lidera la trajectòria a la baixa (-39,7%), seguida de l'Eixample (-36,6%) i Gràcia (-34,9%). El descens de l'atur també ha superat la mitjana a Sarrià – Sant Gervasi i Sants – Montjuïc, mentre que la millora relativament més continguda s'ha registrat

a Nou Barris (-27,8%). La contundent davallada ha permès corregir amb escreix l'augment de la desocupació que es registrava al desembre de 2020 a tots els districtes.

Gràfic 28: Estimació de l'atur registrat per districtes

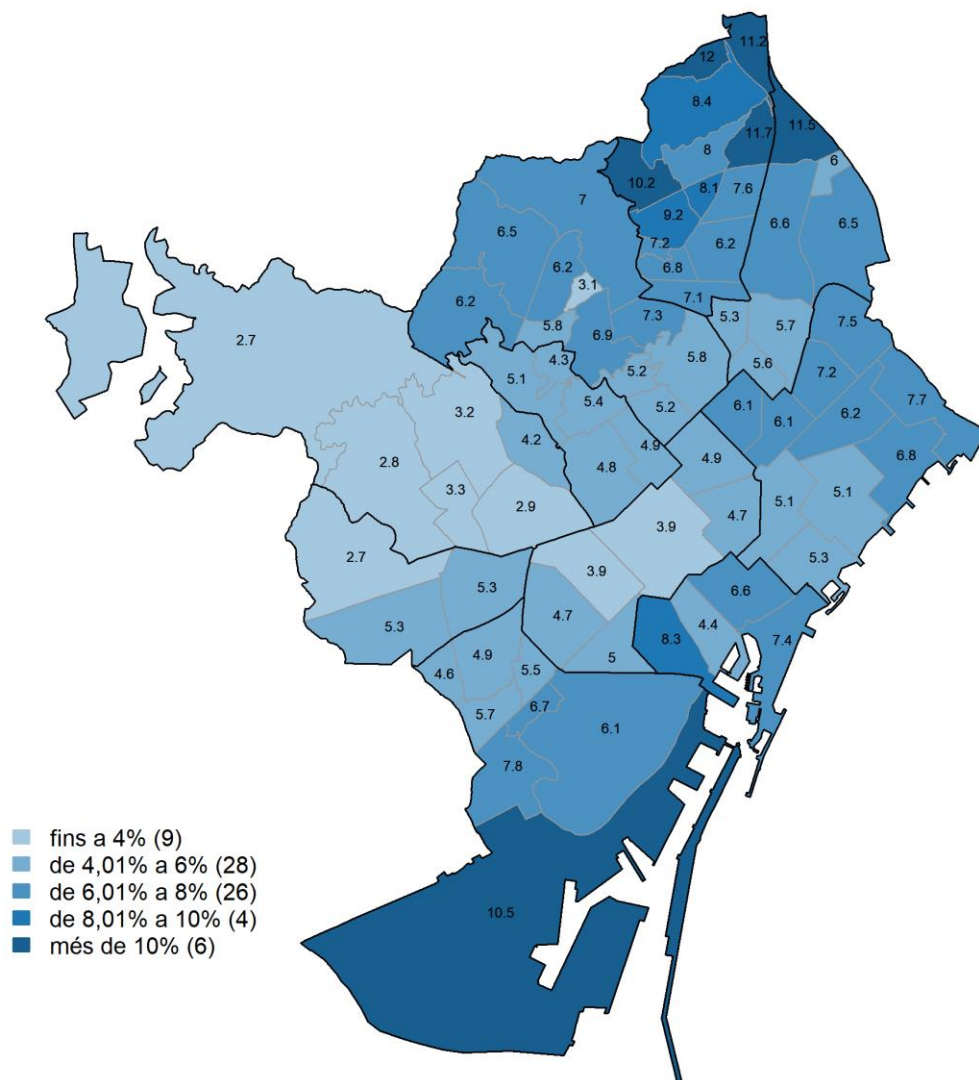

L'atur s'ha situat al desembre de 2021 per sota dels nivells d'abans de la covid-19 de forma generalitzada a tots els districtes, millorant en tots els casos les xifres de desembre de 2019. De fet, a la major part del territori hauríem de retrocedir als anys anteriors a 2009 per trobar xifres més favorables. Només en el cas de Ciutat Vella, on l'afectació del mercat de treball durant la crisi sanitària ha estat més intensa, l'atur ha tancat el 2021 sense baixar encara dels nivells de juny de 2019.

El **pes de l'atur registrat sobre la població de 16 a 64 anys** també ha evolucionat de forma molt positiva des del pic de febrer passat, situant-se al desembre de 2021 en el 5,8% de mitjana a la ciutat, el nivell més baix dels darrers anys i prop de 3 punts percentuals per sota del valor d'un any enrere, gràcies en part al manteniment del blindatge que han suposat els ERTO.

Malgrat aquestes bones xifres d'ocupació de 2021, es detecta la persistència de fortes desigualtats territorials a nivell de barris. A Canyelles, Vallbona i Trinitat Nova, a Nou Barris, el percentatge de persones a l'atur sobre la població de 16 a 64 anys supera el 10% i sense sortir del districte, a Ciutat Meridiana la proporció s'enfila al 12%. Altres barris on el pes de l'atur registrat també segueix sent molt elevat i es manté per sobre del 10% són els de la Trinitat Vella, a Sant Andreu, i la Marina del Prat Vermell, a Sants-Montjuïc.

Estimació del pes de l'atur registrat sobre la població de 16-64 anys (%) Desembre de 2021

Font: Departaments d'Estadística i d'Anàlisi. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona.

L'esclat de la crisi de la COVID-19 també va tenir una forta repercussió en les xifres de **contractació laboral**. Després d'estabilitzar-se en nivells màxims entre 2018 i 2019, a raó d'1,2 milions de contractes/any –uns 100.000 de mitjana mensual-, amb el daltabaix de la pandèmia les xifres van caure de forma sobtada i el 2020 va acabar amb gairebé 545.000 contractes menys que en 2019 i una davallada interanual del 45,3%, que va afectar de forma similar al col·lectiu masculí (-46%) i al femení (-44,6%).

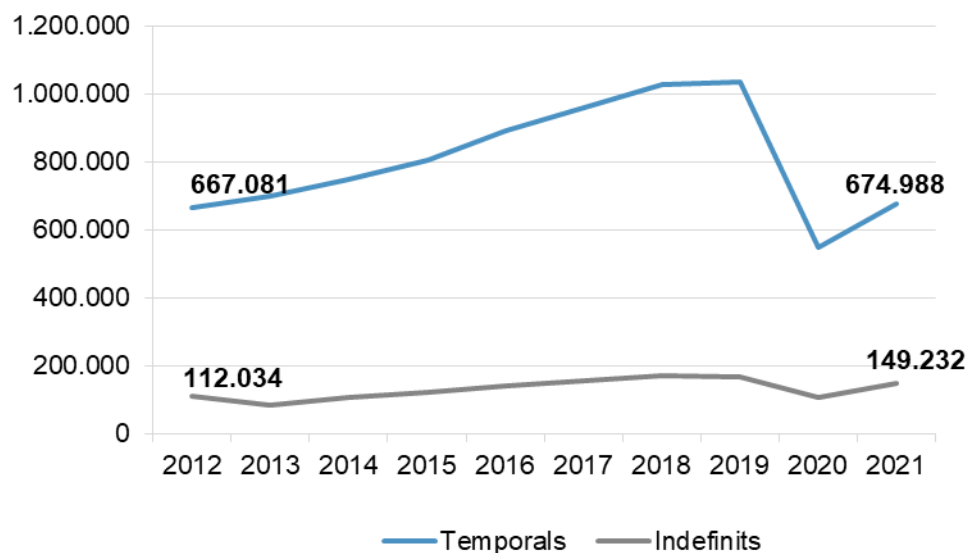
Taula 7: Contractació laboral segons tipus de contracte. 2020-2021

	2020			2021			% var.2021/20		
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total
Total	336.423	322.040	658.463	416.309	407.911	824.220	23,7	26,7	25,2
Indefinits	53.288	55.670	108.958	73.517	75.715	149.232	38,0	36,0	37,0
Temporals	283.135	266.370	549.505	342.792	332.196	674.988	21,1	24,7	22,8

Tanmateix, l'evolució al llarg de 2021 ha estat més favorable i la contractació s'ha anat recuperant, tancant l'any amb un total de 824.220 nous contractes laborals, un 25,2% més que en el 2020, però encara un 31,5% per sota dels registres de 2019, quan es van formalitzar gairebé 380.000 contractes més. Al conjunt de Catalunya, on la davallada de la contractació en el 2020 no va ser tan accentuada com a la capital, la recuperació en el conjunt de 2021 també ha registrat un ritme d'augment lleugerament inferior (+23,8%).

Per sexe, les dades de contractació del darrer any consoliden el biaix lleugerament favorable a les dones (50,6%), que obeeix a la seva major participació en els contractes temporals (51,1%), per la seva presència majoritària com a interines (70,6%), mentre que en la modalitat indefinida es manté el lleu predomini dels homes (51,3%).

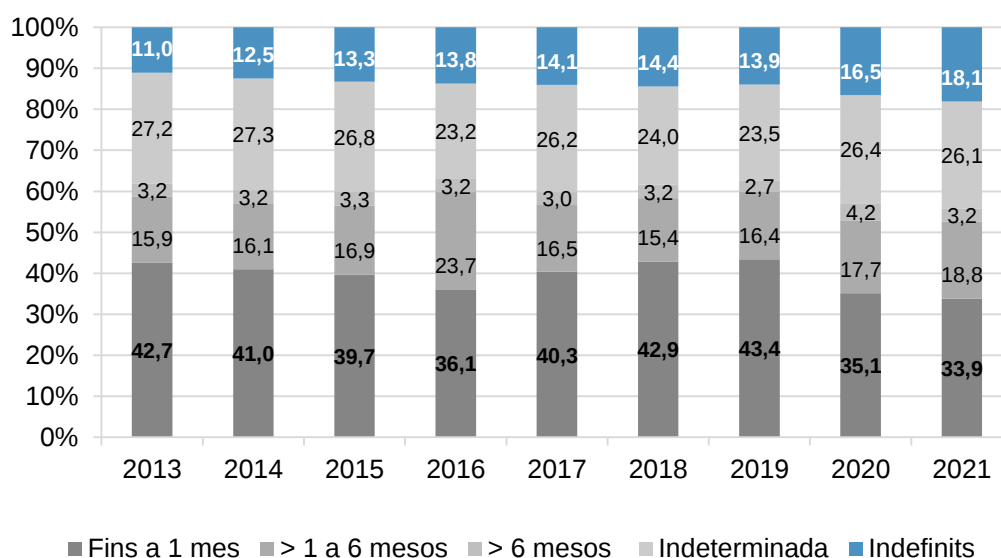
Gràfic 29: Evolució de la nova contractació temporal i indefinida a Barcelona. 2012-2021

La pandèmia ha deixat al descobert problemes que són de caire estructural, com la dualitat del nostre mercat laboral. Quan s'ha de fer front a situacions de crisi sobrevinguda com aquesta, les persones amb contractes temporals queden en situació de molta vulnerabilitat, ja que aquests

llocs de treball són els primers a desaparèixer. La davallada dels nous contractes en el 2020 va ser més accentuada en la contractació temporal (-46,9%) que en la indefinida (-35%), afectant especialment les modalitats més precàries. Els contractes de fins a un mes de durada són els que més van caure (-55,7%), si bé encara representaven el 35,1% de la nova contractació. Al llarg de la passada dècada, el pes d'aquesta tipologia es va situar de mitjana per sobre del 40% del total de la contractació. La revifada de la contractació laboral en el 2021 s'ha produït tant en les modalitats temporals (+22,8%) com especialment en els contractes de durada indefinida, que han crescut en termes relatius amb més intensitat (+37%). Aquest fet, juntament amb el major impacte de la pandèmia en la contractació més precària ha afavorit l'augment del pes relatiu dels contractes indefinits sobre el total i una certa millora del grau d'estabilitat de l'ocupació.

Gràfic 30: Durada dels nous contractes signats

Font : Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Generalitat de Catalunya
Elaboració: Departament d'Anàlisi. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona.

Els contractes de fins a un mes de durada han seguit reduint moderadament el seu pes relatiu en el 2021 fins a representar poc més d'un terç del total i 9,5 punts menys que en el 2019. En sentit contrari, la participació de la modalitat més estable ha superat el 18% dels nous contractes i marca màxims, essent més elevada que al conjunt de Catalunya (15,1%) i Espanya (10,9%).

5. DRETS SOCIALS

La situació de crisi sanitària viscuda al llarg d'aquests dos últims anys ha afectat de manera molt especial les atencions als **Centres de Serveis Socials** de la ciutat. L'any 2020 va tancar amb més de 88.000 persones ateses, tot i que no es van poder comptabilitzar les atencions telefòniques realitzades en el període de confinament domiciliari. El 2021 la demanda ha anat a l'alça i en total s'han atès més de **97.500 persones**, xifra que representa prop d'un 6% de la població de la ciutat. D'aquest total, prop de les dues terceres parts han estat dones.

Taula 8: Usuaris de Serveis Socials

Població en general	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Persones ateses als centres de serveis socials	68.635	70.872	73.027	74.237	77.737	81.638	83.967	79.575	88.533	97.531
<i>Dones</i>					49.526	52.341	54.435	51.747	56.678	61.733
<i>Homes</i>					28.188	29.275	29.532	27.804	31.779	35.729
<i>Desconeguts</i>					---	---	---	---	---	66
<i>No binari</i>					---	---	---	---	---	3
Persones ateses amb serveis d'atenció domiciliària	18.788	19.375	19.104	19.584	20.782	23.793	24.094	23.366	23.254	n.d.
<i>Dones</i>					14.942	17.184	17.113	16.836	16.743	
<i>Homes</i>					5.840	6.609	6.981	6.529	6.511	
Persones grans	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Persones ateses amb servei de teleassistència	59.473	67.414	72.854	77.311	81.239	85.528	88.967	91.841	92.197	96.709
<i>Dones</i>					59.082	61.871	64.058	65.949	66.270	68.740
<i>Homes</i>					22.157	23.657	24.909	25.892	25.927	27.969
% cobertura ≥ 80 anys				61,6%	68,0%	71,8%	71,6%	72,1%	75,2%	76,9%
Estades a centres residencials	107.343	106.325	106.372	114.921	117.541	108.770	106.464	106.959	89.094	94.829
<i>Dones</i>					nd	nd	nd	nd	nd	nd
<i>Homes</i>					nd	nd	nd	nd	nd	nd
Beneficiaris Targeta Rosa (60 anys i més)	227.152	225.680	221.501	219.000	218.608	211.411	208.568	204.202	201.340	193.107
<i>Dones</i>	140.673	139.598	136.930	135.280	134.868	130.389	128.375	126.125	124.332	119.676
<i>Homes</i>	86.479	86.082	84.571	83.720	83.740	81.022	80.193	78.077	77.008	73.431

Font: Departaments de Recerca i Coneixement i Gestió de Sistemes d'Informació. Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI.

Els **serveis d'atenció domiciliària** van sumar més de 23.250 persones ateses el 2020, xifra similar a la de l'any anterior. Durant el període de confinament es van reduir els serveis als imprescindibles i a partir del juny no es va recuperar el nivell habitual perquè moltes famílies es van fer càrrec personalment de la cura dels usuaris, encara que en tot moment es va assegurar la continuïtat de l'assistència als més vulnerables. Les dades del 2021 encara són molt provisionals i no estan disponibles.

Els serveis adreçats a la gent gran també s'han hagut d'adaptar a la situació d'aquests dos darrers anys, incrementant l'atenció en les franges de més edat. El **servei de teleassistència** ha augmentat de forma important al llarg del 2021 i ha comptat amb més de 96.700 usuaris, amb una taxa de cobertura que s'apropa al 77% en el cas de la població més gran de 80 anys. En aquests serveis, les dones també són majoritàries, més del 70% del total. Les estades en centres residencial s'han recuperat després de la davallada de l'any anterior, però encara han quedat per sota dels nivells d'abans de la pandèmia.

La resta de serveis específics de la xarxa de Serveis Socials ha continuat amb la seva activitat al llarg del 2021, si bé alguns s'han vist afectats per les restriccions de mobilitat

vigents al llarg de l'any, com per exemple, **el servei d'atenció a les persones nouvingudes (SAIER)**, que continua a la baixa amb poc més de 18.000 persones ateses, xifra un 13% inferior al màxim assolit el 2019.

Pel que fa a l'atenció als **menors en risc atesos pels Equips d'Atenció a la Infància i Adolescència**, la xifra augmenta de manera notable, fins a prop de 4.300, amb una distribució més equilibrada pel que fa al gènere.

Les **persones amb discapacitat** ateses als centres de serveis socials de la ciutat també han augmentat significativament, superant les 15.200 persones, dues tercers parts de les quals han estat dones. Els viatges del servei de transport públic adreçat a aquest col·lectiu augmenta també fins als més de 250.000 en el període gener-novembre, tot i que encara quedarà per sota dels registres d'abans de la pandèmia.

Les atencions a les **persones més vulnerables** en centres de dia es redueixen respecte a la xifra de l'any anterior, per la millora de la situació sanitària al llarg de 2021. S'han atès més de 3.600 persones, la major part dels quals homes. Igualment, els àpats servits als **menjadors socials** disminueixen, quedant per sota del mig milió. Malgrat això, ambdós indicadors se situen encara per sobre dels registres de fa dos anys.

Taula 9: Usuaris de serveis específics

Infància en risc	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Menors atesos als Equips d'Atenció a la Infància i Adolescència	3.586	3.596	3.422	3.485	3.530	3.769	3.919	4.016	4.062	4.292
Dones					1.732	1.783	1.838	2.138	1.906	2.066
Homes					1.857	1.943	2.056	1.852	2.119	2.226
Persones nou vingudes	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Persones ateses al SAIER	10.317	9.784	10.379	11.369	13.347	16.936	19.422	20.720	19.001	18.038
Dones					6.729	8.392	9.546	10.406	9.334	8.920
Homes					6.561	8.536	9.869	10.304	9.667	9.091
Desconeguts					---	---	---	---	---	19
No binari					---	---	---	---	---	8
Persones amb discapacitat	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Persones ateses als centres de serveis socials	5.890	5.882	6.030	9.667	11.745	12.664	14.841	13.692	12.408	15.202
Dones					7.143	7.763	9.026	8.509	7.708	9.527
Homes					4.493	4.900	5.677	5.183	4.699	5.674
Desconegut					---	---	---	---	---	1
Viatges del Servei de Transport Públic ²	270.521	286.714	331.710	331.055	358.747	348.012	347.975	348.238	188.195	251.000
Persones vulnerables	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Persones ateses als centres de dia	2.801	2.496	2.564	2.603	2.615	2.724	3.285	3.328	3.761	3.632
Dones						380	368	451	---	346
Homes						2.344	2.917	2.877	---	3.286
Àpats servits als menjadors socials ³	380.737	489.213	519.842	512.441	504.929	520.554	486.079	479.826	557.068	492.556
Dones						90.537	87.494	73.782	87.895	78.809
Homes						429.512	398.585	405.954	469.173	413.747

2. La dada de l'any 2021 és referida al mes de novembre del mateix any (facilitada pel Servei).

3. La dada de l'any 2021 és provisional pendent de la validació del Servei.

Font: Departaments de Recerca i Coneixement i Gestió de Sistemes d'Informació. Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI.

Respecte al col·lectiu de **persones sense llar**, durant 2021 s'ha pogut dur a terme el Recompte que s'organitza des de fa vuit anys i que es va cancel·lar el 2020 a causa de la irrupció de la pandèmia. En aquesta ocasió es van comptabilitzar 895 persones dormint a la via pública i 3.046 allotjades en equipaments municipals o de les diverses entitats de la ciutat. Des de l'any 2008 i fins a l'actualitat, el nombre de persones que dormen al carrer detectades pels successius recomptes ha passat de 658 a 895 persones, no obstant això, les xifres reflecteixen una estabilització del fenomen durant els últims tres anys, tot i que en paral·lel el nombre de places en recursos residencials per a persones sensellar s'ha incrementat de forma notable.

També per protegir els col·lectius més vulnerables, l'Ajuntament de Barcelona va tornar a convocar el **Fons extraordinari per ajuts puntuals d'emergència social per a infants de 0 a 16 anys**, després del parèntesi del 2020. L'edició 2021 ha destinat 13,5 milions d'euros per l'atorgament d'ajuts d'entre 100 i 475 euros mensuals, segons el nombre de membres de la unitat familiar i el nivell de renda, a més d'un increment per a les famílies monoparentals, encapçalades majoritàriament per dones i amb un risc de pobresa superior a la mitjana.

Igualment, els **ajuts de menjador escolar** s'han vist reforçats. El curs 2020-21 es va augmentar la dotació, amb un pressupost de 32 milions d'euros, que va permetre atorgar un total de 34.470 beques menjador, prop del 83% de les sol·licituds rebudes, dels quals més d'un 71% correspon a alumnat matriculat en centres públics. Amb dades actualitzades al novembre, els ajuts de menjador atorgats en el curs 2021-2022 sumen 36.543, amb un pressupost de més de 35,2 milions. A més, durant aquest curs, 75 dels 78 centres públics que imparteixen l'ESO a la ciutat tenen garantit el 100% dels ajuts de menjador els cinc dies de la setmana, quan en cursos anteriors només es cobrien els dos dies en què els centres impartien classes en horari de tarda.

Com hem vist anteriorment en l'anàlisi dels diferents indicadors, la majoria de persones ateses pels diferents serveis socials de la ciutat són dones. El 2021 s'ha publicat per primera vegada el **Baròmetre sobre la feminització de la pobresa a Barcelona**, realitzat pel diari Social.cat, que ha comptat amb el finançament de l'Ajuntament de Barcelona. L'estudi fa una radiografia de la situació socioeconòmica de les dones a la ciutat a partir d'una mostra de 238 persones.

Les principals conclusions de l'informe apunten que aproximadament dues terceres parts de les enquestades manifestaven tenir una feina remunerada, de les quals gairebé la meitat en l'àmbit de serveis i prop d'un 28% en el de les cures i de la neteja. Més de la meitat de les dones treballadores tenien una jornada parcial i una quarta part de més de vuit hores. Pel que fa als salaris, poc més d'una tercera part de les participants en la mostra van manifestar cobrar més de 1.200 euros mensuals i un 13% menys de 600. Pel que fa a les dones que no tenen una feina remunerada, gairebé un 46% fa entre un i tres anys que no treballa, malgrat que el 56% de les enquestades manifestaven tenir estudis superiors.

Una de les dades més rellevant d'aquest informe és que una de cada quatre dones dedica més del 80% dels seus ingressos per fer front a les despeses de la llar. Només un 13,4% de les enquestades han assenyalat que la seva situació econòmica els hi permet arribar bé a final de mes, mentre que gairebé un 30% apunta que mai ho aconsegueixen i quatre de cada cinc ha afirmat que han hagut de reduir el consum d'aigua, llum o gas en algun moment per poder fer front a les despeses. A aquesta situació econòmica ja complicada se li suma la crisi econòmica i social generada per la Covid-19, tres de cada cinc enquestades afirmen que la pandèmia ha fet empitjorar la seva situació econòmica.

Com a nota positiva cal dir que els Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona han estat reconeguts com els millors d'Espanya, segons el rànkung elaborat per l'Associació Estatal de Directores i Gerents de Serveis Socials (AEDiGSS). Aquest reconeixement es basa en l'aplicació de l'Índex DEC-Local, un conjunt de paràmetres que mesuren el desenvolupament d'aquests serveis en l'àmbit municipal. La ciutat ha obtingut un 7,66 sobre 10, la puntuació més alta dels 37 municipis avaluats i obté la màxima puntuació en 36 dels 51 indicadors analitzats. Com a punts febles del municipi, l'informe destaca el dèficit de places residencials i centres de dia, tant per a gent gran com per a persones amb discapacitat.

6. EDUCACIÓ

El curs escolar 2019-20 va ser molt atípic, marcat per les mesures de confinament domiciliari que van regir el normal funcionament dels centres docents a partir de març. Malgrat que la situació d'excepcionalitat es va mantenir durant bona part del curs 2020-21 i l'actual 2021-22, ambdós es van poder iniciar al setembre amb una presencialitat garantida, amb l'adopció de protocols sanitaris per tal de preservar la salut de l'alumnat i del personal dels centres educatius.

Els **ensenyaments de règim general** van començar el curs 2020-21 amb prop de 255.000 alumnes, amb una disminució del 2,4% respecte al curs l'anterior. El descens relatiu més important es va donar entre l'alumnat d'educació infantil (-4,6%) i d'educació primària (-2,1%), a conseqüència dels menors efectius de població en aquestes franges d'edat. En canvi, els estudis de Batxillerat i de Formació Professional, van guanyar alumnat.

En total, un 44% dels alumnes del curs 2020-21 van matricular-se en centres públics, percentatge que continua augmentant durant els darrers anys i que arriba gairebé al 50% en el cas de l'educació infantil, mentre que a l'ESO i a Batxillerat, els percentatges són més estables i se situen per sota del 40%. A l'educació secundària postobligatòria, es manté la preferència pel Batxillerat (63,4%), tot i el considerable increment del pes de la Formació Professional en els darrers anys.

Taula 10: Alumnes ensenyament règim general en centres públics, concertats i privats

	Curs 2017-2018	Curs 2018-2019	Curs 2019-2020	Curs 2020-2021	Curs 2021-2022 (1)	Var. % 20-21/19-20	Var. % 21-22/20-21	% centres públics 2020-21
Escoles bressol i llars d'infants	18.145	18.015	17.921	15.081	n.d.	-15,8%	n.d.	54,4%
Educació infantil (3-6 anys)	39.627	39.166	39.547	37.738	37.454	-4,6%	-0,8%	49,5%
Educació primària (6-12 anys)	82.150	82.236	82.346	80.621	80.106	-2,1%	-0,6%	45,5%
Educació Secundària Obligatòria	56.288	57.065	57.635	57.775	57.629	0,2%	-0,3%	37,9%
Total ensenyaments bàsics (3-16 anys)	178.065	178.467	179.528	176.134	175.189	-1,9%	-0,5%	43,9%
Batxillerat	22.555	22.743	23.205	23.826	23.862	2,7%	0,2%	36,7%
Formació Professional de Grau Mitjà	12.968	13.312	13.583	13.748	13.615	1,2%	-1,0%	45,9%
Total ensenyaments secundaris (16-18 anys)	35.523	36.055	36.788	37.574	37.477	2,1%	-0,3%	40,0%
Formació Professional de Grau Superior	22.703	22.831	23.402	23.754	23.151	1,5%	-2,5%	42,1%
Educació Especial	2.017	2.073	2.150	2.181	n.d.	1,4%	n.d.	17,4%
Programes de Formació i Inserció	1.587	1.594	1.549	246	n.d.	-84,1%	n.d.	47,2%
Total Barcelona	258.040	259.035	261.338	254.970	235.817	-2,4%	n.d.	44,0%

(1) Dades provisionals

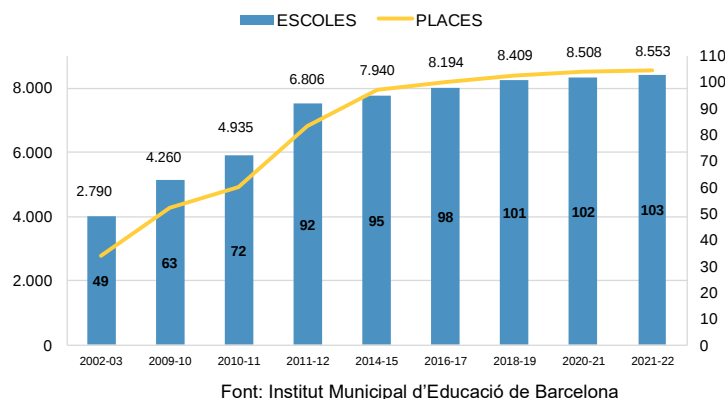
Font: Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya

Les dades provisionals d'inici de **curs 2021-22**, apunten a la continuïtat en la pèrdua d'alumnat d'infantil i primària, si bé de manera més moderada que el curs anterior, i aquesta tendència s'amplia a la resta d'etapes educatives, excepte en el Batxillerat on l'alumnat es manté més estable.

Pel que fa a les **escoles bressol i llars d'infants**, el total d'alumnes matriculats durant el curs 2020-21, ha estat de poc més de 15.000, amb una forta caiguda de prop del 16% respecte al curs anterior. Aquesta reducció ha estat fruit d'un menor nombre d'infants en aquesta franja d'edat, juntament amb la situació de crisi sanitària existent que va influir en la decisió de moltes famílies de no inscriure els seus fills i filles en aquesta primera etapa de l'educació infantil.

Les **escoles bressols municipals (EBM)** han iniciat el curs 2021-22 amb més de 8.550 places disponibles a les 103 escoles de la ciutat. L'evolució del nombre de centres ha experimentat un salt significatiu, passant dels trenta-nou centres del curs 2001-02 a les més de cent actuals. Per aquest motiu, el percentatge de demanda atesa a les EBM ha anat evolucionat molt positivament, passant del 37,4% del curs 2010-11, al 65% del curs 2021-22. Tot i això, a Barcelona 2.360 famílies que han preinscrit els seus infants a alguna escola bressol municipal no han pogut accedir a una plaça en aquest últim curs. El percentatge de demanda atesa ha estat màxim als districtes de Sarrià-Sant Gervasi (77,7%), Sant Martí (76,5%) i Ciutat Vella (74,5%), mentre que a l'Eixample ha quedat per sota del 50%.

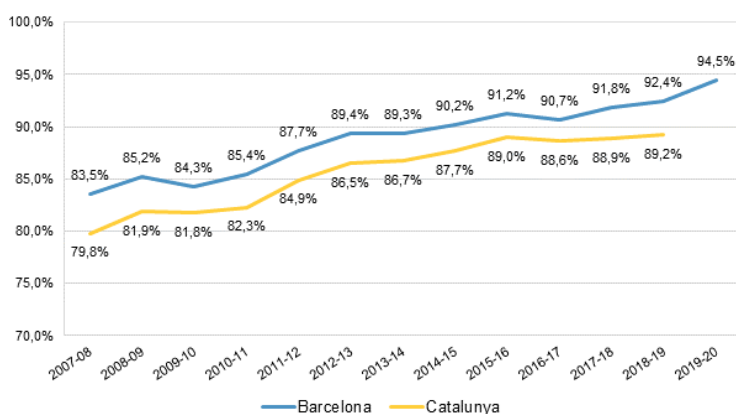
Gràfic 31: Evolució de les places/escoles bressol municipals

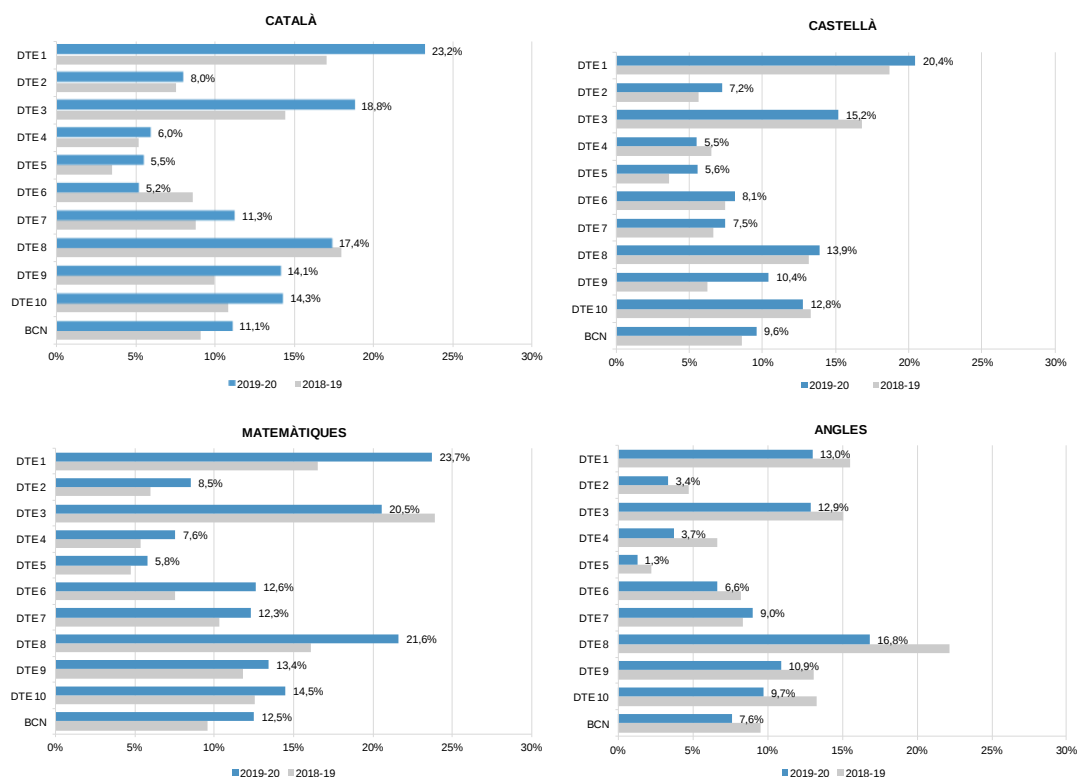
L'excepteional situació viscuda per l'alumnat durant el curs 2019-20 sembla que no ha incidit especialment en els indicadors del rendiment escolar com la **taxa de graduació de 4t de l'ESO**, que ha mostrat una millora de més de dos punts respecte al curs anterior, fins a assolir el 94,5%, però encara amb grans diferències territorials entre districtes com Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Gràcia, que se situen per sobre del 97%, o Ciutat Vella i Sants-Montjuïc que no arriben al 90%.

En canvi, altres indicadors com **l'índex de no superació de les proves de competències bàsiques de 4t de l'ESO**, corresponent al curs 2019-20, no ha evolucionat tan favorablement, amb un empitjorament general en les competències matemàtiques i de les llengües catalana i castellana, situació que a més s'agreuja de manera notable en alguns districtes, com Ciutat Vella o Sants-Montjuïc i Nou Barris en algunes competències.

Gràfic 32: Taxa de graduació a l'ESO (graduats/avaluats)

Gràfic 33: Índex de no superació de les proves de competències bàsiques 4t d'ESO.

Font: Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya

Ensenyament Universitari

El curs universitari 2019-20 també va patir les conseqüències de la pandèmia i es va haver d'adaptar a un nou model d'educació a distància, forçat per l'escenari d'excepcionalitat sanitària. El curs 2020-2021 es va iniciar amb un model híbrid de docència presencial i a distància, però a partir de l'octubre, amb l'empitjorament de la situació epidemiològica, la presencialitat va tornar a suprimir-se i no es va reprendre fins al curs actual.

Una altra novetat important del curs 2020-2021 va ser la rebaixa del 30% en el preu de la matrícula dels estudis de grau i de màster universitari a les universitats públiques. A banda d'aquesta reducció global, es mantenen els descomptes addicionals per als estudiants amb rendes més desfavorides.

El total d'alumnes matriculats en estudis de grau a les Universitats de la ciutat el curs 2019-20, última dada disponible, va ser de prop de 174.000 alumnes, xifra un 1,8% superior a la del curs anterior. Els alumnes matriculats en màsters, també van augmentar un 5,5%, mentre que els de doctorats es van mantenir més estables.

Taula 11: Alumnes matriculats de grau, màsters i doctorats a les universitats de Barcelona.

	Curs 2015-2016	Curs 2016-17	Curs 2017-18	Curs 2018-19	Curs 2019-20	Var. % 19-20/18-19
CENTRES PÚBLICS	151.696	151.216	150.977	153.294	155.457	1,4%
Barcelona	45.344	45.074	44.636	44.427	43.525	-2,0%
Autònoma de Barcelona	32.439	31.848	31.101	30.894	31.265	1,2%
Oberta de Catalunya	34.030	35.843	37.158	39.895	42.505	6,5%
Politécnica de Catalunya	25.823	23.600	22.579	22.278	22.330	0,2%
Pompeu Fabra	14.060	14.851	15.503	15.800	15.832	0,2%
CENTRES PRIVATS	16.532	16.789	16.584	17.535	18.477	5,4%
Ramon Llull	12.113	12.271	11.982	12.336	13.065	5,9%
Internacional de Catalunya	3.112	3.169	3.335	3.634	3.894	7,2%
Abat Oliba CEU	1.307	1.349	1.267	1.565	1.518	-3,0%
Total	168.228	168.005	167.561	170.829	173.934	1,8%

Font: Generalitat de Catalunya. Universitats i Recerca. Universitats i Recerca en Xifres.

MASTERS	Curs 2015-16	Curs 2016-17	Curs 2017-18	Curs 2018-19	Curs 2019-2020	Var. % 19-20/18-19
CENTRES PÚBLICS	26.552	31.391	35.082	37.398	39.450	5,5%
Barcelona	7.116	7.074	7.004	7.538	7.013	-7,0%
Autònoma de Barcelona	3.481	3.762	3.690	3.690	3.848	4,3%
Oberta de Catalunya	8.755	12.109	16.150	17.884	20.157	12,7%
Politécnica de Catalunya	4.109	5.299	5.233	5.126	5.157	0,6%
Pompeu Fabra	3.091	3.147	3.005	3.160	3.275	3,6%
CENTRES PRIVATS	3.588	4.026	3.950	3.840	4.076	6,1%
Ramon Llull	2.933	3.261	3.245	3.134	3.230	3,1%
Internacional de Catalunya	302	353	345	374	465	24,3%
Abat Oliba CEU	353	412	360	332	381	14,8%
Total	30.140	35.417	39.032	41.238	43.526	5,5%

Font: Generalitat de Catalunya. Universitats i Recerca. Universitats i Recerca en Xifres.

DOCTORATS	Curs 2015-2016	Curs 2016-2017	Curs 2017-2018	Curs 2018-2019	Curs 2019-2020	Var. % 19-20/18-19
CENTRES PÚBLICS	13.803	13.957	13.391	13.675	13.557	-0,9%
Barcelona	4.774	5.317	4.832	5.031	5.077	0,9%
Autònoma de Barcelona	5.130	4.910	4.807	4.866	4.781	-1,7%
Oberta de Catalunya	230	235	252	279	294	5,4%
Politécnica de Catalunya	2.322	2.151	2.165	2.172	2.089	-3,8%
Pompeu Fabra	1.347	1.344	1.335	1.327	1.316	-0,8%
CENTRES PRIVATS	806	730	608	706	799	13,2%
Ramon Llull	420	389	376	420	443	5,5%
Internacional de Catalunya	282	235	180	234	298	27,4%
Abat Oliba CEU	104	106	52	52	58	11,5%
Total	14.609	14.687	13.999	14.381	14.356	-0,2%

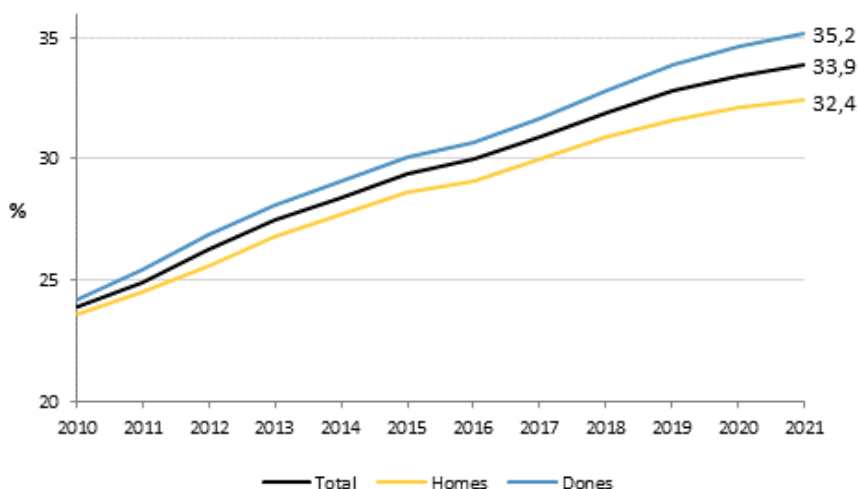
Font: Generalitat de Catalunya. Universitats i Recerca. Universitats i Recerca en Xifres.

Des d'una **perspectiva de gènere**, es dona un percentatge majoritari d'estudiants de grau de sexe femení a tots els centres universitari, a excepció de la Universitat Politècnica, de caràcter més tècnic, on només representa un 27%. Per branques d'estudis, el percentatge de sexe femení és majoritari a Ciències de la Salut (73%), Arts i Humanitats (63,8%) i Ciències Socials i Jurídiques (57,9%), mentre que és quasi paritari en Ciències (51,1%) i molt més baix a Enginyeria i Arquitectura, on només s'assoleix un 23,3%. Els estudis més demanats pel sexe femení continuen essent educació i infermeria, amb percentatges superiors al 80%.

D'acord amb les dades del padró municipal a data 1 de gener de 2021, el nivell d'estudis de la població manté una pauta d'ascens constant des de fa més d'una dècada. La **taxa d'estudis superiors** (que inclou estudis universitaris i formació professional de grau superior) **se situa a prop del 34%**, mig punt més que l'any anterior, amb un diferencial de prop de tres punts a favor de les dones. Es mantenen, però les diferències territorials entre districtes. Sarrià-Sant Gervasi és el que té una taxa més elevada, 52,6%, mentre que Nou Barris només arriba al 15,8%. L'evolució ha estat positiva en tots els districtes, però amb una menor intensitat a Ciutat Vella, on

el percentatge baixa lleugerament respecte a l'any passat, i a Nou Barris, on només creix tres dècimes.

Gràfic 34: Població empadronada a Barcelona amb estudis superiors (%), 2009-2021

Font: Lectura del Padró d'Habitants. Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona

Taula 12: Taxa d'estudis superiors de la població (% sobre població >16 anys)

	2010	2020	2021
Ciutat Vella	23,0%	32,1%	32,0%
Eixample	32,7%	44,5%	45,1%
Sants-Montjuïc	18,0%	28,2%	28,9%
Les Corts	33,5%	44,7%	45,1%
Sarrià-Sant Gervasi	43,2%	52,2%	52,6%
Gràcia	32,5%	43,9%	44,5%
Horta-Guinardó	17,8%	26,4%	26,9%
Nou Barris	9,6%	15,5%	15,8%
Sant Andreu	16,1%	24,4%	24,9%
Sant Martí	19,0%	28,4%	29,1%
Barcelona	23,9%	33,4%	33,9%

Font: Lectura del Padró d'Habitants. Departament d'Estadística.
Ajuntament de Barcelona

7. HABITATGE

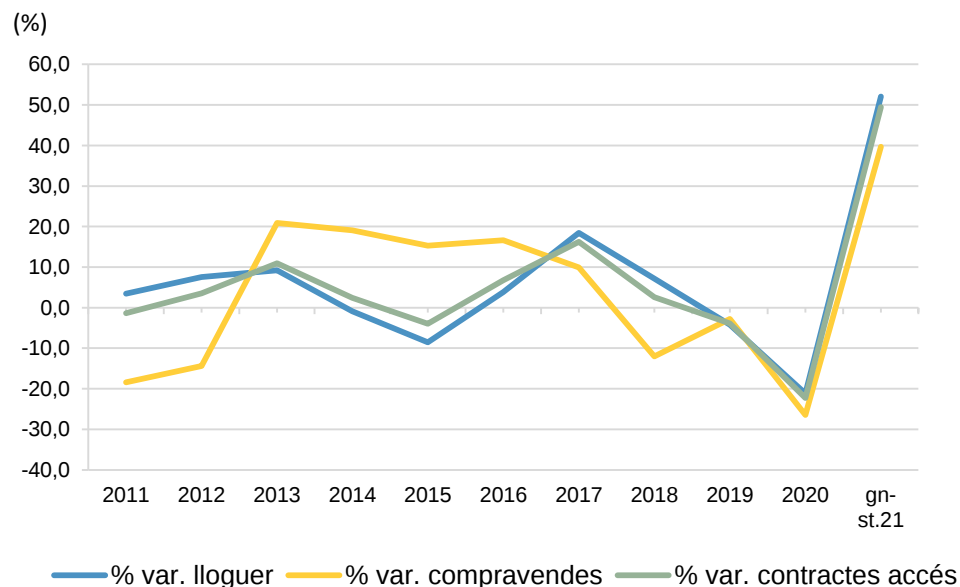
L'accés a l'habitatge segueix sent per barcelonines i barcelonins un dels problemes més importants de la ciutat. El desequilibri entre una oferta disponible relativament escassa i una demanda tradicionalment forta, tant per a ús residencial com per a inversió, ha mantingut a l'alça de manera intensa i sostinguda els preus, tant de lloguer com de compravenda, des de la fi de la darrera crisi immobiliària i fins l'arribada de la desacceleració del creixement econòmic. L'increment acumulat dels preus provocava certs desajustos entre l'oferta i la capacitat de la demanda ja des de 2018. Uns desajustos que la crisi econòmica i social generada per la pandèmia ha accentuat, ja que l'increment de l'atur i les dificultats econòmiques de bona part de la població limiten la capacitat d'accés a l'habitatge de les llars.

Tanmateix, després d'un final de dècada d'accelerada tendència baixista, l'activitat a l'immobiliari residencial de la ciutat ha experimentat en el 2021 un fort rebot a l'alça i el sector està recuperant ràpidament nivells de prepandèmia.

Mercat residencial i accés a l'habitatge

En contrast amb països com Alemanya, on més de la meitat del parc d'habitatges està en règim de lloguer, o els Països Baixos, on el lloguer social representa al voltant d'un terç del total, al nostre país durant molt de temps s'ha posat l'accent en la propietat privada, que és el règim majoritari, mentre que l'habitatge de lloguer social és gairebé testimonial. Tanmateix, el lloguer ha anat guanyant pes darrerament, especialment des de la darrera crisi immobiliària, trencant així la dinàmica de dècades d'increment continuat de la propietat.

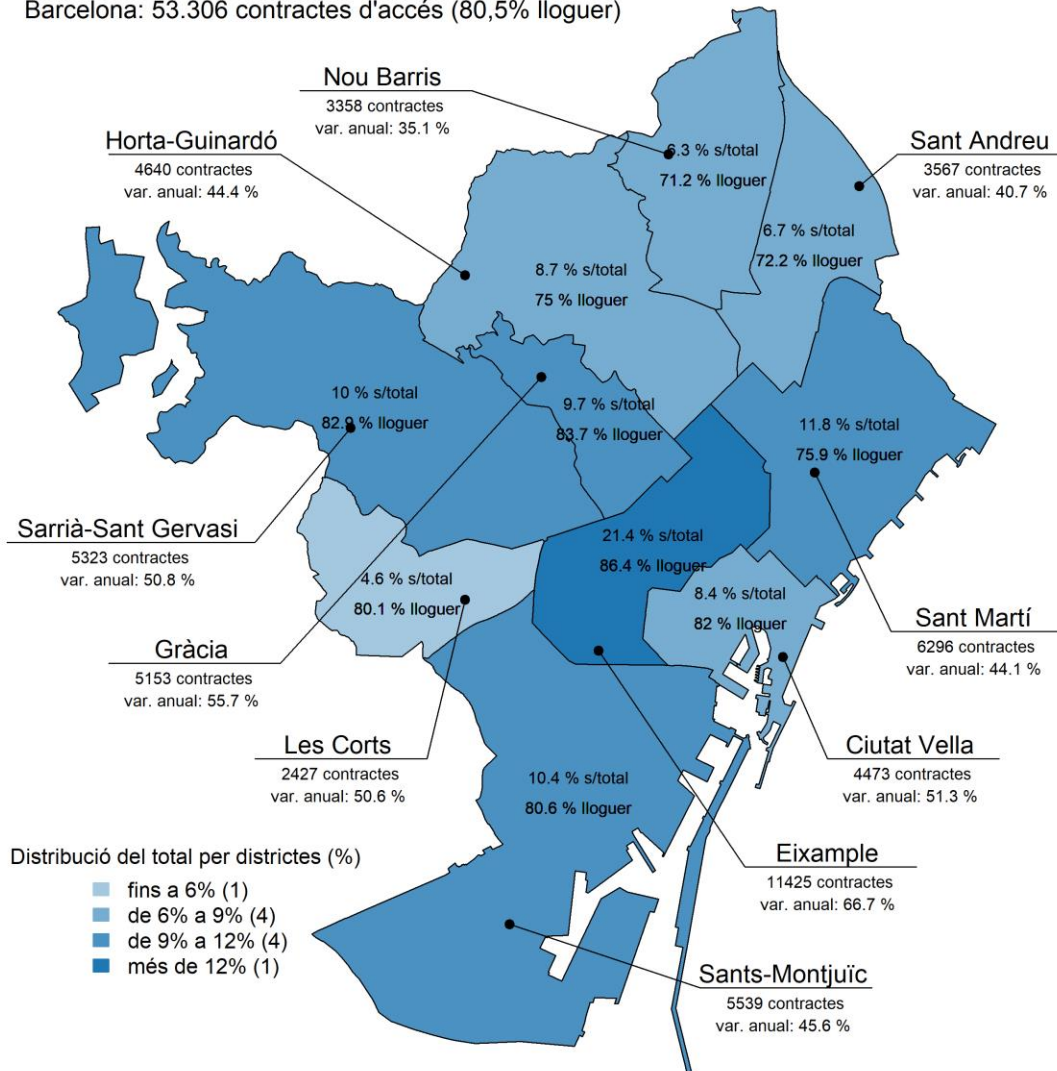
Gràfic 35: Variació interanual dels contractes d'accés a l'habitatge a Barcelona

A Catalunya, un 25,4% dels habitatges principals estava en règim d'arrendament en el 2020, una proporció que a Barcelona és encara més elevada. Segons l'Enquesta de Serveis Municipals de 2021, un 42% de les llars manifestaven viure de lloguer a la ciutat. Malgrat trobar-se encara molt per sota del percentatge d'altres grans ciutats europees com Berlin o Amsterdam, a Barcelona és on l'arrendament té un major protagonisme d'entre les grans ciutats espanyoles. Actualment, quatre de cada cinc operacions a l'immobiliari residencial de la ciutat són en règim de lloguer, una participació molt superior a la dels anys previs a l'esclat de la bombolla, quan les compravendes representaven prop de la meitat dels contractes d'accés.

Contractes d'accés a l'habitatge a Barcelona per districtes 2021 (gener-setembre)

Barcelona: 53.306 contractes d'accés (80,5% lloguer)

L'evolució dels contractes d'accés a l'habitatge registrats a la ciutat al llarg de la darrera dècada ha vingut determinada pel comportament del segment predominant al mercat, el lloguer. Després d'unes xifres que en el 2018, tot i suposar un màxim històric -més de 67.300 contractes d'accés- mostraven una moderació del ritme de creixement (+2,6%) i que en el 2019 ja s'orientaven a la baixa, l'impacte de la pandèmia va accentuar en el 2020 la davallada en la signatura d'operacions, tant de lloguer (-21,2%) com de compravenda (-26,5%). Els 50.277 contractes formalitzats a la ciutat van suposar una caiguda anual del 22,3%, que va oscil·lar entre la més intensa registrada a Ciutat Vella (-26,5%) i la més continguda de Sants Montjuïc (-18%). Les mesures extraordinàries per fer front a les conseqüències socials i econòmiques de la pandèmia van impedir una caiguda de la demanda més accentuada.

Tanmateix, la reactivació ha agafat embranzida a la ciutat en el 2021. Amb la millora del mercat de treball i l'estalvi acumulat per les famílies, les xifres dels primers tres trimestres de l'any ja superen les de tot el 2020 i són també superiors a les d'abans de la pandèmia, tant a Barcelona com a la resta del país. A la capital, els 53.306 contractes signats de gener a setembre suposen un increment de gairebé el 50% en relació amb el mateix període de 2020, més intens que el registrat a Catalunya (+33,7%) i més elevat en el segment de lloguer (+52,1%) que en el de compravenda (+39,6%). A més, les xifres a Barcelona es situen un 10,4% per sobre de les dels primers nou mesos de 2019, gràcies al dinamisme del lloguer. Un ritme d'augment que dobla el del conjunt de Catalunya, on els contractes superen els de 2019 en un 5,2%.

El salt endavant en la recuperació de l'activitat s'ha registrat en el 2021 a tots els districtes de forma generalitzada i similar. L'Eixample, que concentra més de la cinquena part dels contractes d'accés a l'habitatge de la ciutat, lidera la reactivació amb una alça del 66,7% en relació amb el període gener-setembre de 2020, de magnitud similar en ambdós segments del mercat. Aquest és també el districte on el lloguer té un pes relatiu més elevat, del 86,4% del total d'operacions registrades. A Nou Barris en canvi, on el segment de compravenda acapara prop del 29% dels contractes, el rebot alcista ha estat una mica més moderat (+35,1%).

Compravendes d'habitatges

La irrupció de l'emergència sanitària va intensificar en el 2020 una trajectòria descendent de les operacions de compravenda que ja s'havia iniciat a la ciutat en els dos anys anteriors, en un context d'alentiment del ritme de creixement econòmic. Es posava així punt i final a la darrera etapa expansiva del sector residencial, després d'assolir en el 2017 el nombre de transaccions registrades a Barcelona més elevat de tota la passada dècada -sense arribar a superar els màxims d'abans de la crisi immobiliària-. L'increment acumulat dels preus de venda, tant a la ciutat com a l'àrea metropolitana, va incidir en l'evolució a la baixa de les compravendes abans de la pandèmia. Quan fa esclat la covid, el confinament i la paralització de l'activitat van suposar en el 2020 un daltabaix tant per les operacions d'habitatge nou (-22,6%) com per les de segona mà (-26,8%), amb xifres molt negatives per part de tots els perfils d'adquirents.

Les 9.861 transmissions registrades en el 2020 a Barcelona representen la xifra més reduïda des de 2013 i un descens més intens que el registrat a l'Àrea Metropolitana (-15,9%) degut al favorable comportament que en aquest àmbit va mostrar el segment de nova planta. Amb una oferta més abundant i de majors dimensions mitjanes que a la capital, les operacions d'habitatges nous van augmentar notablement a l'AMB en el 2020. Factors com el teletreball, que el confinament ha impulsat, han consolidat certs canvis en les preferències dels adquirents, fent que guanyi atractiu l'entorn metropolità, on els preus mitjans són bastant més assequibles.

Tanmateix, el panorama ha canviat radicalment en el 2021, amb un volum de compravendes que especialment durant el tercer trimestre s'ha disparat a l'alça. Les 10.399 operacions registrades de gener a setembre suposen gairebé un 40% més que en el mateix període de 2020 i pràcticament igualen el nivell de prepadèmia dels primers tres trimestres de 2019 (-0,1%).

El ritme de creixement interanual amb les dades disponibles de 2021 ha estat molt semblant en el cas de la nova planta i la segona mà -que concentra més del 90% de les operacions- i ha estat generalitzat a tots els districtes, amb repunts de dos dígit que a l'Eixample arriben a més del 60%. En només nou mesos, el districte ha superat els registres anuals de compravendes del trienni anterior. A més de l'estalvi acumulat durant la pandèmia, factors com l'elevada inflació i el manteniment dels tipus d'interès en nivells baixos estan impulsant la compra d'habitatges també a la resta del país, amb un increment de les operacions similar al conjunt de Catalunya (+38,8%).

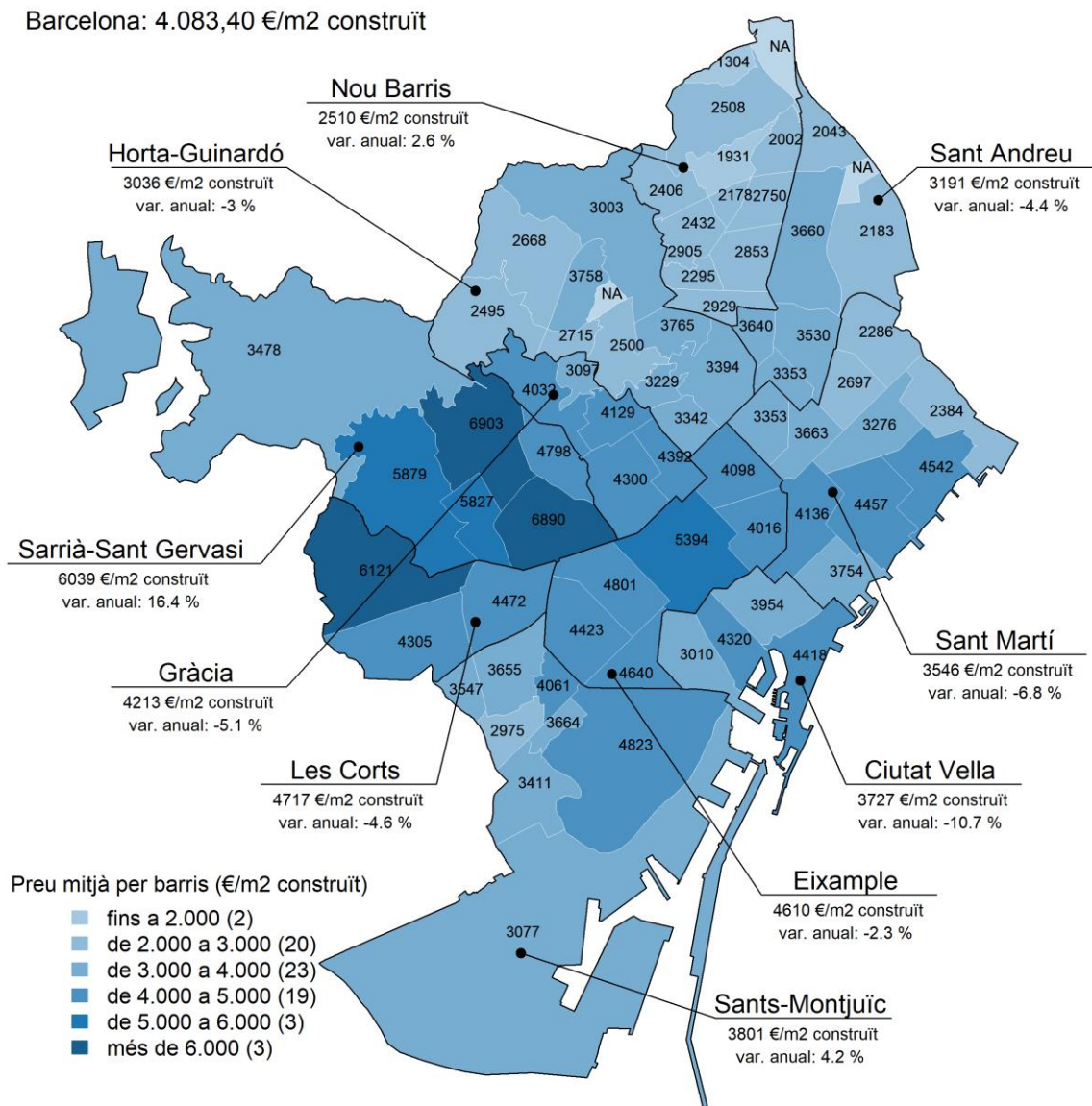
Pel que fa als preus, les oscil·lacions dels valors registrats són més freqüents al segment de nova planta degut a l'escassa oferta existent, el que condiciona tant el signe com la magnitud de la variació dels preus. En el 2021 bona part de l'oferta s'ha concentrat en promocions residencials relativament més assequibles i els preus mitjans per m² registren el primer descens després d'una trajectòria alcista de sis anys consecutius. De gener a setembre, la mitjana s'ha situat en els 4.310,60 euros/m², amb un descens del 12,8% en relació amb el mateix període de 2020 i el preu mitjà total ha estat de 375.000 euros per habitatges de 83,1 m², tendint a convergir amb els valors registrats al segment de segona mà.

Al segment de segona mà, el que predomina a la ciutat, les dades fins al tercer trimestre de 2021 segueixen mostrant en general una tendència a l'estabilització dels preus en termes d'unitat de superfície. Tant la desacceleració de l'economia prèvia a la pandèmia com la crisi de la covid-19 han frenat el ritme de creixement d'uns valors registrats que es mantenen en nivells molt similars als de la segona meitat de 2018, instal·lats per sobre dels 4.000 euros/m² de mitjana en els darrers tres anys. De gener a setembre de 2021 la mitjana es situa en els 4.083,40 euros/m², un 0,6% per sobre del nivell d'un any enrere. Un valor que supera en més del 50% els mínims de 2013. Per altra banda, els 360.200 euros de mitjana en el 2021 suposen un alça interanual del 4,5% que s'explica només parcialment pel lleu augment de la superfície mitjana, fins als 78,8 m².

Els preus mitjans de l'habitatge usat en el 2021 estan reflectint tendències força contraposades a nivell territorial. Així, els valors registren una remuntada interanual de fins al 16,4% al districte de Sarrià – Sant Gervasi, on la mitjana supera els 6.000 euros/m², mentre que a Ciutat Vella

presenten un nou descens interanual per tercer any consecutiu (-10,7%) i es situen per sota de la mitjana de Barcelona.

Preu mitjà de venda de l'habitatge usat a Barcelona per districtes i barris. 2021 (gener-setembre)

En general, els valors per m² van a la baixa a la major part de districtes. A Gràcia i Sant Martí es registren taxes negatives per segon any consecutiu, mentre que a l'Eixample i Horta-Guinardó els descensos són més continguts. En canvi, a Sants – Montjuïc i Nou Barris els preus van a l'alça però en menor mesura que a Sarrià – Sant Gervasi (+4,2% i +2,6% respectivament) corregint el lleu descens de l'any anterior.

Mercat de lloguer

La demanda de sostre residencial ha crescut tradicionalment a Barcelona amb molta més força que l'oferta i el segment de lloguer és el que compta amb més protagonisme, concentrant a l'entorn del 80% dels nous contractes registrats a la ciutat per accedir a un habitatge, un pes que s'ha mantingut pràcticament constant durant tota la dècada passada.

Tanmateix, l'esclat de la pandèmia va suposar una forta sotragada també al mercat de lloguer, amb un escenari de menor demanda i d'augment de l'oferta. En un context que ja era de desacceleració econòmica, la paràlisi de l'activitat durant el primer estat d'alarma va provocar una davallada sense precedents dels contractes formalitzats i el 2020 va tancar amb una caiguda històrica, superior al 20% en relació amb el 2019. Els poc més de 40.400 nous contractes –uns 10.900 menys que en el 2019- van suposar la xifra més reduïda des de 2011. Ja abans de l'emergència sanitària, els desajustos entre la capacitat econòmica de les persones llogateres i l'increment acumulat dels preus del lloguer residencial generaven problemes de sobrecàrrega financera a les famílies i la dinàmica del mercat era contractiva, amb una xifra de contractes que tancava el 2019 a la baixa (-4,2%) després del rècord de 2018 -més de 53.500-.

El retorn progressiu a una certa normalitat al llarg de 2021 ha impulsat la signatura de molts contractes posposats arran de les incerteses generades per la pandèmia. Els més de 42.900 nous contractes signats en els primers tres trimestres de l'any representen un increment de més del 50% en relació amb el mateix període de 2020. Les xifres també superen de llarg els nivells d'abans de la crisi sanitària, amb un repunt del 13,2% en relació amb les de gener a setembre de 2019 i suposen assolir un nou màxim històric del període.

L'existència d'una significativa proporció d'habitatges destinats a lloguer turístic a la ciutat havia actuat en els darrers anys limitant l'oferta disponible de lloguer convencional i incidint en el manteniment de la tendència a l'alça de les rendes mensuals. Durant el 2019, les rendes mensuals encara creixien a un ritme anual del 5,3% després de marcar màxims històrics en el tercer trimestre, quan es van arribar a superar els 1.000 euros mensuals de mitjana. Però la paralització de l'activitat durant el confinament, les pròrrogues obligatòries dels contractes i l'augment de l'oferta pel transvasament de pisos turístics van originar un lleuger descens de les rendes mensuals en el 2020 per primera vegada després de tot un sexenni a l'alça.

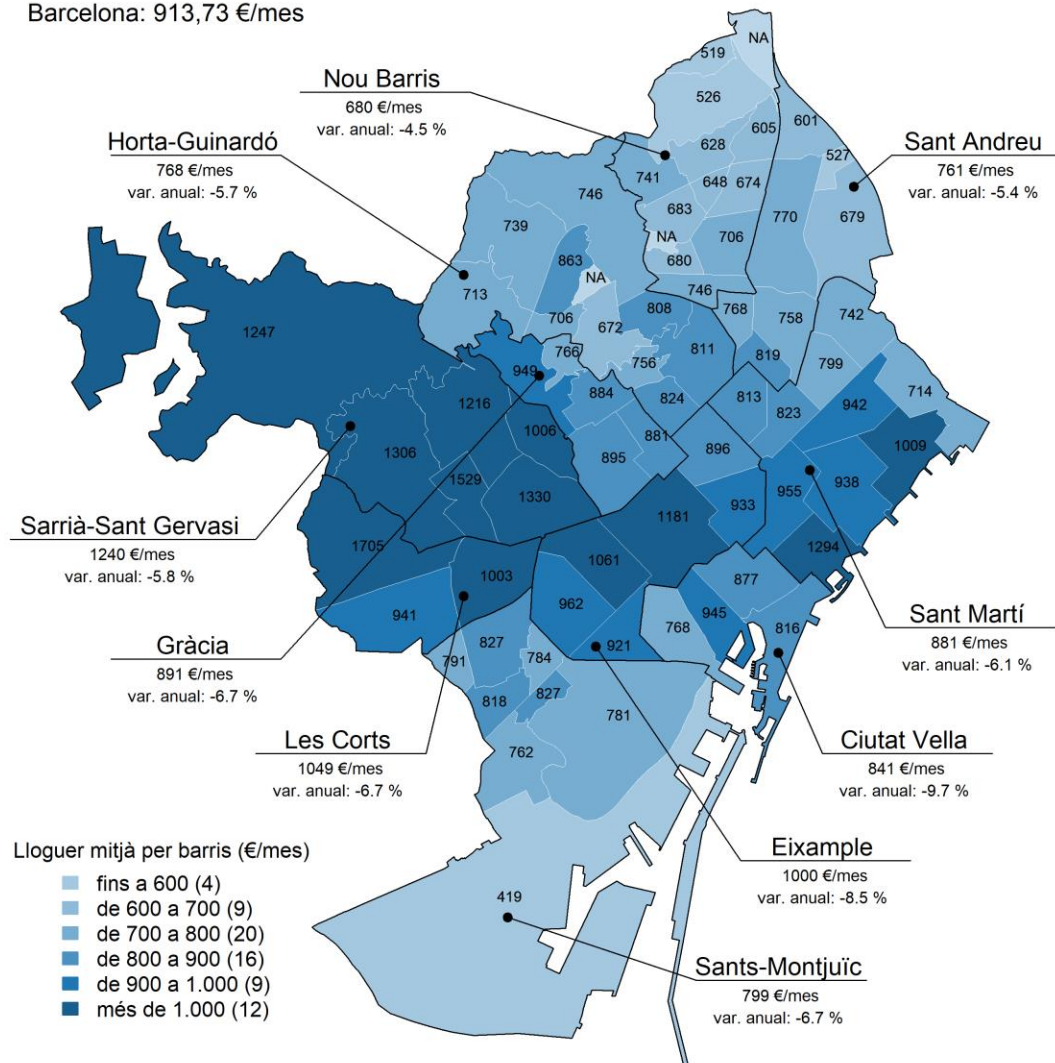
Les darreres dades disponibles del tercer trimestre de 2021 mostren com en termes interanuals els preus segueixen orientats a la baixa a la ciutat per sisè trimestre consecutiu, davallant a un ritme del 4,8%, més moderat que en els trimestres anteriors, però més intens que l'observat a l'àmbit format per les cinc comarques metropolitanes (-2,5%) i al conjunt de Catalunya (-1,1%), coincidint amb el primer any de vigència de la llei de regulació de rendes a Catalunya.

En els primers tres trimestres de 2021, els lloguers mensuals a Barcelona s'han situat de mitjana en els 914 euros per un habitatge d'uns 73 m², uns 62 euros menys que en el mateix període de 2020 (-6,4%). Es tracta d'un nivell també inferior a les mitjanes anuals de 2018 i 2019. Però convé no oblidar que els lloguers es mantenen encara més d'un 30% per sobre dels nivells de

2013. En aquests anys l'increment dels preus ha estat en termes absoluts superior als 230€ de mitjana i no ha anat acompanyat d'un augment equiparable dels ingressos familiars. Són especialment les llars que viuen de lloguer les que més han patit el descens del seu poder adquisitiu com a conseqüència de la crisi i el deteriorament del mercat laboral.

Lloguer mitjà mensual a Barcelona per districtes i barris. 2021 (gener-setembre)

Barcelona: 913,73 €/mes

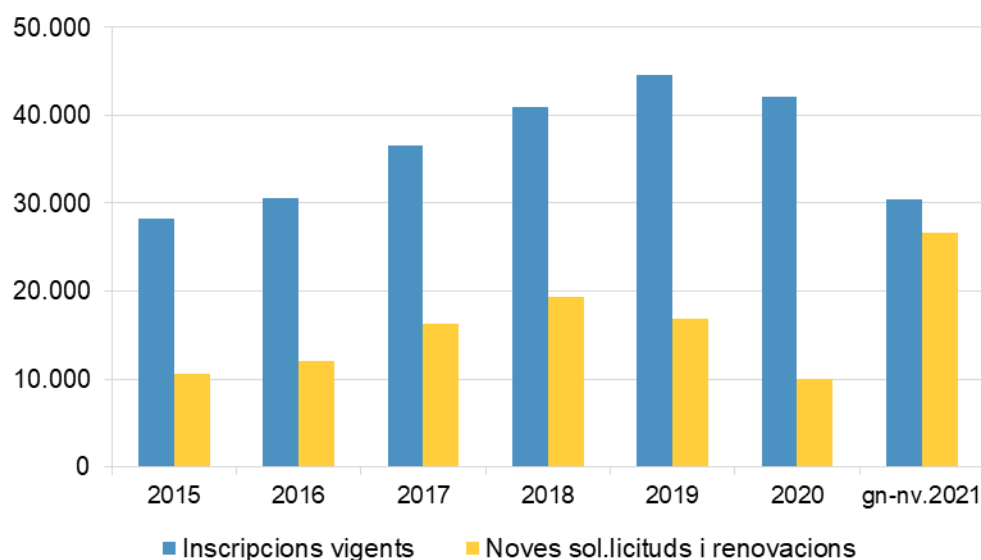
El descens de les rendes mensuals en el 2021 ha estat generalitzat a tota la ciutat. Una trajectòria a la baixa de com a mínim quatre trimestres consecutius als deu districtes, que situa els valors mensuals en nivells inferiors als d'abans de la pandèmia. Hauríem de retrocedir als anys 2017-2018 per trobar rendes mensuals similars o inferiors. Ciutat Vella (-9,7%) i l'Eixample

(-8,5%) encapçalen el ritme de descens, que és més contingut a Nou Baris (-4,5%). L'augment de l'oferta pel transvasament de pisos turístics al lloguer tradicional possiblement hauria incidit en el major descens de les rendes a les zones més cèntriques de la ciutat. Les diferències de preus entre districtes i barris segueixen sent molt significatives, amb rendes mitjanes superiors als 1.200 €/mes a Sarrià-Sant Gervasi i un total de dotze barris de la ciutat on els nivells no baixen dels 1.000 €/mes.

L'habitatge com a problema social

L'increment sostingut dels preus i els desajustos en relació amb la capacitat de la demanda han fet de l'habitatge un dels problemes més importants de la ciutat. Així es constata a l'Enquesta de Serveis Municipals de 2021, on l'habitatge segueix sent considerat com el segon problema més greu de Barcelona, amb el 7,4% de respostes, si bé el percentatge s'ha anat reduint en relació amb els tres anys anteriors, després d'ocupar la primera posició en el 2018. Segons el Baròmetre de desembre de 2021, el percentatge és lleugerament inferior (6,5% de respostes) i en aquest cas l'habitatge es situa en tercer lloc, per l'emergència d'altres problemàtiques. De forma similar a l'atur i les condicions de treball, l'accés a l'habitatge té la particularitat que no només és percebut com un problema social, sinó també com un dels problemes que més afecta a nivell personal a la població barcelonina, amb el 5,6% de respostes segons l'ESM de 2021.

Gràfic 36: Registre de Sol·licitants d'Habitatge Protegit de Barcelona (unitats de convivència)

Una preocupació que es reflecteix en el nombre de noves sol·licituds al Registre de Sol·licitants d'Habitatge de Protecció Oficial de Barcelona. Malgrat que en el que portem de pandèmia ha anat disminuint el nombre d'unitats de convivència inscrites al Registre fins a les 30.431 a final de novembre de 2021, les darreres dades de indiquen que la xifra de noves sol·licituds i renovacions es situa en màxims –més de 26.500- després de triplicar-se en relació amb el mateix període de 2020. Les unitats de convivència inscrites al Registre de la ciutat en el 2020 representaven el 27,3% del total d'inscrits al conjunt de Catalunya, la demanda d'habitatge protegit a Barcelona representa més del 30%.

Per intentar donar resposta a la demanda d'habitatge protegit a la ciutat en el 2021 s'ha intensificat l'exercici del dret de tanteig i retracte, un instrument que facilita l'adquisició preferent per part de l'Ajuntament de solars i edificacions, amb l'objectiu d'enfortir el parc públic de lloguer, que a finals de 2020 era d'11.331 habitatges. En el 2021 l'Ajuntament ha adquirit 13 finques senceres que sumant-hi habitatges individuals suposen 382 habitatges per lloguer públic que es concentren en zones especialment tensionades com són l'Eixample o Gràcia. El Pla per l'Habitatge de Barcelona (PDHB) també inclou actuacions d'emergència habitacional i contra l'exclusió residencial. En aquest sentit, en el 2020 van ser ateses més de 1.600 unitats de convivència en risc de pèrdua de l'habitatge.

El cost d'accés a l'habitatge a Barcelona

Els indicadors d'accessibilitat a l'habitatge ens permeten entendre les dinàmiques urbanes i veure si les llars poden accedir a aquest bé tant bàsic en el mercat lliure, ja que enllacen la capacitat adquisitiva de la població amb les condicions del mercat immobiliari i financer. L'estimació de la renda de la ciutat pels anys 2019 i 2020 permet fer un avanç provisional de l'accessibilitat a l'habitatge per aquests dos anys. La combinació de supòsits de partida fa que els indicadors siguin unes referències teòriques que mostren tendències mitjanes, a partir de la relació entre els preus mitjans de l'habitatge i la renda mitjana de les llars.

Al **segment de compravenda**, malgrat el descens de la renda disponible mitjana de les llars entre 2019 i 2020 derivat de la crisi sanitària i la resistència a la baixa que han mostrat els preus dels habitatges, els indicadors d'accessibilitat a la propietat no han empitjorat significativament gràcies a l'efecte compensatori de les favorables condicions existents al mercat financer, amb el descens dels tipus d'interès fins a mínims històrics i la major durada dels crèdits.

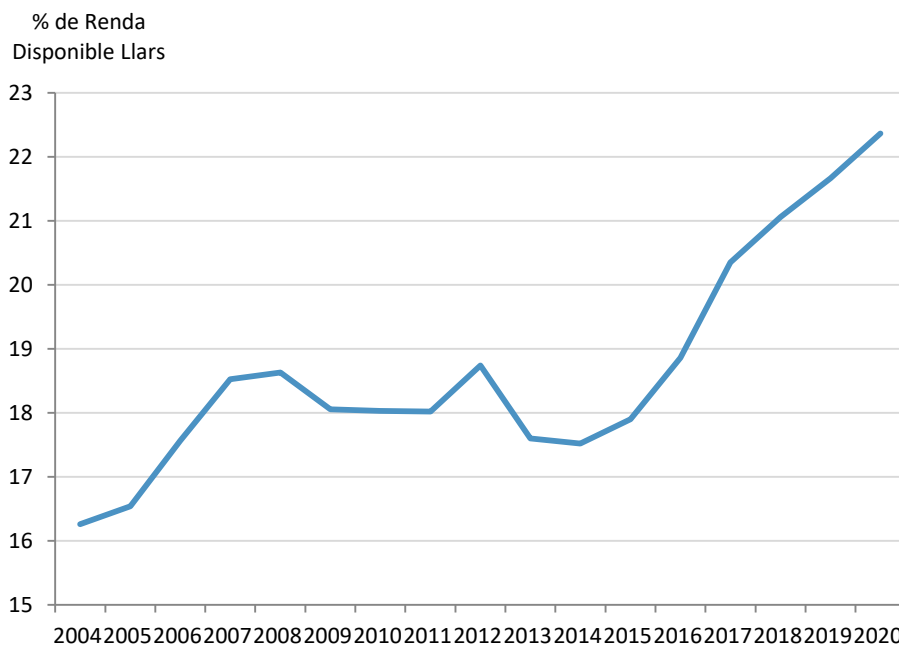
L'esforç mitjà d'accés a l'habitatge nou en propietat es situava en el 2020 en els 8,5 anys de renda, amb un lleu augment en relació amb el 2019 (8,4 anys) i superant els nivells de 2008. L'esforç mitjà d'amortització de l'habitatge nou va ser del 34% dels ingressos mitjans de les llars i es va reduir moderadament en relació amb el valor de 2019 (34,8%), situant-se molt per sota dels màxims dels anys de la bombolla immobiliària, gràcies al descens del preu del diner. Tanmateix, el percentatge superava el llindar màxim recomanable del 30% dels ingressos.

Pel que fa a l'habitatge de segona mà, l'esforç mitjà d'accés a la compra va ser 6,7 anys en el 2020, amb un augment en relació amb el valor de 2019 (6,3 anys) que el deixava a prop dels nivells de 2007 (7 anys). L'esforç mitjà d'amortització de l'habitatge usat es situava en el 26,8% dels ingressos mitjans de les llars, amb un augment moderat respecte al valor de 2019 (26,2%) i força per sota dels màxims del bienni 2007-2008 –uns 15 punts percentuals menys-. De fet, aquest indicador es presenta des de 2017 relativament estabilitzat, en part pel fet que l'increment de preus ha estat des de llavors més contingut i també per les favorables condicions financeres.

En canvi, en aquest exercici teòric en que es considera una renda mitjana igual per un comprador que per un llogater, **l'indicador d'accessibilitat al mercat de lloguer** presenta una evolució temporal més desfavorable. Malgrat que l'esforç mitjà d'accés al lloguer és en termes de renda inferior al que fan els adquirents d'un habitatge en propietat, les dificultats pels llogaters – sovint llars amb ingressos inferiors a la mitjana- no han deixat d'augmentar des de 2014.

Entre 2014 i 2019, la renda mitjana de les llars de la ciutat va registrar un increment estimat de l'ordre del 15% nominal, molt inferior al registrat pels preus dels lloguers, que va superar el 40%. És a dir, els lloguers van créixer 2,8 vegades més que els ingressos mitjans de la població de Barcelona. I el grau d'esforç va seguir augmentant en el 2020. Les estimacions indiquen que la renda mitjana de les llars va anar a la baixa en l'any de la pandèmia a un ritme que més que triplica el lleu descens iniciat pels lloguers mensuals.

Gràfic 37: Esforç mitjà d'accés a l'habitatge de lloguer a Barcelona

L'increment acumulat dels preus, malgrat la lleu correcció del 2020 (-1,4%), ha provocat un fort repunt de l'indicador d'accessibilitat al lloguer, que en el 2020 es situava de mitjana en el 22,4% de la renda disponible mitjana de les llars de la ciutat, marcant nous màxims any rere any des del 2016.

Malgrat que una llar barcelonina de renda mitjana no superaria el llindar d'esforç del 30% dels seus ingressos per accedir a un habitatge de lloguer de preu mitjà, cal dir que en realitat la renda de bona part de la població que viu de lloguer és sovint inferior a la renda mitjana. Això fa que l'esforç econòmic per a aquests col·lectius sigui molt superior. Així, per les llars d'ingressos anuals equivalents a 2,5 vegades el salari mínim, l'esforç d'accés al lloguer mitjà a la ciutat en el 2020 representava el 34,8% de la seva renda disponible, superant en gairebé cinc punts percentuals el llindar d'esforç màxim recomanable.

Aquesta creixent separació entre la renda mitjana de les llars i els preus mitjans dels lloguers, dificulta l'accés a l'habitatge per part dels residents, especialment de determinats segments de població com la gent jove, que ha patit en major mesura el deteriorament de les condicions laborals i pels quals el lloguer compartit és sovint l'única opció.

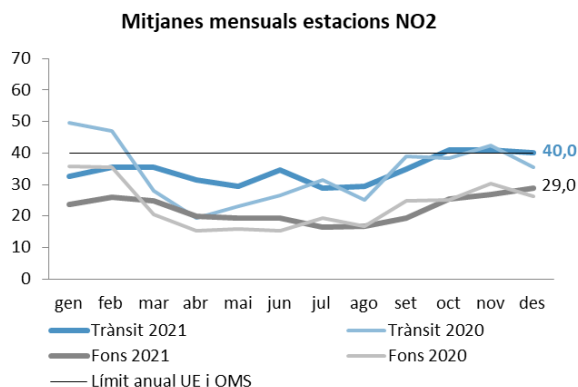
8. QUALITAT AMBIENTAL

Qualitat de l'aire

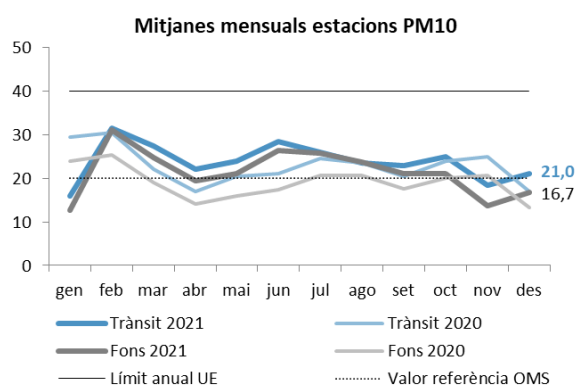
La forta reducció de la mobilitat per les restriccions de la pandèmia va implicar una millora de la qualitat de l'aire sense precedents en el 2020. El descens de la contaminació va ser molt rellevant per tots els contaminants atmosfèrics i per primera vegada es va complir el nivell guia de l'OMS i el valor límit anual de la Unió Europea per NO₂ (40 µg/m³) a totes les estacions de vigilància de la ciutat. Durant la fase de confinament més estricte es van assolir mínims històrics, amb un descens atribuïble al confinament respecte al període pre-COVID del 43% per l'NO₂ i del 21% per PM₁₀. Posteriorment, la recuperació del trànsit privat a la ciutat ha fet augmentar els nivells d'NO₂, que han anat oscil·lant en funció de les restriccions imposades per frenar les successives onades de la pandèmia. Per disminuir la contaminació a l'àrea de Barcelona, les sancions als vehicles més contaminants a la Zona de Baixes Emissions es van activar al setembre de 2020.

Al llarg de la major part de 2021 la contaminació per NO₂ s'han mantingut en nivells relativament reduïts, clarament inferiors als d'abans de la crisi sanitària. No ha estat fins al darrer trimestre de l'any quan les mitjanes mensuals de NO₂ han empitjorat a les estacions de trànsit (Eixample i Gràcia-Sant Gervasi) situant-se a l'entorn del valor límit anual (40 µg/m³) i tancant el desembre per sobre del nivell de final de 2020, però encara per sota dels elevats registres d'abans de la pandèmia. A les estacions de fons, els nivells d'NO₂ també han anat remuntant després de l'estiu, però es mantenen bastant per sota dels límits que marquen la UE i l'OMS per la mitjana anual, tancant l'any en els 29 µg/m³, un valor inferior en més de 6 punts al de febrer de 2020, abans de l'esclat de la covid.

Gràfic 38: Nivells de NO₂

Gràfic 39: Nivells de PM₁₀

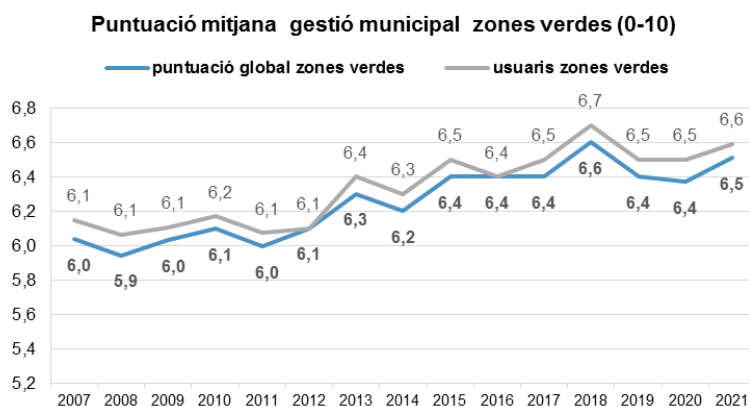

Pel que fa als nivells de PM10, més dependents de la meteorologia, a l'inici de 2021 es van assolir mínims històrics tant a les estacions de trànsit com a les de fons, però posteriorment l'evolució ha vingut marcada per algun episodi d'intrusió de pols africana i unes condicions atmosfèriques que no sempre afavoreixen la dispersió dels contaminants. L'any ha tancat amb valors superiors als de final de 2020 però netament inferiors als del pic de febrer de 2021 i, com en anys anteriors, complint els valors límit anuals de la UE (40 µg/m³), però superant els nivells guia de l'OMS (20µg/m³) a les estacions de trànsit (21µg/m³).

Zones verdes

La gestió municipal de les zones verdes de la ciutat torna a pujar lleugerament després de mantenir-se estable entre 2019 i 2020, situant-se en 6,5 pels ciutadans en general i 6,6 pels usuaris d'aquestes zones al 2021.

Gràfic 40: Gestió municipal de zones verdes

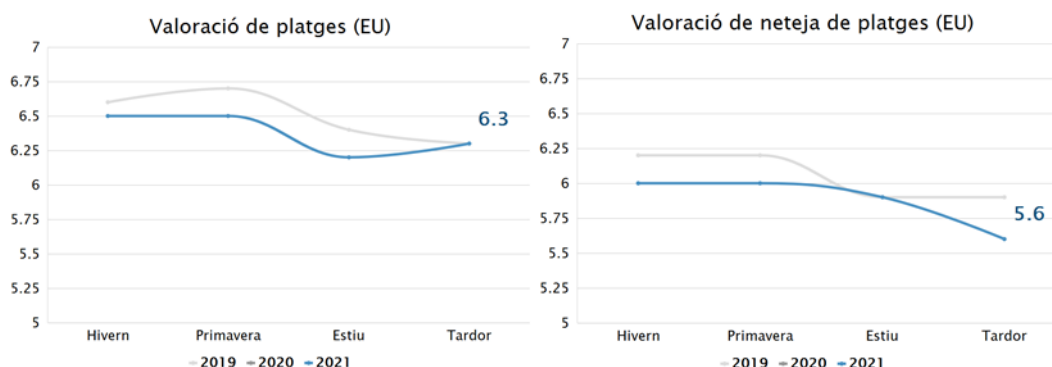
Font. Enquesta de Serveis Municipals. Ajuntament de Barcelona

Platges

D'acord amb l'Enquesta d'Ecologia³ Urbana, la valoració de les platges a l'onada de tardor de 2021 millora una dècima respecte de l'onada d'estiu i iguala la de la tardor del 2019. En canvi, pel que fa a la neteja de les platges la valoració disminueix la darrera part de l'any i se situa per sota de la del 2019 durant tot l'any.

³ La pandèmia va impedir realitzar l'Enquesta d'Ecologia Urbana durant el 2020.

Gràfic 41: valoració platges

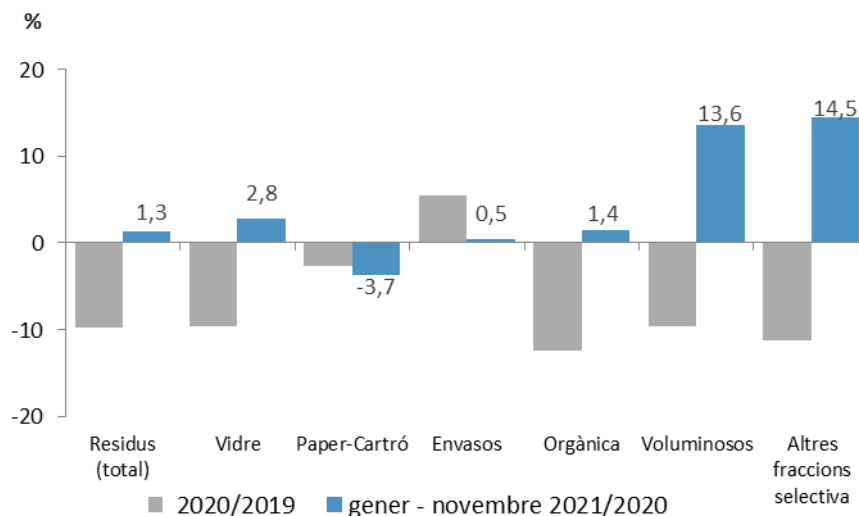

Gestió de residus i espais verds

La crisi sanitària i les restriccions imposades, especialment entre març i maig de 2020, van afectar serveis i equipaments bàsics de la ciutat. Durant aquells mesos els parcs i jardins i les àrees de joc infantil de la ciutat es van mantenir tancats i la posterior obertura es va fer de manera gradual. Igualment, els serveis de manteniment i neteja de l'espai urbà es van veure afectats. Els punts verds es van tancar, es va suprimir el servei de recollida de voluminosos i es va reduir els efectius dels serveis de neteja de carrers.

Totes aquestes mesures expliquen l'evolució del nombre de residus generats a la ciutat durant l'any de la pandèmia, així com la tipologia dels mateixos. En el 2020, la recollida de residus va registrar una davallada de gairebé el 10% en relació amb el 2019, situant-se al nivell més baix de la dècada. La fracció d'envasos va ser l'única amb xifres a l'alça, per la consolidació d'hàbits que la pandèmia va impulsar (take away, delivery i compres online).

En el 2021, amb la recuperació de l'activitat, la recollida de residus també ha anat augmentant, però de forma moderada globalment. Amb dades de gener a novembre, l'increment en relació amb el mateix període de 2020 ha estat de l'1,3%, més intens en la recollida selectiva (+2,6%) que en la fracció rebuig (+0,5%). En aquest període només la recollida de la fracció de paper-cartró manté la tendència a la baixa. La recollida de matèria orgànica, la de més pes dins de la selectiva amb un 38,6%, ha crescut lleugerament (+1,4%), mentre que la de voluminosos i la fracció resta de selectiva corregeixen amb escreix els forts descensos de l'any anterior i com la d'envasos, ja superen nivells de pre-pandèmia. Al llarg de 2021, els punts verds han superat els 1,2 milions de visitants, un 25% més que en el 2020.

Gràfic 42: Recollida de residus sòlids urbans. % variació interanual

El pes de la recollida selectiva es manté relativament estancat i en el 2021 representa el 40% del total, molt per sota de l'objectiu del 55% per 2025 que marca la Directiva del Consell Europeu. En canvi, en l'àmbit del porta a porta, que en el 2021 s'ha començat a implantar al barri de Sant Andreu, la recollida selectiva es situa al voltant del 80%.

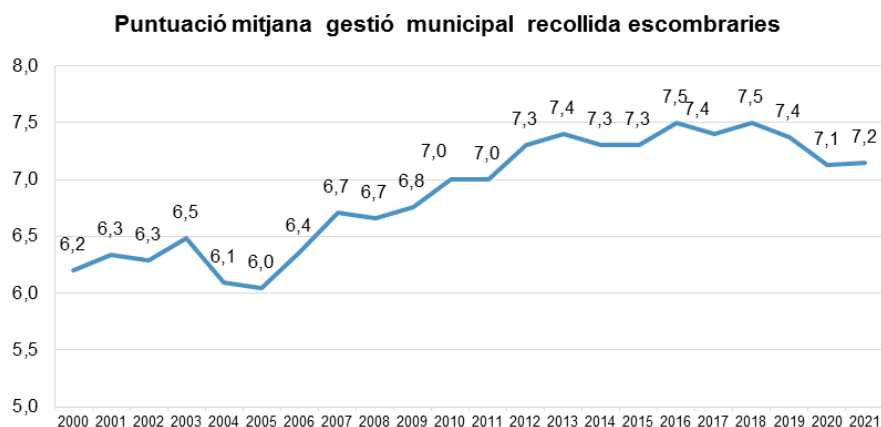
Taula 13: Recollida de residus i reciclatge a Barcelona

Recollida de residus	Unitat	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	gn-nv. 2021
Sòlids urbans	tones	864.758	844.140	806.368	753.737	730.286	739.061	748.673	762.077	771.289	799.792	801.936	723.642	669.274
Generació residus sòlids	Kg / habitant / dia	1,5	1,4	1,4	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,3	1,2	1,2
Recollida selectiva sobre tot	%	32,3	39,5	38,0	37,1	36,2	36,1	36,3	35,9	36,4	37,7	38,8	39,5	40,0
Vidre	tones	31.674	32.845	32.894	32.543	32.592	33.229	34.136	34.910	36.361	37.773	39.156	35.378	32.883
Paper	tones	87.536	86.756	67.302	58.107	48.639	50.170	51.865	49.423	48.814	58.354	63.236	61.551	53.775
Envasos	tones	18.749	20.812	20.560	19.735	18.990	19.098	19.776	20.727	21.582	24.048	25.955	27.354	25.142
Matèria orgànica	tones	84.552	140.427	133.217	122.508	117.477	117.460	118.261	117.444	119.456	125.309	126.713	110.854	103.324

Font: Àrea d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat. Ajuntament de Barcelona

La valoració per part dels ciutadans dels serveis relacionats amb la recollida d'escombraries ha pujat lleugerament respecte del 2020 i obté un 7,2 sobre 10.

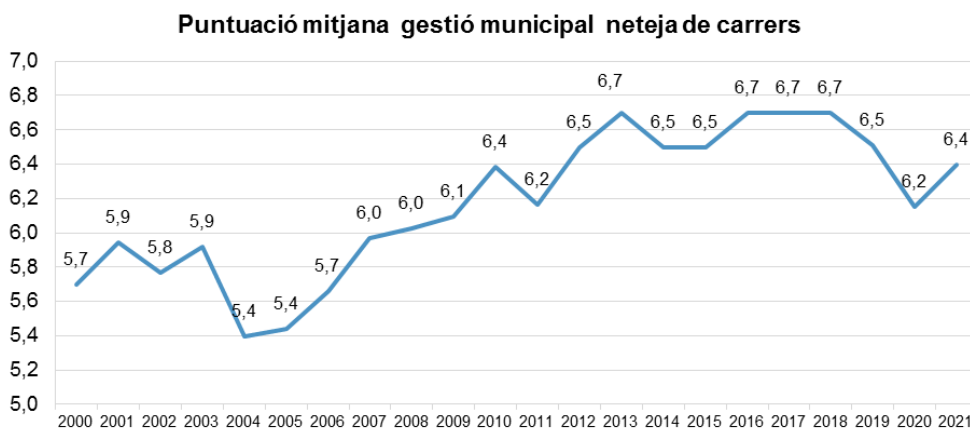
Gràfic 43: Valoració de la gestió municipal de la recollida d'escombraries

Font. Enquesta de Serveis Municipals. Ajuntament de Barcelona

També la percepció ciutadana de la neteja dels carrers ha augmentat en el 2021 fins a situar-se en el 6,4.

Gràfic 44: Valoració de la gestió municipal de neteja de carrers

Font. Enquesta de Serveis Municipals. Ajuntament de Barcelona

Consum d'aigua i enllumenat públic

La preocupació i implicació ciutadana en la sostenibilitat mediambiental, i en especial, en l'estalvi de recursos naturals escassos, es posa de manifest en l'evolució dels indicadors de consum d'aigua a la ciutat. El consum d'aigua total per habitant ha anat disminuint a la ciutat de forma

notable en els darrers anys, amb un descens anual de prop de 5 litres/habitant/dia en el 2021 i de més de 20 litres en els últims deu anys. Pel que fa consum domèstic, després de repuntar amb el confinament domiciliari de 2020, en el 2021 s'ha reduït en més de 5 litres/habitant/dia i és el més baix de tota la passada dècada.

Taula 14: Consum d'aigua a la ciutat de Barcelona

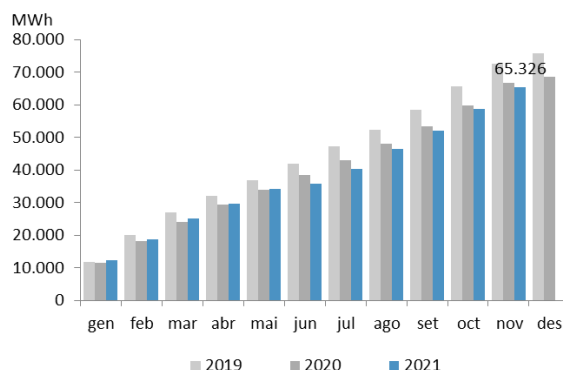
Consum d'aigua	Unitat	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total per habitant	Litres/habitant i dia	164,8	165,3	163,2	160,9	156,3	159,2	162,0	162,5	161,2	161,5	149,7	144,9
Consum domèstic	Litres/habitant i dia	109,8	109,5	108,2	108,4	104,4	105,5	107,2	107,6	107,0	107,5	110,1	104,3
Consum d'aigua freàtica per serveis municipals	mil m ³	949	1.033	1.269	1.263	1.282	1.423	1.274	1.307	1.112	1.266	1.049	1.093
% Consum d'aigua freàtica	%	16,6	16,6	19,2	20,0	20,2	20,2	17,8	18,4	16,4	18,6	17,4	17,2

Font. Àrea d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat. Ajuntament de Barcelona. Societat General d'Aigües de Barcelona, S.A.

Amb la pandèmia també es va accelerar el descens en el **consum de recursos hídrics** dels serveis municipals, tant d'aigua potable (-9,6%) com especialment d'aigua freàtica (-17,1%), generant en el 2020 una disminució del pes dels recursos hídrics alternatius consumits, que es va situar en el 17,4% del total. En el 2021 s'ha recuperat en major mesura el consum d'aigua potable (+5,7%) que el d'aigua freàtica (+4,3%) i el pes d'aquesta (17,2%) es manté en el nivell més baix dels darrers tres anys.

Pel que fa a l'**enllumenat públic**, les dades de facturació de 2020 van disminuir per segon any consecutiu, registrant una reducció del 9,5% respecte al 2019. Les dades disponibles de gener a novembre de 2021, apunten a una nova reducció del consum (-2,1%) en relació amb el mateix període de 2020.

Gràfic 45: Consum enllumenat públic (dades de facturació acumulades)

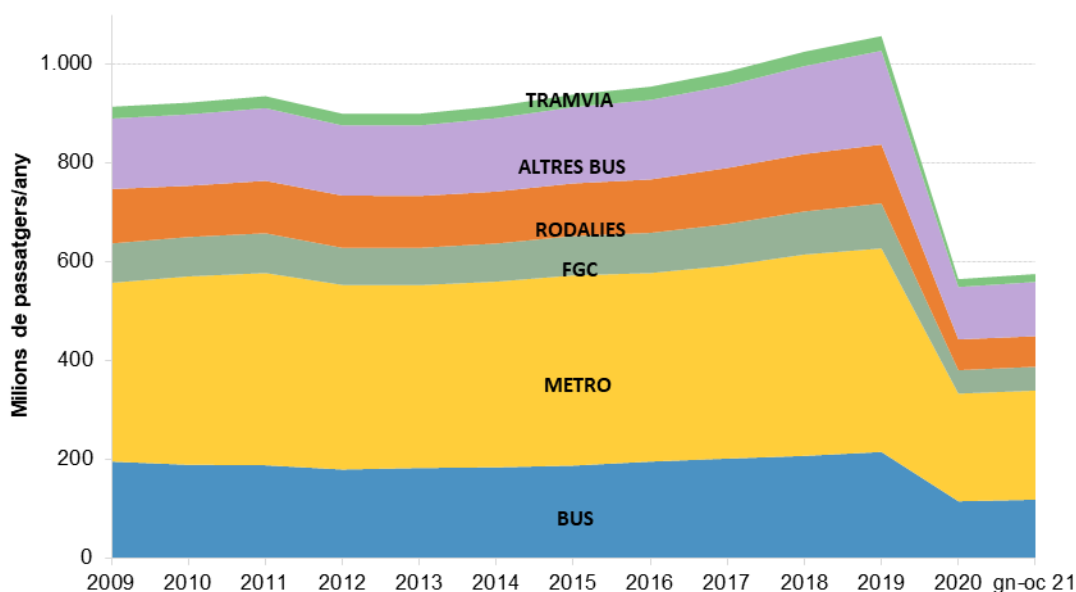
9. MOBILITAT

La pandèmia ha tingut un fort impacte pel que fa a la mobilitat, tant obligada com per raons de lleure o turisme a la ciutat. El confinament domiciliari i l'aturada de l'activitat econòmica, lectiva, cultural i esportiva a partir del mes de març de 2020 va fer disminuir dràsticament el nombre de desplaçaments a la ciutat, tant en transport públic com en vehicle privat. Amb la desescalada, la mobilitat va començar a recuperar-se, però el manteniment del teletreball, la persistència de la pandèmia i les restriccions a certes activitats han impactat de manera desigual en els diversos mitjans de transport.

Després del rècord històric assolit en 2019 (1.057 milions de viatges), la demanda del sistema de **transport públic col·lectiu (ATM)** va experimentar una contundent davallada en 2020, especialment durant els mesos de confinament més sever. La tendència es va començar a revertir a partir de maig i els viatges es van continuar recuperant durant la segona meitat de l'any, però sense arribar al 60% del volum que seria habitual. L'any va tancar amb un total de 565 milions de viatges i un descens del 46,6% en relació amb el 2019, de magnitud similar a tots els mitjans.

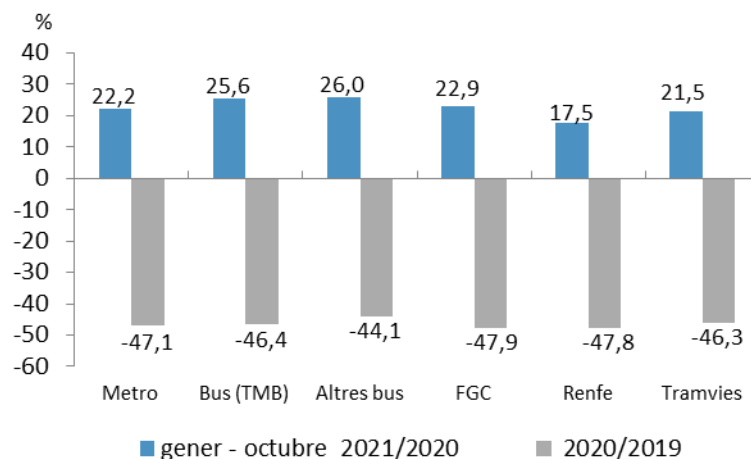
Tanmateix, en el 2021 s'ha anat recuperant bona part de la demanda perduda amb l'esclat de la crisi sanitària i el nombre de viatges en els primers deu mesos de l'any ja supera la xifra de tot el 2020, amb un total de 575,5 milions, un 23,1% més que en el mateix període de 2020, tot i que gairebé un 35% menys que de gener a octubre de 2019.

Gràfic 46: Mobilitat en transport públic col·lectiu ATM

La recuperació de passatge ha estat progressiva al llarg de l'any i s'ha vist afavorida per l'afluència de nou de turistes i visitants així com per la represa de l'activitat laboral i lectiva després de l'estiu. Tots els mitjans han registrat repunts similars, sent el de Rodalies Renfe el més contingut.

Gràfic 47: Mobilitat en transport públic col·lectiu ATM (% variació interanual)

Font: Autoritat del Transport Metropolità (ATM)

Pel que fa a les xarxes de TMB, les dades provisionals de tot l'any 2021 indiquen que la recuperació de passatge al metro i el bus es va accelerar els últims mesos de l'any, fins assolir els 424,8 milions de validacions, amb un increment de prop de 92 milions respecte al 2020 (+27,6%). La xarxa de metro va superar els 278 milions de viatges, 60,3 milions més que el 2020 (+27,7%) mentre que la d'autobusos en va guanyar 31,5 milions, fins als 146,6 (+27,4%)

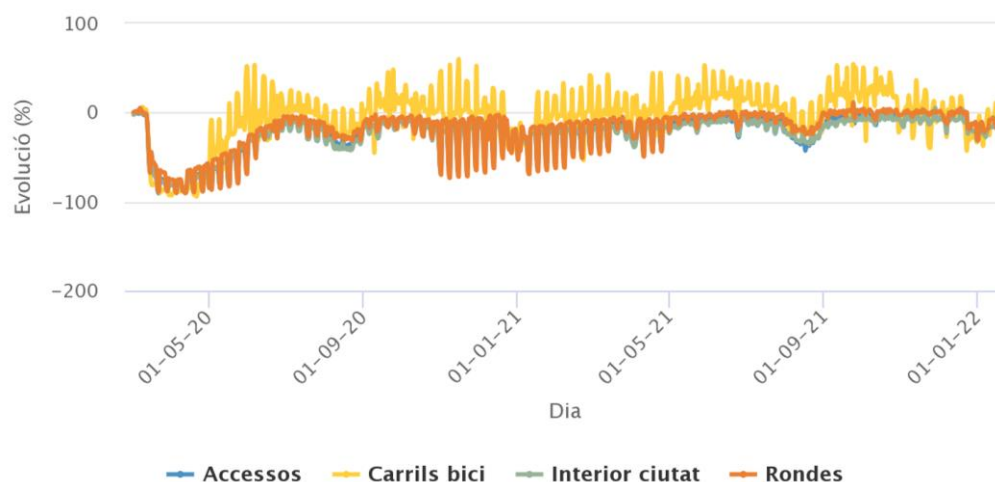
Segons l'Enquesta de Serveis Municipals de 2021, la valoració ciutadana del transport públic ha augmentat en relació amb la de l'any anterior, tant al metro com a l'autobús, mentre que la valoració del tramvia es manté estable. Tots tres mitjans obtenen una nota de 7,3 en el 2021. En el darrer Baròmetre de desembre, un 95% de les persones entrevistades es mostren a favor de fomentar el transport públic per fer front a la crisi climàtica.

La **intensitat mitjana diària de trànsit** va tocar fons a l'abril de 2020, en el mes més dur del confinament i es va anar recuperant des de llavors. Però la posada en marxa del règim sancionador a la ZBE des de setembre de 2020 i les restriccions a la mobilitat imposades per frenar les successives onades de la pandèmia van fer que a final de 2020 el volum de trànsit fos bastant inferior al de 2019 (-17,4%).

El 2021 en canvi ha tancat amb un increment de la circulació en relació amb el desembre de 2020 tant a la ciutat (+4,7%) com a les rondes (+4,2%). Però mentre que en aquestes el volum

de trànsit ja supera el nivell de final de 2019 (+4,1%), a dins de la ciutat es manté encara per sota del d'abans de la pandèmia (-13,5%), tant a les vies de connectivitat externa (-14,7%) com a les vies mar-muntanya (-14,1%) i a les transversals (-12,6%).

Gràfic 48: Mobilitat de vehicles a Barcelona

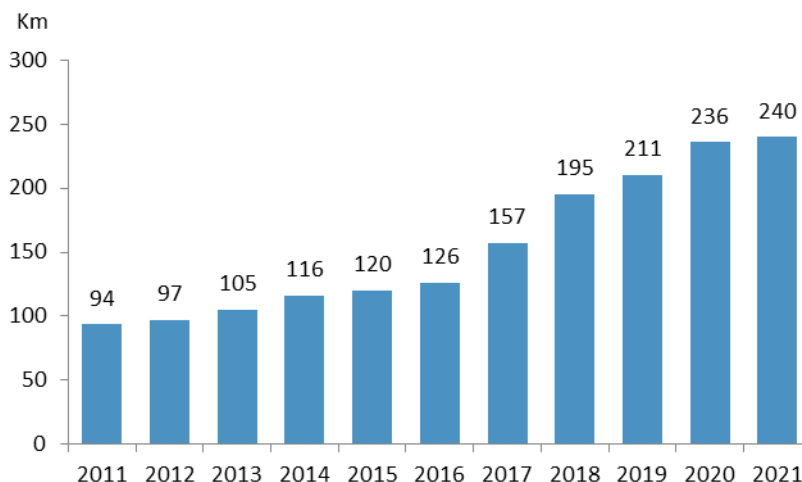

Segons l'Enquesta de Serveis Municipals de 2021, la ciutadania puntua la circulació amb un 5,4, una dècima menys que en el 2020. Els ciutadans situen tota la problemàtica relacionada amb la congestió del trànsit així com la seva gestió i organització entre els cinc problemes més greus de la ciutat, amb el 6,5% de respostes, mentre que en el 2020 la circulació ocupava el sisè lloc. Per altra banda, a l'enquesta emergeixen nous problemes com els derivats de la circulació de bicicletes i patinets.

Un tret diferencial important derivat de la pandèmia ha estat la major utilització de la xarxa de carris bicicleta. A mesura que es va relaxar el confinament a partir de maig de 2020, la xarxa va experimentar un fort increment d'ús i la demanda s'ha vist afavorida per l'increment d'itineraris ciclables a la ciutat. Des del 2015 fins a l'actualitat s'han duplicat els quilòmetres d'infraestructura ciclista arribant als 240 quilòmetres de xarxa a dia d'avui. D'aquests, prop de 30 Km. s'han dut a terme en els darrers dos anys, la majoria en el 2020, amb intervencions a vies destacades de la ciutat com Roger de Llúria, Pau Claris, València, Aragó o Pg. Zona Franca. Segons el darrer Baròmetre semestral de 2021, l'ampliació dels carrils bici compta amb l'aprovació del 57,4% dels enquestats.

Segons les dades de la darrera enquesta Òmnibus del mes d'octubre, un 24,8% dels residents a la ciutat utilitza la bicicleta regularment, essent el grup de 16 a 24 anys el que més ús en fa (44%). Aquest percentatge baixa lleugerament després de pujar gairebé 7 punts respecte de l'edició de setembre de 2019. El 74,2% dels ciutadans enquestats consideren que la xarxa de carrils bici és bona/molt bona (puntuació entre 5-10).

Gràfic 49: Carril bici (kilòmetres)

Font: Mobilitat i transports. Ajuntament de Barcelona

Segons aquesta mateixa enquesta, els ciutadans valoren amb una nota de 8 els desplaçaments a peu per la ciutat, una nota molt semblant a l'any anterior (8,1). El foment dels desplaçaments a peu és un dels eixos d'un model de mobilitat més sostenible cap al que vol anar la ciutat. Per fer compatible aquests desplaçaments amb les condicions sanitàries que en temps de pandèmia exigeixen distanciament social a partir del mes de maig de 2020 es van realitzar actuacions d'urgència que han incrementat el nombre d'espais reservats a la ciutadania i restringit el pas de vehicles a motor en alguns carrers durant els caps de setmana.

El servei de **Bicing** va registrar un descens de viatges durant el 2020 (-7,7%) més contingut que la xarxa de transport públic col·lectiu. Un descens que durant el 2021 s'ha corregit amb escreix.

Taula 15: Bicing

Bicing	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	nv. 2021	inc.2021/20	inc.21/20
abonats	113.787	98.786	96.250	100.321	110.137	116.030	111.872	113.796	126.545	131.160	15,3%	3,6%
viatges	16,17	14,21	13,35	12,56	14,36	13,38	12,84	13,12	12,11	13,72	-9,1%	24,5%
estacions	420	421	421	420	420	420	419	422	519	519	23,6%	0,0%
km carril bici i vies ciclables	97,0	104,9	116,0	120,0	126,2	157,1	195,2	210,8	236,0	240,0	147,4%	1,7%

Font: Mobilitat i transports. Ajuntament de Barcelona

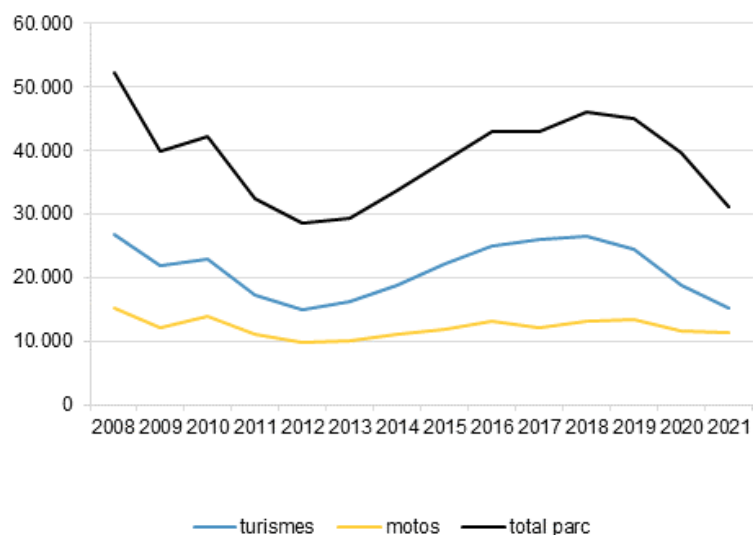
Les dades provisionals de gener a novembre de 2021 mostren una intensa recuperació del nombre de viatges en bicing, amb un total de 13,7 milions de desplaçaments i un increment de

prop del 25% en relació amb el mateix període de 2020. Si bé cal tenir en compte que el servei va estar suspès 70 dies durant el confinament més estricte, les xifres de 2021 són les més elevades dels darrers cinc anys.

La demanda de bicicletes elèctriques ha anat augmentant i actualment ja són 2.450 unitats d'un total de 7.000 bicicletes en funcionament. Els viatges en aquesta modalitat, un total de 5 milions de gener a novembre de 2021, han crescut prop del 80% i ja representen el 36,5% dels desplaçaments. Els abonats al Bicing eren 131.160 persones al novembre de 2021 i han crescut en més de 4.600 en relació amb el desembre de 2020 (+3,6%). El servei obté una puntuació general de 6,6 a l'Enquesta de Serveis Municipals de 2021, però els seus usuaris li atorguen una nota més elevada (7,6), una dècima més que en l'any anterior.

Al llarg de 2021, la situació econòmica i la crisi dels microxips han impactat en la producció i venda de vehicles a la ciutat. Les dades de **matriculacions** del 2021 mostren encara una forta reducció del 21,8% respecte a l'any 2020, essent més acusada pel que fa als turismes (-19,4%) que la corresponent a les motocicletes (-3,8%). Només les furgonetes mostren una evolució favorable, superant en més d'un 4% el registre de l'any anterior.

Gràfic 50: Matriculació de vehicles 2008-2021

Font: Dep. Estadística. Oficina Municipal de Dades. Ajuntament de Barcelona

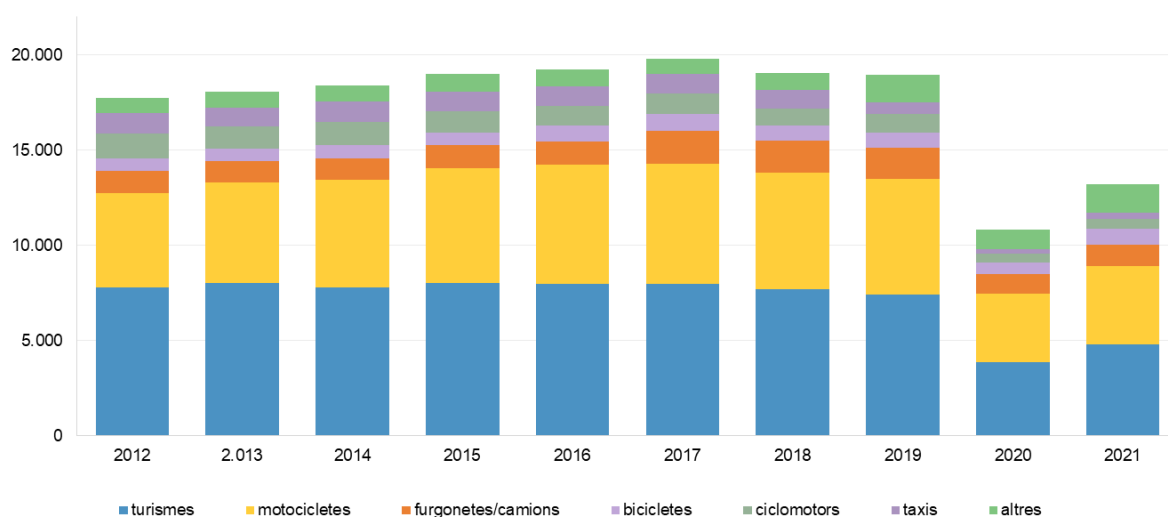
Pel que fa a l'**estacionament**, les enquestes d'opinió el situen a la cua dels problemes greus de la ciutat, però és el servei que tradicionalment obté la nota més baixa, un 4,1 a la darrera Enquesta de Serveis. Al llarg dels darrers anys, s'ha potenciat l'àrea verda preferent i les places regulades, prioritzant aquelles zones on s'hagi incrementat més la presència de vehicles forans. Al juny de 2020 hi havia 49.823 places d'estacionament regulat en superfície per cotxes, sense

considerar les places reservades. A banda, hi havia senyalitzades 74.394 places d'aparcament per motos i 9.575 per càrrega i descàrrega i restaven 55.905 places d'estacionament no regulat. Tanmateix, aquests xifres s'han vist modificades per la posada en marxa de l'ampliació de les places regulades, davant de l'increment progressiu del trànsit privat a la ciutat i per encaminar la mobilitat cap als objectius del Pla de Mobilitat Urbana. A novembre de 2021, el total de places d'àrea verda i blava havia augmentat fins a les 63.023.

El confinament i les mesures per limitar la mobilitat durant la crisi sanitària de la covid-19 van contribuir a la reducció dels sinistres de trànsit en un 38% a la ciutat l'any 2020, especialment entre març i juny, mentre va durar el primer estat d'alarma. En el 2020 també hi va haver un 30% menys de ferits greus –la xifra més baixa dels últims 16 anys- i un 36,4% menys de víctimes mortals que en el 2019.

Però la finalització de les restriccions en matèria de mobilitat i l'augment del trànsit de vehicles privats en el 2021 ha fet augmentar la **sinistralitat** a la ciutat. El nombre de sinistres de trànsit amb víctimes, un total de 7.000 al llarg de l'any, s'ha incrementat un 22,4% en relació amb el 2020, però es manté un 24,4% per sota de les xifres de 2019. La xifra de ferits greus ha augmentat en un 17,7% (166 persones) però s'ha reduït en un percentatge similar en relació amb dos anys enrere. El total de ferits lleus ha estat de 8.683 persones, un 22,8% més que en 2020, però la xifra és inferior en més d'un 25% a la de 2019. Finalment, el nombre de víctimes mortals en accidents a la ciutat -12 persones en 2021- és el més reduït dels darrers quatre anys igualant la xifra de 2017, en què ja es van marcar mínims.

Gràfic 51: Vehicles implicats en accidents de trànsit

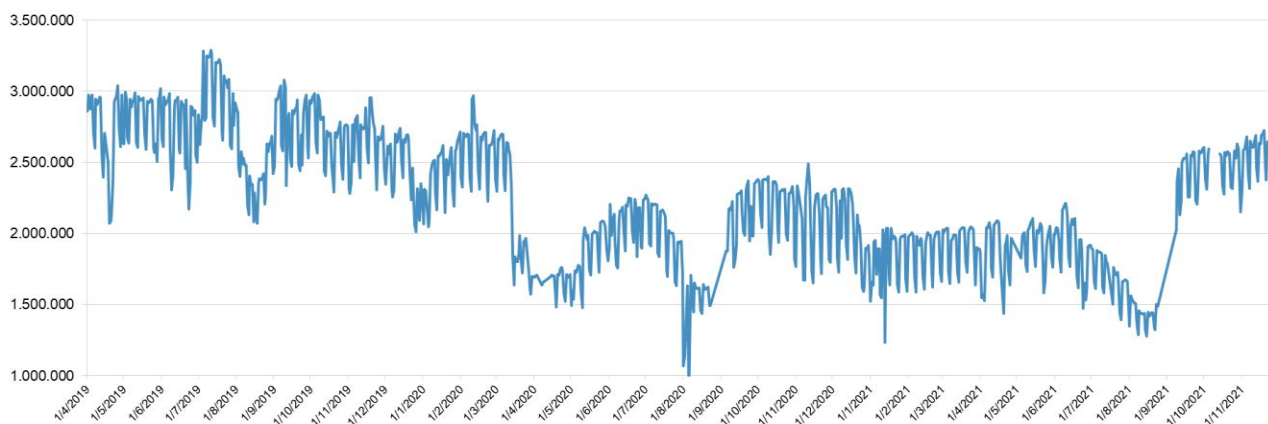

Pel que fa a nombre de vehicles implicats en accidents, les dades de 2021 mostren un augment del 21,7% en relació amb el 2020, després del descens superior al 40% que hi va haver l'any de l'esclat de la pandèmia. En un 36,5% dels sinistres els vehicles implicats van ser turismes, seguits de les motos (31,1%) i furgonetes i camions (8,5%). La recuperació de la mobilitat en 2021 ha fet créixer la implicació en accidents de tots els tipus de vehicles, especialment en el cas dels taxis i dels vehicles de mobilitat personal amb motor, amb un augment de gairebé un 57% en ambdós casos. La implicació de les bicicletes també va augmentar en un 33,9%, més que la dels turismes (+24%) i les motocicletes(+14,1%).

Població estimada

Barcelona ha estat tradicionalment una ciutat que acull diàriament a moltes persones que s'hi desplacen per motius diversos, treball, estudi, lleure, turisme o negocis. Les fonts d'informació procedents dels operadors de telefonia mòbil permeten fer aproximacions a la quantitat de persones que hi ha en cada moment en el territori.

Gràfic 52: Població estimada a Barcelona

El nombre de persones a la ciutat va baixar a partir del mes de març de 2020, passant d'una mitjana de 2,5 milions de persones al dia a 1,7 milions, de manera que la ciutat va quedar pràcticament amb només els seus residents durant els primers mesos de pandèmia. La reobertura de les activitats a partir de mitjans de 2020 va suposar la recuperació a partir dels darrers mesos de 2020 que ha anat intensificant-se amb la represa de l'activitat econòmica durant el 2021, recuperant al darrer trimestre xifres semblants a les de pre-pandèmia fins a finals de novembre (darreres dades disponibles i de caràcter provisional).

Tanmateix, caldrà confirmar si les restriccions introduïdes al desembre així com l'expansió de la variant òmicron tindran un impacte important en la mobilitat entre desembre i gener tal com apunten les dades d'intensitat de trànsit.

10. CULTURA

El sector cultural ha estat un dels més castigats per la crisi sanitària durant els dos darrers anys. Juntament amb el període de confinament dur del 2020, les restriccions de la mobilitat i les limitacions d'aforament posteriors han impactat de ple en l'oferta dels equipaments culturals i en la demanda de la ciutadania.

Malgrat la difícil situació que està vivint el sector, al llarg de 2021 s'han fet molts esforços per continuar oferint una activitat cultural de qualitat a la ciutat (programació en format híbrid, reserva prèvia, controls d'aforament,...), per tal de garantir el dret a l'accés a la cultura de la ciutadania. Igualment, s'ha incrementat el suport econòmic mitjançant la convocatòria de subvencions extraordinàries i beques dirigides a entitats i professionals del sector

D'aquesta manera, amb xifres encara pendents de tancament definitiu, **els museus i centres d'exposició de titularitat municipal** han rebut més de dos milions de visitants el 2021, amb una clara recuperació respecte als menys d'un milió que van rebre l'any anterior, però quedant encara lluny dels prop de quatre de l'any previ a la pandèmia. Afegint les dades dels equipaments concertats amb representació municipal, la xifra de visites supera els tres milions.

Per espais, l'equipament amb més visitants ha estat El Born Centre de Cultura i Memòria, que n'ha sumat 424.500, seguit del Castell de Montjuïc, amb 385.100, el MUHBA, que entre les diferents seus ha sumat 334.200 visitants, i el Museu Picasso, per on han passat 305.600 persones al llarg del 2021.

També s'han pogut impulsar iniciatives i activitats de ciutat ja consolidades, com la **Nit dels Museus**, que va aplegar un total de 30.230 participants, xifra que queda lluny de les assolides en anteriors edicions (prop de 170.000 visitants els 2019), però que va ser tota una demostració de la capacitat organitzativa i de gestió dels més de sis-cents centres participants.

Taula 16: Visitants de museus i espais d'interès arquitectònic

Museus i centres d'exposicions	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Visitants (milers)	11.520	13.761	13.696	13.785	15.466	15.397	15.301	15.206	15.250	15.135	3.809	n.d.
-Museus i centres municipals i consorciats	5.288	6.789	6.556	7.149	8.618	8.405	8.249	8.116	7.979	8.136	2.176	3.108
-Altres museus i centres públics	983	1.015	1.082	928	1.137	1.069	1.007	1.144	1.197	1.153	360	n.d.
-Museus i centres privats	5.248	5.958	6.059	5.707	5.711	5.923	6.045	5.946	6.074	5.846	1.273	n.d.
Espais d'interès arquitectònic	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Visitants (milers)	6.021,0	5.818	5.893	7.153	10.330	10.973	11.371	12.443	11.192	11.658	2.004	n.d.

Font: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

En l'àmbit de la música, els tres **grans auditoris de la ciutat**, Gran Teatre del Liceu, Auditori i Palau de la Música, que el 2019 van superar el milió d'espectadors, van quedar al voltant dels 320.000 l'any 2020. Les xifres de 2021, encara molt provisionals, apunten també a una

recuperació dels espectadors respecte a l'any anterior, amb una xifra que, en el cas del Palau de la Música s'apropa als 135.000 en el període gener-octubre.

Taula 17: Espectadors grans auditoris

Música	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 gn-oc
Espectadors:												
Grans Auditoris	1.081.481	1.152.500	987.598	876.025	965.667	1.008.700	1.076.178	1.091.996	1.121.620	1.108.157	201.452	n.d.
- L'Auditori	431.409	426.154	354.226	330.102	347.208	341.121	392.741	377.437	399.673	381.863	76.050	n.d.
- Palau de la Música Catalana	403.572	421.726	350.646	311.927	372.009	419.727	442.284	466.256	393.063	445.946	46.653	134.987
- Gran Teatre del Liceu	246.500	304.620	282.726	233.996	246.450	247.852	241.153	248.303	328.884	280.348	78.749	n.d.

Font: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

Igualment, **l'oferta de festivals** ha estat partícip de la difícil situació viscuda durant els dos darrers anys. Quan a la primavera del 2020 la pandèmia va irrompre a Europa, estaven a punt de començar els grans festivals musicals de la ciutat, com el Primavera Sound o el Sónar, que es van haver d'anul·lar, igual que les edicions de 2021 pel repunt del Covid-19. L'edició del **Grec 2021**, que l'any anterior es va celebrar amb un format híbrid, es va poder dur a terme amb prop de 108.000 espectadors presencials, xifra que, malgrat les restriccions d'aforament, ha quedat molt a prop dels prop de 125.000 registrats el 2019. A més, s'estima que unes 465.000 persones van poder seguir les retransmissions televisives de l'edició 2021.

Les sales d'arts escèniques i de cinema també han patit greument les conseqüències econòmiques de la crisi sanitària. L'any 2000 els teatres de la ciutat va comptar amb poc més d'un milió d'espectadors, menys de la meitat de la xifra de l'any anterior. Durant el 2021 les limitacions d'aforament van estar presents durant bona part de l'any, però a partir de l'octubre, amb la recuperació del 100% de l'aforament en els espais culturals, l'activitat teatral va anar a l'alça, amb estrenes d'obres musicals com Fama o Billy Elliot, que van permetre recuperar espectadors i taquillaatge, igual que va passar amb les sales de cinema amb la projecció de pel·lícules que havien ajornat la seva emissió per la situació de crisi sanitària. Malauradament, l'expansió de la nova variant Òmicron ha comportat la imposició de noves limitacions a finals de desembre de 2021 en aquests espais.

Pel que fa a les festes tradicionals de la ciutat, **la diada de Sant Jordi** es va celebrar amb un ambient festiu al carrer, però amb un format restringit i amb accés controlat en els espais reservats per la venda de llibres. El sector estima que les vendes de l'edició de 2021 van suposar al voltant del 60% del registre de 2019.

Les Festes de la Mercè també han hagut de reinventar-se durant aquests dos darrers anys. Si l'any 2020 les activitats presencials van quedar relegades a un segon pla amb uns 60.000 participants, el 2021, any de commemoració del seu 150è aniversari, la festa va tornar al carrer, en format descentralitzat i amb moltes mesures de control. Això no va impedir que més de 200.000 espectadors gaudissin de les més de cinc-centes activitats programades al llarg dels quatre dies que va durar la festa.

Els equipaments culturals de proximitat també han continuat jugant un paper molt rellevant a la ciutat al llarg del 2021, com la **xarxa de Biblioteques**, que ha recuperat usuaris respecte a l'any anterior, quan a causa de les restriccions es va limitar l'activitat presencial. El nombre total de visites del 2021 ha estat de més de 3,6 milions en el període gener-novembre, amb un total de 2,7 milions de préstecs presencials i, malgrat que les limitacions d'aforament han estat més laxes que l'any anterior, s'ha mantingut la tendència dels préstecs virtuals amb un total de 318.000, xifra molt similar a la de 2020.

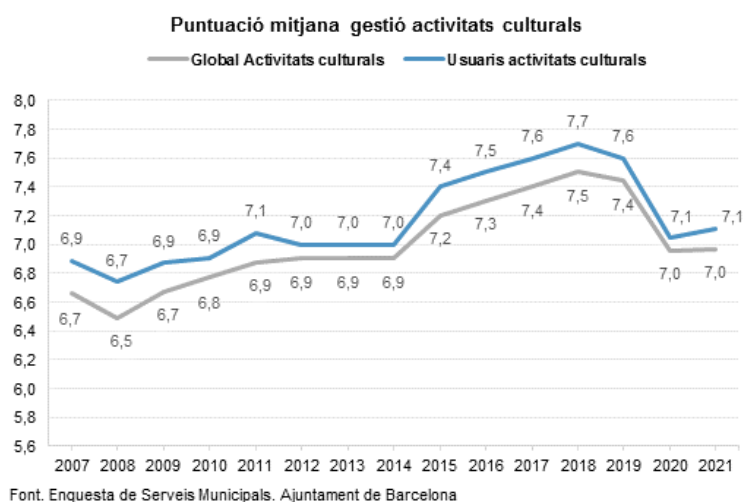
Taula 18: Visites i préstecs de la Xarxa de Biblioteques de Barcelona

Biblioteques de Barcelona	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 gn-nv
Equipaments	38	39	40	40	40	40	40	40	40	40
Visites (milers)	6.439.112	6.343.803	6.433.294	6.207.187	6.376.796	6.306.868	6.401.065	6.729.140	2.497.768	3.600.054
Documents prestats	4.639.242	4.229.213	4.143.645	3.900.314	3.774.189	3.533.276	3.481.663	3.436.920	1.702.158	2.665.244

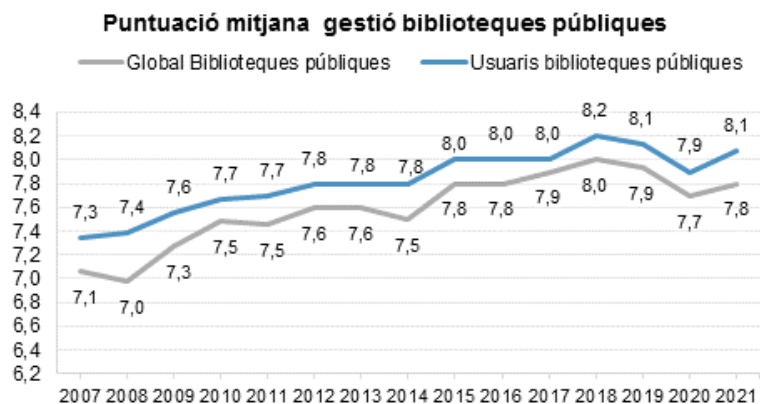
També els **Centres Cívics**, han pogut reprendre les activitats presencials, amb un nombre total d'inscripcions que s'ha apropiat als 140.000 en el període gener-novembre de 2021, xifra que queda només un 15% per sota del registre de 2019.

Segons l'Enquesta de Serveis Municipals, la població de Barcelona **valora de manera força positiva** les activitats culturals que tenen lloc a la ciutat, i tot i que la puntuació va baixar durant el 2020, s'ha mantingut al llarg de 2021, possiblement per l'excepteionalitat d'aquests dos darrers anys. Les biblioteques continuen essent un dels serveis més ben valorats a l'enquesta i la puntuació del 2021 recupera els nivells de fa dos anys.

Gràfic 53: Gestió d'activitats culturals

Gràfic 54: Gestió de les biblioteques públiques

Font. Enquesta de Serveis Municipals. Ajuntament de Barcelona

11. ESPORTS

Les mesures aprovades per contenir la propagació del COVID-19 al llarg dels darrers dos anys també han afectat molt el sector esportiu. Durant els primers mesos de 2021, les restriccions encara van estar presents, però a partir de la derogació de l'estat d'alarma i de la relaxació de les limitacions d'aforament, es va poder reprendre amb certa normalitat l'activitat esportiva als equipaments, tant públics com privats, i es van poder celebrar les competicions i esdeveniments esportius més emblemàtics de la ciutat, encara que amb formats més reduïts.

Abans de la irrupció de la pandèmia, el nombre d'usuaris de la **xarxa d'equipaments esportius municipals** va assolir un màxim al febrer de l'any 2020, amb més de 200.000 abonats, però després el nombre d'abonats va anar a la baixa, quedant per sota dels 130.000 a finals d'any. Al llarg del 2021 els usuaris s'han anat recuperant i al novembre el nombre d'abonats ja superava els 148.000.

Taula 19: Instal·lacions esportives municipals

Esports	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 gn-nv
Abonats instal·lacions esportives municipals	178.880	177.111	178.295	182.230	187.721	190.110	192.897	197.682	129.461	148.355
Núm. espais esportius públics	1.796	1.833	1.894	1.904	1.897	1.890	1.912	1.924	1.924	n.d.

Font: Institut Barcelona Esports (IBE). Ajuntament de Barcelona

La participació ciutadana en els esdeveniments esportius organitzats per l'Institut Barcelona Esports, també s'ha ressentit de la situació viscuda. Si l'any 2019 més de 300.000 persones van participar en aquests tipus d'esdeveniments, el 2020 la xifra quedava per sota dels 45.000, ja que les mesures adoptades per fer front a la pandèmia van implicar la suspensió o ajornament de molts dels actes previstos al llarg de l'any.

Això no obstant, al llarg del 2021 s'han pogut reprendre bona part de les competicions i esdeveniments esportius de la ciutat, sobretot a partir del quart trimestre, que ha concentrat bona part de les activitats que havien estat ajornades, encara que organitzades amb formats més reduïts i amb controls d'aforament i mesures sanitàries.

D'aquesta manera, en la segona quinzena de setembre es va celebrar la 43a edició de la **Cursa de la Mercè**, amb un format restringit que va comptar amb un recorregut híbrid, un de virtual i dos de presencials, amb controls i sortides diferides dels 6.000 participants inscrits.

La **Edreams Mitja Marató de Barcelona**, que es va ajornar fins a mitjans d'octubre, va comptar amb un total de 10.000 participants de vuitanta nacionalitats diferents i un 20% de representació femenina. El 2020, encara es va poder disputar aquesta competició dies abans de la declaració de l'estat d'alarma, registrant un rècord de 23.000 inscrits.

Igualment, la 42a edició de la **Zurich-Marató de Barcelona** es va ajornar fins al novembre i va comptar amb 15.100 corredors (4.200 dones), amb una presència del 46,5% de competidors

estrangers. La cursa va tornar a la ciutat després de trenta-dos mesos d'absència per la suspensió de l'edició del 2020 i l'ajornament de 2021.

També durant el darrer trimestre de l'any van poder tenir lloc esdeveniments tradicionals de la ciutat, com la **Cursa de Bombers**, que en la seva vint-i-dosena edició va comptar amb 11.500 inscrits, més del 36% dels quals van ser dones, o la **Cursa de la dona**, amb més de 16.000 participants. **També la Jean Bouin**, que va reunir uns 11.000 participants en les quinze proves de diferents categories, tornant al seu format habitual després que l'any anterior se celebrés una edició especial amb el format d'una milla i grups reduïts.

A finals d'octubre, també es va poder disputar presencialment la **Copa d'Europa de Triatló** a la platja de la Nova Mar Bella i els seus entorns, en la qual van participar 150 triatletes d'elit, i on també es va poder competir en la modalitat popular amb més d'un miler de participants.

Malgrat el repunt de la pandèmia al desembre, tampoc van faltar a la cita de final d'any la tradicional **Copa Nadal**, que va comptar amb la participació de 375 nadadors i nadadores que van travessar les aigües del Port de Barcelona, i la **Cursa dels Nassos**, que en format més restringit va registrar 6.500 participants i amb la consecució de dos rècords del món en la distància de 5 quilòmetres en ruta, en categoria masculina i femenina.

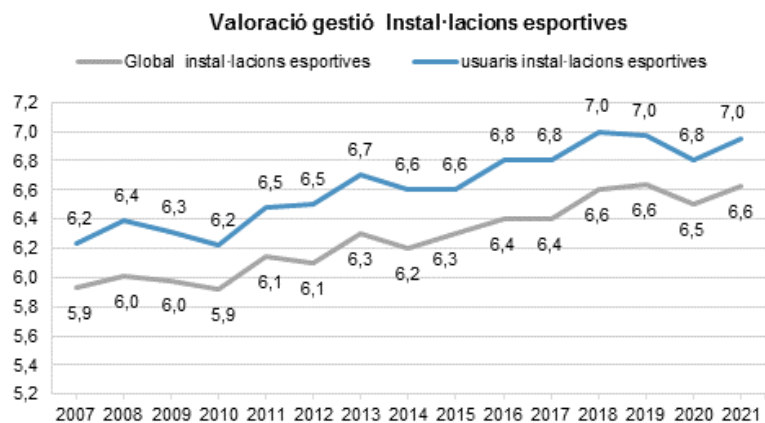
També s'han pogut celebrar grans esdeveniments esportius de competició com la **Barcelona Triatló by Santander**, el **World Pàdel Tour Master Final**, el **Trofeu Comte de Godó**, la **Copa d'Europa de Triatló** o el **CSIO Barcelona**.

En l'àmbit de l'esport escolar, les activitats previstes al llarg del curs 2020-21 s'han pogut dur a terme, amb una cinquantena de programes i 51.032 participacions. Cal destacar activitats com el **"Dansa Ara"** que va celebrar-se en l'Estadi Olímpic Lluís Companys en lloc del Palau Sant Jordi, per poder adaptar-se als protocols sanitaris vigents, després que en el 2020 s'organitzés en format virtual. En l'edició de 2021 hi van participar uns 4.280 infants de més de dos-cents centres educatius de la ciutat. Les **"Curses d'orientació"**, amb 5.925 participants o el programa **"Ja nedo"**, amb el que 6.568 alumnes s'han iniciat a la natació, també són activitats a destacar.

Fora de l'àmbit lectiu, les entitats esportives també van mantenir la seva activitat, amb 308 entitats homologades per l'Ajuntament i 9.629 infants que van rebre ajuts per continuar la seva pràctica esportiva.

Malgrat tots els entrebancs que ha viscut el món de l'esport durant aquests dos darrers anys, segons l'Enquesta de Serveis Municipals la valoració de les instal·lacions esportives per part dels ciutadans augmenta el 2021, recuperant la puntuació de fa dos anys després de la lleu reducció del 2020.

Gràfic 55: Gestió d'instal·lacions esportives

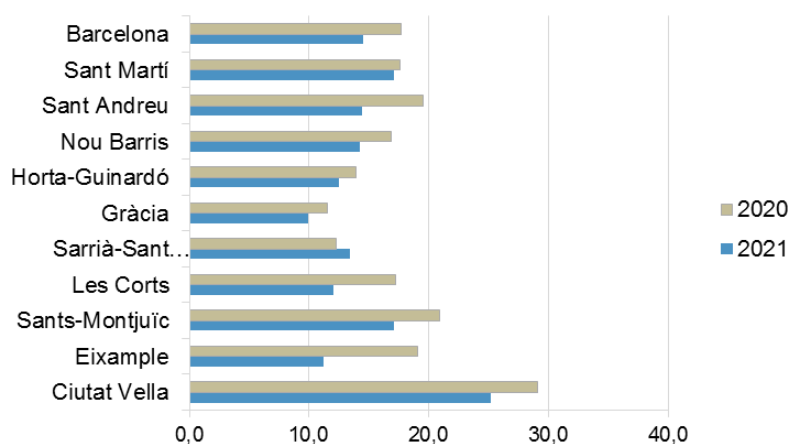
Font. Enquesta de Serveis Municipals. Ajuntament de Barcelona

12. SEGURETAT CIUTADANA

D'acord amb la darrera Enquesta de Serveis Municipals de 2021, la inseguretat continua sent el problema més greu de la ciutat per al 14,5% dels entrevistats amb una disminució respecte el 17,7% del 2020. El darrer Baròmetre municipal, de desembre de 2021, la inseguretat figura també com la principal problemàtica amb 21% de respostes i en aquest cas amb un increment respecte del 12% de desembre de 2020.

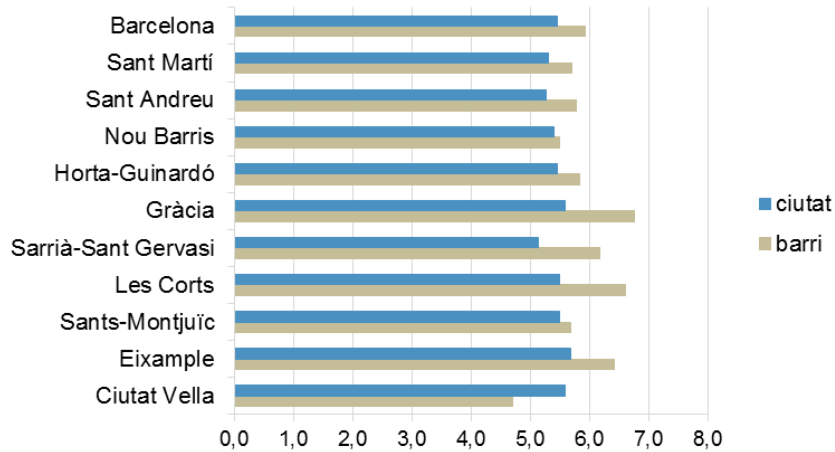
La inseguretat es considera com a principal problema a tots els districtes però amb percentatges força diferents, sent el més alt a Ciutat Vella.

Gràfic 56: Inseguretat com a primer problema de la ciutat segons districte

La percepció de la seguretat al conjunt de la ciutat i al barri ha millorat en relació amb el 2020. De 5,2 al 5,5 a la ciutat i del 5,8 al 5,9 al barri i es manté més alta la percepció de seguretat al barri que al conjunt de la ciutat.

Gràfic 57: Percepció seguretat ciutadana a la ciutat i al barri segons districte

L'activitat delictiva a la ciutat ha augmentat durant el 2021 sumant un total de 146.667 fets il·lícits coneguts, xifra un 10% superior al de l'any 2020, però encara més d'un terç per sota del nivell d'abans de la pandèmia, quan es va arribar als prop de 230.000 fets il·lícits. L'evolució al llarg de l'any ha estat desigual, amb un increment notable a partir de l'estiu, en especial durant l'últim trimestre de l'any.

**Ajuntament
de Barcelona**